

MOVIS

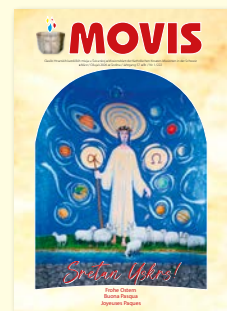
Glasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj ■ Missionsblatt der Katholischen Kroaten-Missionen in der Schweiz
■ März / Ožujak 2026. ■ Godina / Jahrgang 57. ■ Br. / Nr. 1/222

Ja sam pastir dobri!

Lv 10,11

Frohe Ostern
Buona Pasqua
Joyeuses Paques

USKRS 2026.

→ naslovna slika: Freska **Dobri Pastir**
autori: T. Lončarić i L. Paljetak
→ obrada naslovnice: publidesk.ch

Ovaj broj MOVIS-a potpisan
je za tisak 12.3.2026.

! Tekstove za sljedeći
broj MOVIS-a primamo
do 1. lipnja 2026.

IZ SADRŽAJA

3 Treća stranica

Uvodnik

4 Tema broja

Snaga Uskrsnuća

5-37 Misije

Izješća iz pastoralnog života u HKM

38 MOVIS-ov intervju

Razgovor s fra Zdravkom Dadićem, provincijalom
Franjevačke provincije Bosne Srebrene

41 Jubilarna godina sv. Franje

Sv. Franjo Asiški – svetac mira

42 Međugorje

Post – priprema za Uskrs

44 Crtice iz Domovine

Časne sestre Reda sv. Bazilija Velikog

46 Stranica za malene i mlade

Značenje ribe u kršćanstvu

47 Crkva u Hrvata

Pismo vjernicima u Švicarskoj

48 Zdravi odgoj

Roditeljsko sagorijevanje – tihi izazov modernog
roditeljstva

49 Gerontologija

Nasilje nad osobama starije životne dobi

50 Iz kuta jednoga psihijatra

Depresija iz kognitivno-aksiološke perspektive

IMPRESSUM

MOVIS

Glasilo Hrvatskih katoličkih misija u Švicarskoj
Missionsblatt der katholischen Kroaten-
Missionen in der Schweiz

Herausgeber/izdaju:

Kath. Kroaten-Missionen in der Schweiz
Hrvatske katoličke misije u Švicarskoj

Adresse/adresa:

Schlossgasse 32, 8003 Zürich

Telefon: 043 317 96 33

E-Mail: movis@hkm-movis.ch | www.hkm-movis.ch

Bürozeiten / uredovno vrijeme:

utorak, srijeda i petak: 14.00-18.00

Odgovorni urednik / Verantwortlich:

fra Antonio Šakota, antonio.sakota@kathbern.ch

Glavni urednik / Chefredakteur:

fra Iko Skoko, ikoskoko@gmail.com

Uredništvo / Redaktion:

fra Antonio Šakota, fra Iko Skoko, fra Branko Radoš,
fra Miljenko-Mika Stojić i fra Vine Ledušić

LayoutKonzept:

Electronic Publisher Bubalović

E-Mail: publisher@publidesk.ch | www.publidesk.ch

Dobrovoljni prilazi za MOVIS/Spende

MOVIS / Kroaten-Missionen in der Schweiz

Raiffeisenbank - 8001 3431 4863 2

9001 St. Gallen

SWIFT: RAIFCH22xxx

IBAN: CH86 8080 8001 3431 4863 2

MOVIS, Zähringerstrasse 40, 3012 Bern

Druck/tisak:

Vogt-Schild Druck AG, Derendingen

Erscheint vierteljährlich / izlazi 4 puta godišnje

Naklada / Auflage: 12000

EDITORIAL

«Was ich tun konnte, habe ich getan; möge nun Christus euch lehren, was ihr tun sollt!»

(Der heilige Franziskus)

Liebe Leserinnen und Leser!

Seien Sie alle herzlich begrüßt verbunden mit der Hoffnung, dass diese Fastenzeit des Gebets, der Buße und der guten Taten uns allen hilft, uns gut auf das Osterfest vorzubereiten.

Das Heilige Jubiläumsjahr ist beendet, doch hat Papst Leo XIV. das gnadenreiche Jahr sozusagen verlängert, indem er anlässlich des 800. Todestages des seraphischen Vaters Franz von Assisi «Das Jubiläumsjahr des heiligen Franziskus vom 10. Januar 2026 bis zum 10. Januar 2027» ausgerufen hat. Die Apostolische Pönitentiarie gewährt allen, die gläubig und ergeben an diesem außerordentlichen Jubiläum des heiligen Vaters Franziskus teilnehmen, einen vollkommenen Ablass unter den üblichen Voraussetzungen. Wir erinnern an diese Voraussetzungen für den vollkommenen Ablass für sich selbst oder für Verstorbene:

- **Sakramentale Beichte**, um im Stand der Gnade zu sein (innerhalb von acht Tagen davor oder danach);
- **Teilnahme am Gottesdienst und Empfang der heiligen Kommunion**;
- **Besuch einer franziskanischen Klosterkirche in Form einer Pilgerreise oder Besuch einer dem heiligen Franziskus geweihten Stätten** in irgendeinem Teil der Welt, wo das Glaubensbekenntnis durch das Beten erneuert wird, um die eigene christliche Identität zu bekräftigen;
- **Das Beten des Vaterunsers**, um die eigene Würde als Kind Gottes, die man durch die Taufe empfangen hat, zu bekräftigen;
- **Ein Gebet in der Meinung des Papstes**, um die eigene Zugehörigkeit zur Kirche zu bekräftigen, deren Fundament und sichtbares Zentrum der Einheit der Bischof von Rom ist.

Im ersten Teil dieser Ausgabe von Movis finden Sie Berichte aus unseren Missionen. Beim Blättern dieser Seiten zeigt sich, wie lebendig und aktiv es in unseren Missionen zugeht. Nach Weihnachten besuchten die Missionare viele unserer Familien. Dabei sagte ein älterer Mann: «Bedauernd ist das Haus, in das der Priester nie kommt». Wir danken Gott für alle unsere Missionare, die sich selbstlos ihrer pastoralen Arbeit hingeben.

Anlässlich des 800. Todestages des heiligen Franziskus werden wir in den kommenden Movis-Ausgaben dem heiligen Franziskus und den Franziskanern mehr Raum widmen. Unmittelbar vor seinem Tod sagte der heilige Franziskus zu den Brüdern: «Was ich tun konnte, habe ich getan; möge nun Christus euch lehren, was ihr tun sollt» (2 Cel 214). Möge dieses franziskanische Jubiläum uns helfen, zu entdecken, was Christus möchte, dass wir tun. Neben dem Bericht über das Leben des heiligen Franziskus haben wir ein Interview mit Pater Zdravko Dadić, dem Provinzial der Franziskanerprovinz Bosna Srebrna. Ferner richtet der Bischof von Krk, Msgr. Ivica Petanjak, Kapuziner, einen Brief an uns alle, die in der Schweiz leben und arbeiten. Der bosnische Franziskaner Msgr. Miro Relota wurde am Samstag, dem 14. Februar 2026, in der Herz-Jesu-Kathedrale in Sarajevo zum Bischof geweiht.

Mit dieser Ausgabe starten wir auch eine neue Rubrik in Movis: «Club der Goldenen». Hier möchten wir Ihnen Gläubige vorstellen, die seit über 50 Jahren in der Schweiz leben. So stellen wir Ihnen in dieser Ausgabe Drago und Slavica Mišić vor. Ebenso empfehlen wir Ihnen den Artikel von P. Branko Radoš sowie die anderen Rubriken, die bereits in Movis etabliert sind.

Liebe Brüder und Schwestern. Ich wünsche Ihnen allen sowie Ihren Familienangehörigen, insbesondere den älteren und kranken Menschen, ein gesegnetes Osterfest.

P. Iko Skoko, Chefredakteur

NB – Liebe Leserinnen und Leser von Movis! Bitte leiten Sie den österlichen Segensgruß aller Missionare in der Schweiz an Ihre Familienangehörigen weiter!

Poštovani čitatelji i čitateljice Movisa!

Sve vas iskreno pozdravljam. Nadam se kako svi-
ma nama ovo korizmeno vrijeme molitve, pokore
i dobrih djela pomaže pripremiti se za slavlje Uskrsa.

Završili smo Svetu jubilaranu godinu. Ali sveti otac
Lav XIV. je na neki način produžio tu milosnu
godinu proglasivši u povodu 800. obljetnice smrti
serafskog oca sv. Franje Asiškoga: «Jubilarnu godi-
nu svetog Franje od 10. siječnja 2026. do 10. siječ-
nja 2027.» Apostolska pokorničarna dodjeljuje pot-
puni oprost, pod uobičajenim uvjetima, svima koji
pobožno sudjeluju u ovom izvanrednom Jubileju sv.
oca Franje. Podsjećamo, uvjeti za primanje potpunog
oprost za sebe ili pokojne su sljedeći:

- Sakramentalna ispovijed kako bi se bilo u stanju
milosti (u osam dana prije ili poslije);
- Sudjelovanje na misi i primanje svete pričesti;
- Posjetiti u obliku hodočašća bilo koju franjevačku
samostansku crkvu ili bogoslužno mjesto posvećeno
svetom Franji u bilo kojem dijelu svijeta, gdje se ob-
navlja ispovijest vjere molitvom Vjervovanja, kako bi
se ponovno potvrdio vlastiti kršćanski identitet;
- Molitva Očenaša, kako bi se ponovno potvrdilo vla-
stito dostojanstvo djece Božje, primljeno u krštenju;
- Jedna molitva prema nakanama Pape, kako bi
se ponovno potvrdila vlastita pripadnost Crkvi,
čiji je temelj i vidljivo središte jedinstva Rimski prvo-
svećenik.

Ja sam svoje učinio, a što vi trebate činiti, neka vas pouči Krist!

(Sv. Franjo)

Prvi dio Movisa popunjen je izvješćima iz naših
misija. I djelomičnim listanjem Movisa zapažamo
kako je u našim misijama baš živo i aktivno. Misio-
nari su obišli nakon Božića brojne naše obitelji. Jedan
stariji čovjek reče: «Jadna je kuća u koju svećenik ni-
kada ne dolazi». Bogu zahvaljujemo za sve naše misi-
onare koji se nesebično daruju u svome pastoralnom
djelovanju.

U ovoj 800. obljetnici smrti sv. Franje posvetit
ćemo više prostora u Movisu sv. Franji i franjev-
cima. Pred samu smrt sv. Franjo je rekao braći: «Ja
sam svoje učinio, a što vi treba da učinite, neka vas
pouči Krist» (2 Cel 214). Neke nam ovaj Franjin ju-
bilej pomogne da otkrijemo što Krist želi da činimo.
Uz tekst o životu sv. Franje donosimo razgovor s fra
Zdravkom Dadićem, provincijalom Bosne Srebrene.
Zatim, pismo nama koji živimo i radimo u Švicarskoj
uputio je krčki biskup mons. Ivica Petanjak, franjevac
kapucin. Zaređen je za biskupa bosanski franjevac
mons. Miro Relota u sarajevskoj katedrali Presvetog
Srca Isusova u subotu, 14. veljače 2026.

Ovim brojem započinjemo i novu rubriku u Mo-
visu: «Klub zlatnih». Želimo predstaviti naše
vjernike koji su u Švicarskoj preko 50 godina. U ovom
broju predstavljamo Dragu i Slavicu Mišić. Svaka-
ko preporučam i Temu broja od fra Branka Radoša
i ostale rubrike koje su se već stabilizirale u Movisu.

**Draga braćo i sestre. Svima Vama i svim članovima
vaših obitelji, posebno starijima i bolesnima, želim
blagoslovljen Uskrs.**

Fra Iko Skoko, glavni urednik

**NB – Dragi čitatelji Movisa! Prenesite uskrsne če-
stitke od nas misionara u Švicarskoj svima
svojima!**

SNAGA USKRSNUĆA

Dičiti se kršćanskom baštinom, a odbacivati Božje zakone, znači tražiti Boga u grobu, a tu ga nema.

Ujednolichnosti i monotoniji svagdašnjice koja se očituje u onoj poznatoj rečenici: «Kuća posao, posao kuća», pojedini događaji i dani imaju za nas posebno značenje. S nestrpljenjem ih čekamo. To iščekivanje i uzbuđenje najzornije nam i najslikovitije predstave djeca kada pitaju koliko još puta treba spavati.

Iako nam je materijalni napredak i uspjeh najčešće u prvom planu i najveći dio vremena njemu podređujemo, ipak uviđamo da nas on u konačnici ne usrećuje. Dapače nakon svakog takvog uspjeha ostajemo prazni i nezadovoljni. I nikad dosta i nikad kraja. Ono što nas veseli su ti posebni dani koje s nestrpljenjem čekamo. Živimo za onaj trenutak kada na Polnočki zapjevamo «Veselite se ti navješćujem» ili na Uskrs «Gospodin slavno uskrsnuo». Živimo za one trenutke obiteljskog druženja, opuštenosti i zajedništva. Ništa čudno da znamo prijeći i tisuće kilometara da bismo za te dane bili s onima koji su nam dragi.

To su dani kada zaboravljamo na radne obaveze, termine, brige i poslove. To su dani kada bježimo od teških tema i očekujemo da nam se govori o ljubavi, miru i sreći. Našim ušima godi govor da će svjetlo nadjačati tamu i dobro u konačnici pobijediti zlo. Svejedno što smo o tome slušali i prošle i prethodne godine i otkada znamo za sebe, želimo i ove. To je i sadržaj čestitki koje jedni drugima upućujemo. No, kada ti dani prođu, valja se vratiti u realni svijet koji pak nije nimalo bajkovit ni ružičast. Valja opet živjeti u društvu koje se ne zauzima za ljubav, mir i pravednost, nego u prvi plan stavlja uspjeh.

U Dalmaciji ima izreka koja kaže: «Ploviti se mora!» Od plovidbe se živi, pa valja na brod bilo zgodno ili nezgodno, bonaca ili nevrijeme. Vjerojatno je danas ispravnije ako kažemo: «Uspjeti se mora!» Uspjeh se kao imperativ stavlja pred svakog pojedinca. Zato ništa čudno da su mnogi, unatoč tome što se smatraju vjernicima, spremni drugome

«podmetnuti nogu» i prijatelju «zabiti nož u leđa». Većina bivših prijatelja se uglavnom iz tih razloga razišla. Jer uspjeh je postao važniji od prijateljstva.

Svijet voli pobjednike» – stihovi su jedne zabavne šansone. Društvo priznaje samo uspješne. I da bi se do uspjeha došlo trud i korektnost nisu uvijek dovoljni. Preduvjet postaju bolesna ambicioznost, oholost i beskrupuloznost. Zašto svake nedjelje ići u crkvu kada se to vrijeme može «bolje iskoristiti»? Zašto se žrtvovati za druge kada se to sigurno neće uvijek vratiti? Zašto biti slabiji i ne uzvratiti istom mjerom?

Odgovor na ova i ovakva pitanja ne nudi ovaj svijet, a ni naša pamet. Odgovor je u sferi vjere. Odgovor je u rečenici: «Zato što je Krist uskrsnuo!» Ako vjerujemo da je Krist živ, da On vlada ovim svijetom i da je u konačnici njegova zadnja, onda ćemo shvatiti da postoje i drukčiji kriteriji. Tek kada povjerujemo da je Krist uskrsnuo spoznat ćemo da patnici, siromasi, bolesni, stari i nemoćni nisu teret, nego blagoslov našega društva. Samo kada do kraja povjerujemo u uskrsnuće, moći ćemo ovaj svijet gledati drukčijim očima. Shvatit ćemo da će svaka suza doista jednom biti obrisana, svaka bol uništena i svaka smrt uskrsnućem preobražena.

Na uskrsno jutro apostoli trče na grob uvjereni da će tamo pronaći Isusa. Zanimljivo da ŽIVOGA traže tamo gdje ga jedino ne mogu naći. U grobu nema živih, u grobu su mrtvi. Misli da je vjera obdržavanje tradicije ili poznavanje osnovnih vjerskih istina, znači tražiti Boga u grobu, a tu ga nema. Zadovoljiti se minimumom – povremeno doći u crkvu i primiti sakramente, znači tražiti Boga u grobu, a tu ga nema. Dičiti se kršćanskom baštinom, a odbacivati Božje zakone, znači tražiti Boga u grobu, a tu ga nema. Pa čak i svake nedjelje ići na svetu misu i redovito moliti, a odbacivati i prezirati onoga pokraj sebe, znači tražiti Boga u grobu, a tu ga nema.

Nema Boga u grobu, On je u životu. Ne nužno u životu onog uspješnog i bogatog, ili u životu tradicionalnog vjernika, nego ponajčešće u životu onog ranjenog, ispaćenog, odbačenog, razapetog... A bezbroj je danas takvih. Bezbroj je nažalost onih koje današnji svijet razapinje, osuđuje, etiketira, odbacuje, omalovažava, napada... Nemali broj je i onih koji je i mi sami odbacujemo, vrijeđamo i razapinjemo. U njihovim životima je Proslavljeni i Uskrsli ako ne proklinju nego blagoslivlju, ako ne uzvraćaju istom mjerom nego praštaju. Bog je u životima onih koji znaju da mržnju nikada neće pobijediti osveta, nego oprost. Bog je među nama ako znamo da zlo koje nas okružuje nećemo pobijediti kukanjem ili verbalnim napadom, nego mrvicom naše dobrote.

Marija Magdalena plače na Isusovom grobu sjećajući se svojega života. Svjesna je da od tog života ne bi bilo ništa da Isus u njega nije ušao. Tamo gdje smo jedni druge ranili, povrijedili, izdali i odbacili, tu je grob nad kojim trebamo zaplakati i reći: «Ovdje Kriste uskrsni!» Ovdje oživi i podigni, ovdje promijeni moj pogled.

Znamo da u poslovnom svijetu nema zadovoljstva postignutim. Traži se uvijek više. Nešto slično bi trebalo biti i s nama vjernicima. Uskrs je poticaj i promišljanje o našem vlastitom životu. Dok god smo zadovoljni sami sa sobom, nazadujemo. Uskrs nam zato želi poručiti da možemo i više i bolje. Možemo postati i iskreniji i ponizniji; i angažiraniji i odlučniji; i širokogrudniji i nesebičniji; i ljubazniji i nasmijaniji; i pobožniji i svetiji...

Valja se na taj put otisnuti svjesni da je pobjeda zajamčena svima koji ustraju bez obzira na težinu životnog križa. Kada bismo tu stvarnost prihvatili, nastao bi raj već na zemlji. Iako nam se to čini neostvarivim, ipak od tog ideala nikada ne odustanimo. Neka nas na tom putu nosi snaga uskrslog Gospodina.

MISIJA ZÜRICH

Hrvatska katolička misija
Schlossgasse 32, 8003 Zürich
Telefon: 044 455 80 60
E-Mail: misija@hkmzuerich.ch
www.hkmzuerich.ch

Misionari: fra Ivan Prusina
fra Iko Skoko
fra Goran Azinović
Katehistica i orguljašica: prof. Petra Hrvčić
Suradnice: Đurđica Novak, Kristina Luburić,
Ankica Blažević i Marija Dukić

■ RASPORED MISA

- ZÜRICH: crkva sv. Josipa, Röntgenstrasse 80, svake nedjelje u 8.00 i 12.15 sati
- ZÜRICH: crkva sv. Felixa i Regule, Hardstr. 76, svakog petka krunica i sveta misa u 19.30 sati
- ZÜRICH: misijska kapelica, Schlossgasse 32, ponedjeljak-subota u 7.30 sati
- DIETIKON: crkva sv. Josipa, Urdorferstr. 44, svake nedjelje u 10.30 sati
- WINTERTHUR: crkva sv. Ulricha, Seuzacherstr. 1, svake nedjelje u 11.00 (ljeti u 10.30 sati)
- HÖRGEN: crkva sv. Josipa, Burghaldenstr. 5, svake nedjelje u 14.45 sati
- AFFOLTERN a/A: crkva sv. Josipa, Seewadelstr. 13, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- BÜLACH: crkva Presv. Trojstva, Scheuchzerstr. 1, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- USTER: crkva sv. Andrije, Neuwiesenstr. 17, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 14.30 sati
- MÄNNEDORF: crkva sv. Stjepana, Hasenackerstr. 19, svake 1. i 3. subote u mjesecu u 19.00 sati
- WALD: crkva sv. Margarite, Rütistr. 31, svake 4. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati
- GLARUS: crkva sv. Fridolina, Aegidius-Tschudinstr. 8, svake 2. subote u mjesecu u 19.30 sati

Kršteni u Misiji

Elena Čaleta, kći Hrvojeva i Andree r. Ivanković, 22. studenoga 2025. u Horgenu
Niko Čaleta, sin Hrvojev i Andree r. Ivanković, 22. studenoga 2025. u Horgenu
Theo Miro Vukančić, sin Majkelov i Ive r. Marelja, 22. studenoga 2025. u Dietikonu
Mara Radić, kći Markova i Ljubice r. Ševa, 23. studenoga 2025. u Waldu
Toni Dugandžić, sin Markov i Katarine r. Bošnjak, 20. prosinca 2025. u Zollikonu
Ivana Karadža, kći Kristijana-S. i Kristine-Janje r. Mandić, 20. prosinca 2025. u Affoltern a/A.

Leon Ivan Bevanda, sin Andrin i Magdalene r. Marić, 27. prosinca 2025. u Zürichu
Roza Krivić, kći Darijeva i Ane r. Babić, 7. veljače 2026. u Dietikonu
Veronika Milanović, kći Ivanova i Ivane r. Cetina, 7. veljače 2026. u Dietikonu
Diego Pio Vukadin, sin Dujin i Magdalene r. Bilinovac, 14. veljače 2026. u Horgenu

Vjenčanja

Andrija Kasalo i Iva Dragušica
7. lipnja 2025. u Trilju
Karlo Renić i Ana Kovačec
25. listopada 2025. u Zagrebu

Misijski kalendar

Uskrsne ispovijedi 2026.

Glarus, subota, 14.3. u 19.00 sati
Affoltern a/A, nedjelja, 15.3. u 16.00 sati
Bülach, utorak, 17.3. u 18.00 sati
Männedorf, subota, 21.3. u 18.30 sati
Horgen, četvrtak, 26.3. u 18.00 sati
Dietikon, petak, 27.3. u 18.00 sati
Winterthur, subota, 28.3. u 18.15 sati
Wald, ponedjeljak, 30.3. u 18.00 sati
Uster, utorak, 31.3. u 18.00 sati
Zürich, srijeda, 1.4. u 18.00 sati
Dietikon, St. Agatha, srijeda, 1. 4. od 17.00 sati

Svete mise i liturgijski obredi u uskrsno vrijeme

Veliki četvrtak, 2. travnja 2026.

Zürich, sv. Felix i Regula u 20.45 sati

Veliki petak, 3. travnja 2026.

Zürich, sv. Felix i Regula u 17.00 sati

Velika subota, 4. travnja 2026.

Zürich, sv. Felix i Regula u 23.00 sata

USKRS, 5. travnja 2026.

Zürich, sv. Josip u 8.00 i 12.15 sati
Dietikon, sv. Josip u 10.30 sati
Winterthur, sv. Ulrich u 11.00 sati
Horgen, sv. Josip u 14.45 sati
Affoltern a/A, sv. Josip u 17.00 sati
Bülach, Presv. Trojstvo u 17.00 sati

Uskrsni ponedjeljak, 6. travnja 2026.

Zürich, sv. Felix i Regula u 19.30 sati

Trinaest utoraka u čast sv. Ante Padovanskog

Od 17. ožujka do 9. lipnja 2026. godine u crkvi sv. Felixa i Regule u 19.30 sati. Blagdan sv. Ante Padovanskog slavit ćemo 13. lipnja 2026. na hodočašću u Einsiedeln.

Prva pričeš

Zürich, u crkvi sv. Josipa, u subotu, 23. svibnja 2026. u 11.00 sati.

Krizma

Zürich, u crkvi sv. Josipa, u subotu, 30. svibnja 2026. u 11.00 sati.

Mise za mlade

Jednom mjesečno u crkvi sv. Felixa i Regule u 18.00 sati.

Frama

Susreti su srijedom u 19.00 sati u prostorijama naše misije.

Kratka statistika naše Misije u 2025. godini

U protekloj smo godini slavili redovite svete mise na jedanaest različitih misijskih postaja, od toga na 4 mjesta svake nedjelje: Zürich u crkvi sv. Josipa (2), Dietikon, Winterthur i Horgen; na četiri mjesta dva puta mjesečno: Affoltern am Albis, Bülach, Uster i Männedorf; te na dva mjesta po jedanput mjesečno: Wald i Glarus, i jedanput tjedno u Zürichu u crkvi sv. Feliksa i Regule, te misa za mlade jednom mjesečno. U kućnoj kapelici slavljena je sveta misa svakog dana.

Na svim smo mjestima, gdje se redovito slave svete mise, organizirali uskrsnu i božićnu ispovijed. Slavili smo svete mise zornice u crkvi sv. Felixa i Regule, svako jutro od ponedjeljka do petka.

U Misiji je u protekloj godini kršteno 48 djece (prošle godine 58), od kojih su 21 djevojčica i 27 dječaka.

Prvu svetu pričest (17.05) primilo je 24 djece, od kojih su 9 djevojčica i 15 dječaka.

Svetu krizmu, koju je 21.06. podijelio mons. Roko Glasnović iz Dubrovnika, primilo je 53 mladih od kojih su 22 djevojke i 31 mladić.

U Misiji je na tečaju priprave za brak sudjelovalo 36 parova. Šest brakova sklopljeno je u misiji, a ostali su sklopljeni u Domovini.

U prošloj godini umrlo je 11 osoba u našoj misiji. Sedam (7) osoba pokopano je ovdje u Švicarskoj a četiri (4) u domovini.

U knjizi Urudžbeni zapisnik ubilježeno je da je izdato 173 službenih dokumenata. Protekle 2025. godine obilježili smo Majčin dan i Nikolinje na svim mjestima gdje slavimo svete mise.

Imali smo tjedne susrete FRAME i dosta njihovih aktivnosti, te mise za mlade.

Vjenčanje sv. Josipa; molitvena grupa s kojom smo slavili svetu misu jednom mjesečno u čast sv. Josipu.

Imali smo pobožnost «Trinaest utoraka na čast svetog Ante Padovanskoga». Slavili smo svibanjsku i listopadsku pobožnost u čast Majci Božjoj te mise zornice kroz cijelo došašće.

Karitativna djelatnost naše zajednice i dalje je prepoznatljiva: kroz proteklu godinu novčano smo pomagali bolesne i siromašne, vremenskim nepogodama ugrožene (najvećim dijelom u Domovini), te smo poslali iznos od preko 99 065.25 CHF za te potrebe.

MISIJA ZÜRICH

Jure i Delfa Kelava – Pedeseta obljetnica braka

► Jure i Delfa Kelava (r. Bagarić) su zahvalili Bogu za 50. obljetnicu braka na svetoj misi u crkvi sv. Josipa u Zürichu, u nedjelju, 18. siječnja 2026. Oni su sklopili kršćanski brak u crkvi sv. Franje u Bukovici (Tomislavgrad) 31. prosinca 1975. Vjenčao ih je fra Velimir Mandić. Jure je došao u Švicarsku 1985., a 1988. pridružili su mu se supruga i djeca. Bog im je podario petero djece, od kojih su dvoje, Stipe i Jakov, rođeni u Splitu, a Antonela, Marija i Ante u Tomislavgradu. Svi su oni osnovali svoje obitelji, a Jure i Delfa su dobili osmero unučadi: Romeo, Karlo, Antonela, Katija, Julija, Bruno, Ilijana i Jure. Nakon slavlja u crkvi sv. Josipa u Zürichu (što je bila Delfina i Jurina izričita želja), druženje su nastavili u Bülachu ZH u krugu obitelji i prijatelja.

Tribina: Zašto Dostojevskog uvrstavaju među tri najveća pisca?

Hrvatska katolička misija Zürich organizirala je tribinu na temu «Zašto Dostojevskog uvrstavaju među tri najveća pisca?». Tribina je održana u dvorani Župe sv. Josipa, u ponedjeljak, 9. veljače 2026. u 19.30. Predavač je bio prof. dr. sc. fra Iko Skoko, a okupilo se oko šezdesetak osoba. Fra Iko je počeo svoje predavanje citatom iz romana Braće Karamazovi: «Ako uništite u čovječanstvu vjeru u njegovu besmrtnost, u njemu će začas presahnuti ne samo ljubav nego i živa snaga da dalje opstane na svijetu. Štoviše, tada više ništa neće biti moralno, sve će biti dopušteno, pa čak i ljudožderstvo».

U predavanju je iznio zašto filozof Nikolaj Berdjajev ubraja Dostojevskog među tri najveća pisaca. Za njega prvi je Dante Alighieri, drugi William Shakespear, a treći Fjodor Mihajlovič Dostojevski.

Stepinčev

Svečano je proslavljen blagdan blaženog Alojzija kardinala Stepinca u Hrvatskoj katoličkoj misiji Zürich u nedjelju, 8. veljače 2026. Središnje slavlje je bilo u crkvi sv. Josipa u Dietikonu u 10,30 sati. Svetu misu predvodio je fra Iko Skoko, a pjevane dijelove Veliki zbor pod vodstvom orguljašice prof. Petre Hrvčić i Lovre Uzelca. Fra Iko je u propovijedi istaknuo Stepinčevu dosljednost unatoč mijenjanju različitih režima u kojima je živio. Njegova ljubav prema Bogu, Crkvi, svome narodu i svakoj pojedinačnoj osobi ostala je njegova konstanta. Ni prijetnje, zatvor i pritvor nisu mogli pokolebati ga. Fra Iko je završio propovijed riječima: «Blaženi Alojzije Stepinac je »sol koja ne bljutavi i svijeća koja se ne trne«. Prije misnog završnog blagoslova vjernici su izmolili »Molitvu za proglašenje Stepinca svetim«. Crkvu za slavlje ukrasio je Julijan Iveljić sa svojim suradnicima. Jedna obitelj iz Slavonije bila je u narodnim nošnjama. Nakon slavlja u crkvi vjernici su se okupili na prigodno druženje u velikoj župnoj dvorani.

Korizmena duhovna obnova 2026.

U našoj misiji ove godine organizirana je korizmena duhovna obnova od 19. do 22. veljače 2026. Voditelj duhovne obnove bio je fra Ante Kelava, župnik Župe sv. Ilije za sjedištem u Veljacima. Prva tri dana duhovne obnove bila su u crkvi sv. Feliksa i Regule. Prva tri dana prije predavanja vjernici su molili kronicu, a svećenici su im bili na raspolaganju za svetu ispovijed. Prvi dan fra Ante je održao predavanje na temu: Molitva i post. Nakon mise bilo je klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu. Drugi dan bilo je predavanje na temu: Sveta ispovijed. Vjernici su posebno bili pažljivi kod ove teme. A poslije predavanja su postavljali i pitanja. Nakon mise bila je pobožnost križnog puta. Treći dan bilo je predavanje na temu: Bog nam je dao talente. A nakon mise bio je blagoslov s Presvetim. Fra Ante je završio ovogodišnju duhovnu obnovu predvođenjem svete mise u crkvi sv. Josipa.

NAŠI POKOJNICI

Jozo Marjanović

1950. – 2025.

Jozo je rođen 7. travnja 1950. godine u selu Bulčićima, župa Kraljeva Sutjeska, od oca Nike i majke Anđe. Imao je dva brata i pet sestara. Djetinjstvo i mladost proveo je u Bulčićima. Crkveni brak sklopio je sa svojom Lucom 17. veljače 1971. godine. U braku su dobili troje djece koja su im podarila šestero unučadi. Bio je vrijedan i pošten obiteljski čovjek, uvijek spreman pomoći drugima. Cijenio je jednostavan život, iskrene odnose i radne vrijednosti koje je s ljubavlju vlastitim primjerom prenosio na svoju djecu. Godine 1973. došao je u Švicarsku, u Wald, gdje je s obitelji živio i radio sve do mirovine. Zadnjih nekoliko godina živio je u Rütiju, gdje je i preminuo, nakon duge i teške bolesti, na Badnju večer, 24. prosinca 2025. godine. Misa zadušnica, uz nazočnost obitelji i velikog broja rodbine i prijatelja, slavljena je u Rütiju 30. prosinca 2025. godine. Iskrena sućut supruzi Luci, djeci Snježani, Anđelku i Žani i njihovim obiteljima i svima ožalošćenima. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Šime Vujević

1952. – 2025.

Šime je rođen 15. siječnja 1952. godine u dalmatinskom selu Galovac kod Zadra. Sretno djetinjstvo i mladost proveo je u Zadru. Po završetku strukovne škole, godine 1974. sklopio je kršćanski brak sa Zorkom s kojom je proveo cijeli svoj život. Te iste godine dolaze u Švicarsku i živjeli su u Wilu/SG. U braku su dobili troje djece – dvije kćeri i sina. Šime je 9 godina radio u Bühler Uzwil i poslije toga u Firmi Stihl još 27 godina. Bio je aktivni član misijskog vijeća i pomagao je svećeniku kod blagoslova kuća.

Godine 2011. vratio se sa suprugom u svoj voljeni dom u Galovcu. U domovini je proveo mirne godine do 2019, kada se zbog zdravstvenih problema ponovno vratio u Švicarsku, u Zürich. Imao je veliko srce, bio je skroman, pošten i vrijedan čovjek. Posljednje godine života proveo je okružen ljubavlju svoje supruge, djece, unučadi, snahe i zeta. Opremljen svetim sakramentima i okružen svojim najmilijima preminuo je 29. siječnja 2026. u bolnici u Zürichu.

Sveta misa zadušnica slavljena je 31. siječnja 2026. u crkvi sv. Felixa i Regule u Zürichu. Tijelo je prevezeno u voljenu Domovinu, u rodni kraj i sahranjen je 3. veljače 2026. u obiteljskoj grobnici u Galovcu kod Zadra.

Iskrena sućut obitelji i svima ožalošćenima. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Osamdesetčetvero mladih sudjelovalo na tečaju pripreve za brak

U Hrvatskoj katoličkoj misiji Zürich organiziran je tečaj pripreve za brak u velikoj župnoj dvorani crkve sv. Felixa i Regule od 23. do 26. veljače 2026. Na tečaju su bila 84 sudionika koji su odlučili ove godine sklopiti kršćanski brak. Dr. fra Iko Skoko je održao predavanje: Izbor bračnog druga i vrijeme zabavljanja, te «Što je privola». Fra Zlato Čorić je govorio na temu Zapreke za sklapanje kršćanskog braka. Dr. Ivona Vasilj je iznijela temu «Tjelesno-psihičke razlike između muškarca i žene» te o važnosti iskrene komunikacije u braku. Marta Ramos je govorila na teme «Seksualnost u braku» i «Osobna, bračna i obiteljska duhovnost». Svaku večer sudionici su postavljali predavačima pitanja. Između ostalog mladi su saznali što su zaruke i koji im dokumenti trebaju za zaruke. Na zadnjoj večeri urađena je anketa o pozitivnim i negativnim stvarima na tečaju. Tečaj su sudionici završili pjesmom Rijeke žive vode potecite. Svim sudionicima koji će se vjenčati želimo Božji blagoslov i sve najbolje u bračnom i obiteljskom životu.

Hrvatska katolička misija
Almendstrasse 36, 4058 Basel
Telefon: 061 692 76 40
E-Mail: misija@hkm-basel.ch
www.hkm-basel.ch

Misionar: fra Stanko Ćosić
Suradnica: Marija Marušić

RASPORED MISA

- BASEL: Crkva sv. Mihaela, Allmendstrasse 34, svake nedjelje u 11.00 sati
- BASEL: Svakog prvog petka u mjesecu krunica i ispovijed u 19.00 sati, misa u 19.30
- BASEL: Jutarnje mise od ponedjeljka do petka (osim četvrtka) u 06.30 sati
- BASEL: Večernje mise svakog četvrtka - krunica od 19.00 sati, kateheza, misa i euharistijsko klanjanje u 19.30 sati
- LIESTAL: Crkva Bruder Klaus, Rheinstrasse 18, svake nedjelje u 13.00 sati
- BASSELCOURT: crkva St-Pierre, Rue de Prayé 6, svake 2. i 4. subote u mj. u 16.30 sati

Misijski kalendar

Uskrsna ispovijed

Basel, petak, 20. 3. 2026., od 17.00 do 19.00 sati u crkvi St. Michaela. Nakon toga slijedi misno slavlje u 19.00 sati.

VELIKI TJEDAN – SVETO TRODNEVLJE

Sva slavlja održavaju se u crkvi St. Michael, Basel.

Veliki četvrtak: 2. 4. 2026. u 19.00 sati

Veliki petak: 3. 4. 2026. u 19.00 sati

Velika subota: 4. 4. 2026. u 21.00 sati

USKRS

Nedjelja, 5. 4. 2026. u 11.00 sati u crkvi St. Michael, Basel.

Misijsko hodočašće u Mariastein

Petak, 1. 5. 2026., polazak iz Basela. Informacije slijede.

Prva pričest

Subota, 9. 5. 2026. u 14.00 sati u crkvi St. Michael, Basel.

Uzašašće

Četvrtak, 14. 5. 2026. u 11.00 sati u crkvi St. Michael, Basel.

Cromin

Ponedjeljak, 25. 5. 2026. – susret ministranata i mladih misijskih zborova. Informacije slijede.

Krizma

Subota, 6. 6. 2026. u 15.00 sati u crkvi St. Michael, Basel.

Hodočašće u Einsiedeln

Subota, 13. 6. i nedjelja 14. 6. 2026. – dvodnevno hodočašće u Einsiedeln. Informacije slijede.

Božićni koncert Ansambla LADO u Baselu

Poseban i iznimno emotivan događaj za hrvatsku zajednicu u Baselu bio je božićni koncert Ansambla LADO, nacionalnog profesionalnog folklornog ansambla Republike Hrvatske.

Zanimljivo je istaknuti kako je prvi međunarodni nastup Ansambla LADO održan upravo u Švicarskoj davne 1950. godine. Nakon punih 75 godina, Basel je ponovno imao čast kao domaćin ugostiti ovaj vrhunski ansambl, čime je simbolično potvrđena dugogodišnja povezanost hrvatske kulture i švicarskog prostora.

Koncert u Baselu bio je prožet snažnim emocijama koje se mogu opisati jedino pjesmom, zajedništvom i dubokom ljubavlju prema domovini i tradiciji. Publika je imala priliku uživati u izboru hrvatskih tradicijskih božićnih pjesama i napjeva iz različitih krajeva Hrvatske, od Dalmacije i sjeverne Hrvatske do Slavonije, Baranje i Bačke, izvedenih u prepoznatljivoj, umjetnički vrhunskoj interpretaciji po kojoj je LADO poznat diljem svijeta.

Koncertu je nazočila i veleposlanica Republike Hrvatske u Švicarskoj, dr. sc. Andrea Bekić, koja se prigodnim govorom obratila okupljenima te istaknula važnost očuvanja i predstavljanja hrvatske kulturne baštine izvan domovine. Njezina prisutnost dodatno je naglasila značaj ovoga događaja za hrvatsku zajednicu u Baselu. Uz izvođače, pri koncertu prisustvovali su i članovi uprave ansambla: ravnateljica Ileana Jurin Bakotić, umjetnička direktorica Zrinka Posavec, savjetnica ravnateljice za međunarodne odnose Ina Kostelac te dirigent i glazbeni voditelj Jurica Petar Petrač.

Njihova prisutnost svjedoči o važnosti koju Ansambl LADO pridaje ovom gostovanju i hrvatskoj zajednici u Švicarskoj. Organizacija i potpora: međunarodno gostovanje Ansambla LADO u Švicarskoj organizirala je Hrvatska katolička misija u Baselu, uz potporu HKM Luzern i HKM Zürich. Financijsku potporu pružili su Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske te Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Zahvaljujemo i institucijama i organizacijama koje su svojim doprinosom omogućile realizaciju ovog značajnog kulturnog događaja: Römisch-Katholische Kirche Basel-Stadt, Römisch-Katholische Kirche im Kanton Basel-Landschaft, HKUD Croatia te NK Croatia Basel. Njihova podrška pokazuje kako kulturni projekti ovakve razine okupljaju ne samo hrvatsku zajednicu, već i širu društvenu i institucionalnu potporu u Baselu.

Obljetnica posvete crkve St. Michael

Nedjelju, 8. veljače 2026. godine, svečano je obilježena obljetnica posvete crkve sv. Mihaela (St. Michael) u Baselu. Ova značajna obljetnica okupila je vjernike hrvatske i švicarske zajednice u duhu zajedništva, molitve i međusobnog poštovanja.

Svečano euharistijsko slavlje bilo je zajedničko, u suradnji sa zajednicom sv. Klare (St. Clara) i njihovim župnikom Marijom Tosinom. Misa je slavljena na hrvatskom i njemačkom jeziku, čime je simbolično naglašena povezanost dviju zajednica koje dijele isti prostor vjere i susreta.

Liturgijsko slavlje dodatno su obogatili naši zborovi. Hrvatski zbor, kao i njemački zbor zajednice, svojim su pjevanjem uzveličali misu i pridonijeli svečanom ozračju. Izmjena liturgijskih pjesama na oba jezika dočarala je ljepotu različitosti u jedinstvu. Nakon mise uslijedio je apero i zajedničko druženje u župnim prostorima. Vjernici su imali priliku za razgovor i upoznavanje.

ispunjen recitacijama i igrokazom o svetom Nikoli, koji je razveselio sve prisutne. Nakon programa podijeljeni su darovi, a u duhu solidarnosti i zajedništva prikupljali su se i prilozi za potrebite. Nikolinje je proslavljeno u radosnom ozračju, zajedno s cijelom zajednicom u Liestalu.

Proslava svetoga Nikole u Liestalu

Subotu, 6. prosinca 2025., u suradnji s učenicima hrvatske dopunske škole i njihovom učiteljicom Jelenom Marković, održana je svečana proslava svetoga Nikole. Djeca su pripremila prigodan program

NAŠI POKOJNICI

Mara Tunjić 1957. – 2025.

Mara Tunjić, rođena Vu-kančić rođena je 9. svibnja 1957. godine i odrasla je u Bulčićima, općina Visoko. Kršćanski brak sklopila je sa Tomom Tunjić 1975. godine u Kraljevoj Sutjesci, a živjela je na Slapnici, općina Kakanj sve do 1983. godine kad dolazi u Švicarsku za svojim mužem. U braku su dobili dvoje djece, sina Pericu i kćer Jelicu. Bog im je podario šestero unučadi koji su joj bili sve na svijetu. Nakon zaslužene mirovine vraćaju se 2012. godine u Malinsku na otok Krk. Molitva i vjera su joj bile vrlo važne i redovito je sudjelovala na nedjeljnim svetim misama u Malinskoj. Njezino srce je bilo uvijek veliko, otvoreno za svakoga, uvijek spremna svima pomoći i svakoga utješiti. Životnu joj radost nije pomutila ni teška bolest protiv koje se borila zadnja tri mjeseca. Njezin iznenađni odlazak 3.12.2025. ostavio je veliku prazninu koju ništa ne može ispuniti. Ali ostavila nam je dragocijene uspomene, snagu vjere i ljubavi koje je prenijela u naše živote. Pokopana je na groblju u Malinskoj uz prisustvo rodbine, prijatelja i susjeda. Pokoj vječni daruj joj Gospodine.

Josip Paradžik 1957. – 2025.

Josip Paradžik rođen je 26. svibnja 1957. godine u Gradačcu od roditelja Nike i Ruže. Svoje rano djetinjstvo proveo je u Čardaku. Sa 15 godina otišao je u Sloveniju, gdje je pohađao školu i uspješno završio školovanje za konobara. Od 1979. godine živio je i radio u Švicarskoj, u Davosu i u Baselu. Godine 1998., na putu da pomogne roditeljima pri preseljenju iz Hrvatske nazad u Bosnu, doživio je nesreću u kojoj je ostao nepokretan. Unatoč toj teškoj životnoj prekretnici, nikada nije odustao. S velikom snagom, radošću i zahvalnošću prihvatio je život. Njegova najveća sreća bila je gledati svoju djecu, Kristijana, Marijanu i Nikol kako odrastaju te kasnije držati u naručju svog prvog unuka, koji s ponosom nosi njegovo ime. Josip je pronalazio snagu u ljubavi svoje supruge Andje, koja mu je svih tih godina bila vjerna pratnja i najveća podrška. Nakon 27 godina invaliditeta, Josip nas je nažalost napustio. U srcima svoje obitelji i svih koji su ga poznavali, živjeti će zauvijek. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

Marko Levarda 1979. – 2025.

Marko je rođen 23.6.1979. godine u Travniku kao drugo dijete svojih roditelja Ive i Nevenke, rođene Kramar. Do svoje osme godine Marko je odrastao u srednjoj Bosni kod svojih baka. Godine 1987. roditelji dovede Marka i njegove dvije sestre, Adrianu i Danijelu, u Basel kako bi obitelj ponovno bila na okupu. Marko se školovao te završio srednju školu za instalatera grijanja. Godine 2002. Marko sklapa crkveni brak s Biljanom Hrgić. Godine 2004. na svijet dolazi kćer Paula, koja je bila Markov centar svijeta. Imao je dobru dušu i veliko srce. Bio je marljiv i uvijek spreman pomoći ondje gdje je bilo potrebno. Bolest je, nažalost, promijenila Markov život. Hrabro se borio, ali je bolest, nažalost, bila jača. Dana 20.09.2025. godine završava se Markova životna priča. Marko je ostavio veliku prazninu u srcima svoje obitelji, rodbine i prijatelja. Dragi Marko, Bog te je pozvao k sebi, ali zauvijek ostaješ u mislima i srcima svojih najmilijih. Neka ti dragi Bog udijeli Kraljevstvo nebesko.

Mladen Soldo 1943. – 2026.

Nakon duge i teške bolesti, blago je preminuo 12. siječnja u krugu svoje voljene obitelji, okrijepljen svetim sakramentima. U našim srcima ostaje uspomena na njegovu dobrotu, strpljenje i ljubav koju je nesebično dijelio. Neka mu Gospodin podari vječni mir, a nama snagu i utjehu u vjeri i zajedništvu. Počivao u miru Božjem. Zauvijek u našim mislima i molitvama.

Zdravko Šitum 1968. – 2025.

Rođen je 25.12.1968. godine u Modranu, župa Plehan kraj Dervente, od oca Marka i majke Marije, rođene Tomas. Život je proveo u Slavonskom Brodu do dolaska u Švicarsku 1989. godine. Vjenčao se sa suprugom Vesnom, rođ. Tađić, 1993. godine. Iz tog braka rodili su se sin Denis i kćerka Irena. Bio je izuzetno vrijedan i pošten čovjek, uvijek spreman pomoći drugima, čak i nakon što je doživio tešku prometnu nesreću 2018. godine, koja mu je promijenila život. Zdravko je preminuo 1.12.2025. godine u Baselu u 57. godini života. Sahranjen je 12. 12. 2025. godine na groblju Hörnli u Riehenu. Ostat će u sjećanju kao vrlo draga i rado viđena osoba. Počivao u miru Božjem.

Terezija Hamori 1931. – 2026.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

Kršteni u Misiji

Šimun Šarić, sin Andreja i Tihane r. Tunjić, 31. siječnja 2026. u Baselu
Dorian Bekteshi, sin Shqiprima i Klaudie r. Radoš, 7. veljače 2026. u Baselu
Jakov Kovačević, sin Anđela i Ana-Marije r. Adamčević, 14. veljače 2026. u Baselu

Hrvatska katolička misija
Zähringerstrasse 40, 3012 Bern
Uredovno vrijeme: ponedjeljak, 10-17
Telefon: 031 533 54 46
E-Mail: hkm.bern@kathbern.ch
Web stranica: www.hkm-bern.ch

Misionar: **fra Antonio Šakota**
Telefon: 031 533 54 48
E mail: antonio.sakota@kathbern.ch
Suradnica: **Kristina Marić**
E-mail: kristina.maric@kathbern.ch
Vjeroučitelj i orguljaš: **Dominik Blažun**
E-Mail: dominik.blazun@kathbern.ch
Telefon: 031 533 54 47

■ Raspored misa

- BERN: Bethlehem Kirche, Eymattstrasse 2B, 3027 Bern, svake nedjelje u 12.00
- BIEL: Pfarrkirche Christ König, Geyisriedweg 31, svake 1. i 3. subote u mj. u 18.15
- LANGENTHAL: crkva Sv. Marije, Schulhausstrasse 11A, svake nedjelje u 9.00
- THUN: crkva sv. Marije, Kapellenweg 9, svake nedjelje u 14.30
- MEIRINGEN: Guthirt, Hauptstrasse, svakog 1. i 3. ponedjeljka u 18.00 sati od studenog do ožujka, u 19.00 sati od travnja do listopada
- INTERLAKEN: župna crkva Heiliggeist, Schlossstr. 6, svake 1. i 3. srijede u 19.30

Kršteni u Misiji

Radoš Josip, sin Marijana i Valentine r. Čarapina, 1. veljače 2026. u Bernu
Stanić Šime, sin Mateja i Rafaela r. Zrinušić, 14. veljače 2026. u St. Mauritius Bern

Vrijeme Došašća uvijek je vrijeme osobite radosti i mnogih lijepih i vrijednih aktivnosti u našoj zajednici, kojima se želimo dodatno pripremiti na svetkovinu rođenja Gospodinova. Tako smo u Bernu, svaki dan od ponedjeljka do petka slavili sv. mise zornice u crkvi sv. Josipa u Köniu. Ovo je već treća godina kako se okupljamo na zornicama, te možemo kazati kako su one prerasle u svojevrsnu tradiciju na koju iz godine u godinu dolazi sve više vjernika. Posebno treba pohvaliti mnoge koji dolaze «izdaleka» kako bi započeli dan s Gospodinom. A red je pohvaliti i naše vrijedne sakristane, Antu i Gorana, koji dođu prije svih te upale oko 150 malih i velikih svijeća u crkvi. A nakon sv. mise oni kojima se ne bi žurilo na posao, ostali bi nakon mise na kavi i ugodnom druženju. Radosno je bilo vidjeti i toliko naših mladih koji su odlučili «prvine» davati Bogu. Ma, Bogu hvala!

Uskrsne ispovijedi

Bern, 16. ožujka od 18.00 do 19.30 sati
Langenthal, 17. ožujka od 18.00 do 19.30
Interlaken, 18. ožujka od 18.30 sati
Biel, 21. ožujka od 17.00 sati
Thun, 30. ožujka od 18.00 do 19.30 sati
Meiringen, 4. travnja u 9.30 sati

Obredi Svetog trodnevlja

Veliki četvrtak, misa Večere Gospodnje: pridružujemo se domaćoj župi u Dreifaltigkeitkirche u 18.00 sati
Veliki petak, obredi Muke Gospodnje Bern – Bethlehem, u 15.00 sati
Vazmeno bdjenje na Veliku subotu – i blagoslov uskrsnog jela na kraju mise **Bern** – Bethlehem, u 20.00 sati

Blagoslov uskrsnoga jela na Veliku subotu

Meiringen, u 10.00 sati
Langenthal, u 14.00 sati
Biel, u 16.00 sati
Thun, u 18.00 sati

Uskrs, 5. travnja 2026.

Lamgenthal, u 9.00 sati
Bern – Bethlehem, u 12.00 sati
Thun, u 14.30 sati
Na svim misama na Uskrs bit će i blagoslov uskrsnoga jela.

Važniji termini do ljeta

Prva sveta pričest

Subota, 2. svibnja, u 11.00 sati
Generalna proba i prva ispovijed za prvopričesnike: srijeda, 29. travnja u 16.00 sati.

Sveta krizma

Subota, 6. lipnja, u 10.00 sati
Generalna proba i ispovijed krizmanika: utorak, 3. lipnja u 18.00 sati.

Hodočašće u Einsiedeln

Subota i nedjelja, 13. i 14. lipnja
Tada neće biti sv. misa u našoj misiji.

Cromin

Volketswil (ZH), 25. svibnja u Kuspo Gries

Izlet u Europapark

Subota, 20. lipnja

Statistika 2025.

Krštenih	– 31 djece
Prva pričest	– 28 djece
Krizmanih	– 20 mladih
Vjenčanih	– 4 para
Umrlih	– 6 osoba

Darovali smo potrebnima – 82 000 CHF

Naše adventske radosti

Po dobrom običaju, organizirali smo i nikolinjska slavlja, i to u Bielu, Langenthalu i Thunu, dok je u Bernu bilo malo drugačije. Ovom prilikom želimo zahvaliti učiteljici Mireli koja je s djecom iz Hrvatske dopunske škole pripremila prigodne božićne recitacije, dok je u Bernu, Thunu i Langenthalu božićne recitacije s djecom pripremala učiteljica Zlata, kojoj također od srca zahvaljujemo na trudu. Posebna zahvala ide i našoj dragoj djeci, koja su se trudila oko recitacija i tako namamili osmijehe na lice svojim roditeljima i svima ostalima koji su se na tim slavljkima okupili. A iza svih njih stoje neumorni članovi misijskih vijeća u svim mjestima koji su se pobrinuli za jelo, piće i posluživanje. Hvala im od srca!

U Bernu je ove godine nikolinjsko slavlje organizirano s uprizorenjem živih jaslica. Već drugu godinu zaželjeli smo djeci, a i svima nama, po uzoru na sv. Franju Asiškoga uz pomoć živih jaslica približiti tajnu Božića srcima 21. stoljeća. Ove godine smo našu redovitu svetu misu pomakli u popodnevne sate, te je, umjesto u 12.00 sati slavljenja 15.00 sati kako bismo i na

▶ taj način mogli približiti dolazak Mladoga Sunca koje obasjava naše hladne noći. Nakon sv. mise, djeca su uz prigodne božićne recitacije dozvala i dočekala sv. Nikolu, da bi oko 17.00 sati u predvorju crkve započeo program živih jaslca. Naši mladi čitali evanđeoska izvješća o rođenju Isusovu u Betlehemu, Mijo Matić je pjevao prigodne božićne pjesme, a djeca su, zajedno s «Josipom i Marijom» hitili prema jaslacama koje su i ove godine napravili naši vrijedni vjernici iz Fribourga. Članovi našega Misijskoga vijeća pobrinuli su se da nam se grla ne osuše i hladnoća ne smrzne, pa su nas služili kuhanim vinom i kobasicama za jelo, a uvijek vrijedne žene pobrinule su se da se malo uz kolače i zasladimo.

Naša djeca i mladi svojim aktivnostima i zalaganjem primjer su cijeloj zajednici. Tako su, uz pomoć vrijednih majki koje pomažu našem Dominiku organizirati prigodne dječje radionice, ovoga Došašća pravili i prigodne božićne ukrase, dok su mladi na svo- me redovitom susretu četvrtkom sijali pšenicu. Svi ovi advent- ski susreti bili su dobrotvorne naravi. Prikupljeni novac od ovih plemenitih akcija darovali smo domu za djecu u Betlehemu koji vodi naš hrvatski franjevac, fra Sandro Tomašević. Još jednom, hvala svima na trudu i sudjelovanju u ovim lijepim susretima! Na kraju, ne smijemo zaboraviti ni tradicionalnu Božićnu večeru u Thunu, koja se održala u subotu, 13. prosinca. Naime, zbog spomenutih živih jaslca ovaj put smo pomaknuli sv. misu u Thu- nu na subotu večer, da bismo nakon sv. mise ostali u ugodnom dobrotvornom druženju uz dobro jelo i piće, te lijep glazbeni ugođaj za koji se pobrinuo naš Marko Marinčić. Veliko hvala članovima misijskoga vijeća u Thunu koje se pobrinulo da ova večer bude predivna. Hvala im što su nam kroz Došašće pravili i lijepe božićne kolačiće.

Korizmena duhovna obnova

Od 25. do 28. veljače u našoj zajednici održana je korizmena duhovna obnova koju je predvodio don Ivan Vučak, župnik u Krašiću. Tema ovogodišnje duhovne obnove bila je lik i dje- lo bl. Alojzija Stepnica. Zahvalni smo Bogu što nam je krašički župnik na svoj originalni način uspio približiti život našega bla- ženika. Za razliku od prethodnih godina, kada se obnova održa- vala samo u Bernu, u ovu duhovnu obnovu uključili smo i zajed- nice u Thunu i Langenthalu. Tako je duhovna obnova započela u srijedu u Thunu, a završila u subotu u Langenthalu. Don Ivan ostao je s nama i na nedjeljnim sv. misama. Nadamo se da nam je ova duhovna obnova bila plodonosna i da ćemo, po uzoru na bl. Alojzija, vjerno čuvati primljeni polog Katoličke nam vjere te ju radosno i postojano svjedočiti gdje god bili.

NAŠI POVRATNICI

Mato i Jela Grgić

Oboje su rođeni u Posavini, u Do- njem Svilaju, Vrbovac. Nakon osnovne škole u Svilaju/Vrbovcu i sred- nje škole u Slavonskom Brodu, vjenčali su se 1984. godine. U svojim mladim dvadesetima zajedno su krenuli u Švi- carsku – u kanton Ticino. Ubrzo nakon toga u godini 1985. rođena je prva kći – Ivana. Nakon Ticina i Graubündena, pronašli su posao i stan u malom, prekrasnom selu na kraju kantona Bern – u Melch- nauu. Tamo je firma Lantal tražila radnike. 1993. rodila se dru- ga kćerka, Matea i 1998. rodio se i sin Anto. Kasnije su stigla i

Alan Šavar

1968. – 2025.

U Bernu je 25. srpnja 2025. godine, nakon duge i teške bolesti, prerano preminuo Alan Šavar, dugogo- dišnji i istaknuti član klape Chorus Croaticus. Mnogi Hrvati u Švicarskoj i šire poznavali su Alana Šava- ra. Rođen je 8. srpnja 1968. u Zagrebu, a podrijetlom je s otoka Paga, iz grada Paga. U Švicarsku je došao 1. kolovoza 1971., gdje je odrastao i školovao se.

Po struci inženjer turizma, Alan Šavar bio je i hrvatski kulturni, diplomatski i poli- tički djelatnik u iseljeništvu u Švicarskoj. Radio je na visokim pozicijama u turizmu i hotelijerstvu. Prije Domovinskog rata bio je član Hrvatske kulturne zajednice, ogranka Bern, te jedno vrijeme i njezin predsjednik. Za vrijeme Domovinskog rata, u kojem je i osobno sudjelovao, radio je u konzularnom odjelu Veleposlanstva RH u Bernu i Zürichu. U nekoliko je na- vrata biran za predsjednika HDZ a u Švi- carskoj. Od 1994. godine prestaje djelovati u HDZ u, postaje član klape Chorus Cro- aticus te suosnivač udruge Anima Croa- torum – hrvatski domoljubi iz Švicarske. Također je bio suosnivač i prvi predsjed- nik prve podružnice stranke Neovisni za Hrvatsku u inozemstvu, za Švicarsku i Lihtenštajn. Bio je Alan uvijek spreman pomoći, osobito kada su aktivnosti bile

usmjerene na dobrobit domovine i hrvat- skog naroda. Ostat će mnogima u sjećanju kao čovjek koji se nikada nije libio javno iznijeti svoje mišljenje, ali i kao prijatelj koji je znao pružiti ruku, riječ ohrabrenja i ljudsku toplinu. Njegova vedrina, energija i privrženost hrvatskoj zajednici ostavili su trag koji će se još dugo osjećati. Iza sebe Alan je ostavio ožalošćenu supru- gu Snježanu i troje odrasle djece – Vik- toriju, Ivana Luku i Luciju – koji su mu bili najveći ponos i radost. Ostavio je i svoju ljubljenu sestru Dolores te nećakinje Martinu i Karmen, koje su ga s posebnom nježnošću pratile kroz život. U neizmjer- noj boli ostaju i njegovi roditelji, Ivo i Mira, koji s tihom tugom, ali i dubokom zahvalnošću za svaki trenutak proveden s njim, nose nenadoknadv gubitak sina.

Posljednji ispraćaj pokojnika i misa zadu- šnica obavljeni su 5. rujna 2025. na njego- vom voljenom Pagu, gdje počivaju njegovi zemni ostatci. Ondje, među kamenom, morem i tišinom otoka, našao je svoj mir. Komemoraciju i misu zadušnicu, koju je predvodio bivši misionar u Bernu fra Gojko Zovko, za svog prerano premi- nulog člana Alana Šavara klapa Chorus Croaticus upriličila je 20. prosinca 2025. u katoličkoj crkvi svetog Josipa u Könizu kod Berna. U pjesmi, molitvi i zajedništvu odjekivala je zahvalnost za njegov život i sve što je dao drugima.

Počivaj u miru Božjem, dragi Alane. Tvoja dobrota, tvoja riječ i tvoja ljubav prema domovini i ljudima ostaju u našim srcima. Laka ti bila hrvatska gruda.

Fabijan Kovač

1953. – 2026.

Fabijan Kovač rođen je 11. rujna 1953. godine u Prićima, župa Ovčarevo. Sretno djetinjstvo i mladost proveo je u svom rodnom kraju, gdje je upoznao svoju buduću životnu suput- nicu Zrinku. Njihova uzajamna simpati- ja i početno prijateljstvo s vremenom su prerasli u zreli i iskrenu ljubav, koja ih je 19. siječnja 1975. godine dovela pred oltar njihove matične župe Ovčarevo.

Godine 1973. Fabijan odlazi na rad u Au- striju, gdje ostaje tri godine. Nakon toga dolazi u Meiringen, gdje se kratko zadr- žava, a potom se seli u Eriswil. Ondje je radio kao pomoćnik u kuhinji jednoga restorana, zatim kao građevinar. Dugi niz godina radio je u tvornici vune u Huttwi-

NAŠI POKOJNICI

lu, a posljednje godine radnoga vijeka pro- veo je u tvornici metala u Lotzwilu. Njihovu obitelj Gospodin je blagoslovio s četvero djece: 1976. godine rodila se kći Sanja, 1977. sin Frano, 1980. sin Dragan, a 1982. sin Dario. Posebnu radost i ponos nije skrivao prema svoja četiri unuka i šest unuka, koji su bili svjetlo njegova života. Nakon kratke i teške bolesti, njegovo je srce prestalo kucati 20. veljače 2026. godi- ne. Bog ga je pozvao k sebi te je tiho na- pustio ovaj svijet, okružen ljubavlju svojih najmilijih. Pokopan je 22. veljače 2026. godine na groblju u Prićima. Iskrena sućut obitelji pokojnog Fabijana – supruzi, kćeri, sinovima, nevjestama, zetu, unučadi te svoj rodbini i prijateljima koji su ga neizmjereno voljeli i cijenili. Počivao u miru Božjem!

Raphael Piljić

2020. – 2026.

Raphael je rođen 20.11. 2020. godine u Langen- thalu. Od malena je vo- lio Isusa i rado je pjevao pobožne pjesme! I čvrsto je vjerovao da ga Bog voli! Jedno jutro je, čim je ustao, sav sretan rekao: «mama, sanjao sam da

sam vidio Isusa!»! Imao je izražen osjećaj za pravdu i svojom dječjom iskrenošću uvijek je govorio što je pogrešno a šta isp- ravno. Upamtio je mnogo biblijskih stiho- va i uključio ih u svoje molitve.

Odlomak iz poslanice sv. Pavla Filiplja- nima 4,4 mu je bio najdraži citat među svima: «Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se!»

Bio je zreo za svoje godine, razuman, pažljiv, veseo i znatiželjan. Pošao je bio u vrtić i tamo bio sretan i zadovoljan. Znao je sva slova, brojeve, tablicu množenja i puno toga drugog. Zabavljalo ga je pos- tavljati odraslima matematičke zadatke da ih oni riješavaju. U vrtić je išao samo 5 mjeseci.

Agresivna bakterija prerano je okončala njegov mladi život. Mali anđeo nije imao vremena ni raširiti svoja krila. 24.1. je primljen u Inselspital Bern a već 25.1.2026. njegovo srce je prestalo kucati. Pokopan je na mjesnom groblju u Langenthalu. Misu i sprovod vodio je fra Antonio.

Počivaj u miru s Bogom naš mali anđele Raphi! Nikada te nećemo zaboraviti i zau- vijek ćemo te nositi u srcima!

Hrvatska katolička misija

Paradiesstrasse 38, 9000 St. Gallen
Telefon: 071 277 83 31 | 077 463 81 56

Misionar: fra Josip Mioč
Orguljašica i tajnica: Jelena Kučak Vujnović
e-mail: info@hkm-sg.ch
www.hkm-sg.ch

RASPORED MISA

- BALGACH: Katholische Pfarrkirche Hl. Dreikönig, svake subote u 18.30 sati
- Frongarten, svake srijede put križa ili krunic, sveta misa i klanjanje u 18.30 sati
- WIL: Kapuzinerkirche St. Antonius, svake nedjelje u 9.30 sati
- KEMPRATEN: Katholische Pfarrkirche St. Franziskus, svake nedjelje u 12.00 sati, a svakog utorka put križa ili krunica, sveta misa i klanjanje u 18.30 sati
- ST. GALLEN: Kath. Pfarrkirche St. Maria (Neudorf), svake nedjelje u 18.00 sati, a svakog četvrtka put križa ili krunica, sveta misa i klanjanje u 18.00 sati

Kršteni u Misiji

Mila Zeba, kći Ive i Tine r. Paurević,
22. studenoga 2025. u Thalü

Jakov Frančešević, sin Antonija i
Katarine r. Zrnić, 23. studenoga 2025.
u Kempratenu

Valentina Jurić, kći Davora i Vjere
r. Perić, 18. siječnja 2026. u Wilu

Lea Miličević, kći Ante i Jelene r. Karan,
1. veljače 2026. u Neudorfu

ADVENTSKA AKCIJA ŽENÂ NAŠE MISIJE

U nedjelju Krista Kralja i prvu nedjelju u adventu žene naše Misije organizirale su akciju izrade i prodaje adventskih vijenaca. Prihod od prodaje bio je namijenjen siromašnim i potrebitim pojedincima i ustanovama u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Vjernici prisutni na svetim misama prepoznali su nakanu i trud naših žena te svesrdno podržali ovu akciju.

Izradu adventskih vijenaca u St.Gallenu pratilo je i kuhano vino i slastice koje su pripremili naši vijećnici i domaćice. Prikupljena sredstva uručena su tijekom božićnih blagdana spomenutim ustanovama, od kojih svakako valja izdvojiti dječje domove i pučke kuhinje. Na kraju ostaje radost da smo mogli pomoći braći i sestrama u životnoj nevolji. Hvala našim ženama, misijskim suradnicima i ljudima koji su na bilo koji način pomogli da ovaj hvalevrijedan događaj bude uspješan.

Misijski kalendar

PREDUSKRSNE ISPOVIJEDI

Balgach (Dreikönigskirche) –
ponedjeljak, 23. ožujka 2026. u 18.00 sati
Wil (Kapuzinerkirche) –
utorak, 24. ožujka 2026. u 18.00 sati
Kempraten (St. Franziskus) –
srijeda, 25. ožujka 2026. u 18.00 sati
St. Gallen (St. Maria Neudorf) –
četvrtak, 26. ožujka 2026. u 18.00 sati

OBREDI USKRSNOGA TJEDNA

VELIKI ČETVRTAK
St. Gallen (Heiligkreuz), u 19.00 sati
VELIKI PETAK
St. Gallen (St. Maria Neudorf), u 15.00 sati
Kempraten (St. Franziskus), u 18.00 sati
VELIKA SUBOTA
Kempraten (St. Franziskus), u 18.00 sati
St. Gallen (St. Maria Neudorf), u 23.00

Zaručnički tečaj

Od 20. do 24. travnja 2026. u 18.30 sati
u dvorani St. Otmar, Grenzstrasse 10,
9000 St. Gallen

Majčin dan

2. svibnja 2026. u Balgachu
3. svibnja u Kempratenu i Neudorfu

Prva sveta pričest

9. svibnja 2026. u 11.00 sati u St. Gallenu
(St. Otmar)
10. svibnja 2026. u 12.00 sati u Kemprate-
nu (St. Franziskus)

Cromin

Duhovski ponedjeljak, 25. svibnja 2026.
(Volketswil)

Hodočašće u Einsiedeln

Subota, 13. lipnja i nedjelja, 14. lipnja 2026.

RADOST NIKOLINJSKIH PROSLAVA U HKM ST. GALLEN

Proslave svetog Nikole u našoj Misiji na izmaku 2025. godine protekle su u znaku dječjeg osmijeha, pjesme i neprocjenjivog zajedništva. Kroz tri velika susreta u Balgachu, Joni i Oberuzwilu, naša je zajednica još jednom pokazala snagu zajedništva i ljubavi prema najmlađima, koji su s nestrpljenjem dočekali svetog daronosca. Svaka proslava započela je svetom misom na kojima su se naši misionari fra Mićo Pinjuh i fra Josip Mioč na poseban način obratili malenima koji su bili u središtu pažnje svih sudionika slavlja, a vjerujemo i Gospodina čija riječ odzvanja vjekovima: «Pustite malene k meni» (Mk 10,14).

Prvo nikolinjsko slavlje održano je 29. studenoga u Balgachu, gdje je nakon sv. mise uslijedio nastup polaznika Hrvatske dopunske škole pod vodstvom učiteljice Marine Bukovec. Njihove recitacije i igrokazi koji su sadržajno spajali temu Nikolinja i hrvatske povijesti, u kombinaciji sa zvonkim glasovima Dječjeg zbora i milozvučnim nastupom tamburaša, stvorili su pravo predblagdansko ozračje.

Ništa manje svečano nije bilo ni 30. studenoga u Joni. Tamošnja su dječica, pripremljena od strane učiteljice Sanje Ostović i Misije, pjesmom i recitacijama dozvala svetog Nikolu, pokazavši trud i ljubav koju ulažu u očuvanje materinjeg jezika i običaja. Bio je to nezaboravan obiteljski susret ispunjen toplinom i dječjom iskrenošću. U subotu 6. prosinca, na sam spomendan svetog Nikole, održana je treća i najposjećenija proslava u Oberuzwilu. Program je i ovdje započeo misnim slavljem u Galluskirche gdje su liturgiju glazbeno obogatili

naši mali tamburaši iz St. Gallena, a potom je održan nikolinjski program spletom pjesama Misijskog dječjeg zbora i recitacija mališana Hrvatske dopunske škole koje je u nastupu ohrabrivala učiteljica Marina Bukovac.

Nakon mise, program se preselio u veliku dvoranu Breiti gdje je uz ustaljeni zabavno-glazbeni program publiku oduševio nastup folklornog sastava «Posavina». U svojim živopisnim narodnim nošnjama, pjesmom i plesom donijeli su duh zavičaja i dodatno podigli atmosferu u dvorani. Ovako veliki događaji ne bi bili mogući bez nesebičnog truda mnogih ruku. Posebnu zahvalnost dugujemo vrijednim članovima našeg Misijskog vijeća i svim suradnicima koji su u sva tri mjesta osigurali besprijekornu organizaciju, od pripreme darovnih paketića i tombole, preuzimanja uloge sv. Nikole do bogatih domjenaka.

Također, veliko hvala svim našim pjevačima i sviračima koji su se tjednima pripremali za ovako bogat i raznolik program, kao i svim misijskim suradnicima koji su pripremali večeru i posluživali kod stolova. Ponosni smo i Bogu zahvalni na neprocjenjivom bogatstvu naše Misije koje čine članovi svih uzrasta – od najmlađih glazbenika do iskusnih vijećnika. ►

Misijska kronika

DUHOVNO I GLAZBENO ZAJEDNIŠTVO NA BOŽIĆNOM KONCERTU HKM ST. GALLEN

Devetnaesti Božićni koncert Hrvatske katoličke misije St. Gallen, održan 13. prosinca 2025., još je jednom potvrdio kako glazba i vjera na najljepši način povezuju hrvatsku iseljeničku zajednicu u Švicarskoj. U ispunjenom sakralnom prostoru crkve sv. Martina u Bruggenu, fra Mićo Pinjuh toplim je riječima pozdravio prisutne, istaknuvši važnost kontinuiteta ovakvih duhovno-kulturnih događanja koji povezuju naraštaje u predbožićno vrijeme i okupljaju zajednicu oko otajstva Kristova rođenja.

Program je započeo u adventskom tonu izvedbom pjesme «Visom leteć» iz Kumpfove pjesmarice, uz iskusne soliste Ninu Lučić i Tomislava Stjepića te pratnju Tamburaških orkestara Balgach i St. Gallen koji su po prvi puta nastupili zajedno te su udruženim snagama pratili nastup ne samo solista, već i zbora mladih i odraslih, što je unijelo raznolikost u već bogat postojeći koncept misijskog Božićnog koncerta.

Najmlađi članovi misije, dječji zbor «Sv. Tarzicije», svojom su živahnim i razigranom pjesmom i pokretima osvojili srca prisutnih. Izvedbama pjesama «Zvona zvo-
ne», «Din din don» i «Sretan, sretan Božić» unijeli su vedrinu i pokazali iskrenost i jednostavnost dječje vjere, dok je pjesma «Spavaj, Isuse mali», uz dojmljiv solistički nastup Lene i Karle Petrović, podsjetila na skromnost i ljepotu betlehemske štalice. Odrasli tamburaški sastav «Naši tamburaši» ove je godine donio raznolik repertoar koji spaja duhovno i domoljubno. Od sjetne «Božić bijeli» do energičnog spleta «Prijetelju, nije lako» i «Ej, Kato, moje zlatoto», glazbenici su pod vodstvom Roberta Vrgoča i solista Tomislava Stjepića oduševili prisutne. Nimalo pak ne iznenađuje da je među publikom najsnažnije odjeknula

izvedba pjesme «Ako ne znaš što je bilo». Izvedba vokalnog kvinteta HKM St. Gallen koji se ovaj put okušao u četveroglasnoj izvedbi gregorijanskog motiva «Puer natus est nobis» unijela je u crkvu atmosferu drevne crkvene baštine, podsjećajući na središnju biblijsku poruku: «Dijete nam se rodilo, Sin nam je darovan» (Iz 9,5).

Mješoviti zborovi «Sv. Cecilija» i «Sv. Franjo» predstavili su bogatstvo hrvatske tradicijske božićne pjesmarice. Nakon skladbi «Narodi se, Isukrste» i «Spavaj, Sinko» iz zbirke Cithara Octochorda uz intuitivnu glasovirsku pratnju Antonije Jelušić na poseban je način odjeknula izvedba tradicijske skladbe «Djetešće mileno», uz zvonke žice naših mladih tamburaša. Zbor mladih «Mirjam» i ove je godine pokazao svoju svestranost te kroz tradicijsku «O pastiri, čudo novo» i klasičniju Couperinovu «Pastoralu» utkao u program dodatnu svježinu i mladenački polet. Poseban međukulturalni trenutak, kao znak zahvalnosti domaćinima, bila je njemačka pjesma «Maria durch ein Dornwald ging», koju je uz sigurnu zbarsku podršku interpretacijski obogatila solistica Antonia Jelušić, dok je Lena Petrović na violini dodala izvedbi notu elegancije i sjete.

Snaga zajedništva pokazala se na samom kraju kao kruna večeri, a to je bila zajednička izvedba pjesme «Svim na zemlji», u kojoj su sudjelovali svi izvođači i čitava crkva. Taj gromki glas zajedništva bio je najbolji dokaz predanog rada voditelja tamburaša Roberta Vrgoča kao i misijske voditeljice zborova i mladih tamburaša Jelene Kučak Vujnović te njihove suradnje sa zborovima i orkestrima.

Nakon koncerta, radost se preselila u dvoranu na bogati domjenak koji su pripremili vrijedni članovi Misijskog vijeća St. Gallen i Wil, uz domaće delicije, ugodan

razgovor, druženje i pjesmu predvođenu našim harmonikašem Darijom Antunovićem. Devetnaesti Božićni koncert još je jednom dokazao da HKM St. Gallen raste i napreduje, čuvajući hrvatski identitet i kršćanske vrijednosti kao trajni dar budućim naraštajima.

DUHOVNA OBNOVA UZ ALANA HRŽICU U MISIJI ST. GALLEN

U subotu i nedjelju, 7. i 8. veljače 2026. godine, u našoj misiji održana je duhovna obnova poznatog kantautora i pjevača duhovne glazbe iz Zagreba Alana Hržice. Program je započeo u crkvi svetog Franje u Kempratenu slavljenjem svete mise, koju je predslavio fra Miljenko Mika Stojić, voditelj susjedne misije Frauenfeld. Nakon svete mise uslijedilo je Alanovo svjedočanstvo o njegovu životnom putu i putu vjere do Gospodina. Iza svjedočanstva bilo je klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu i slavljenje.

U nedjelju, 8. veljače 2026. godine, program je započeo u 16 sati meditacijom u kojoj su mladi, raspoređeni u grupe, razmišljali što znači biti sol i svjetlo u današnjem svijetu i gdje se oni mogu naći. Rad je animirao fra Goran Azinović iz Hrvatske katoličke misije Zürich, a mladi su na kraju javno iznosili rezultate svoje rasprave. Istoga dana u 17 sati slavljena je sveta misa u kojoj je fra Goran, uspoređujući čaše od stakla i plastike, pozvao mlade da budu autentični kršćani čiji se glas mora daleko čuti. Naveo je primjer svetog Maksimilijana Kolbea – svećenika, koji je, davši zemaljski život, zadobio onaj vječni i nepropadljivi. Nakon svete mise Alan je i ovdje iznio svoje svjedočanstvo, a glavni naglasak stavio je na svoju mladost i teškoće s kojima se susretao u razdoblju odrastanja. Alan Hržica je nadalje istaknuo da duhovnost i vjernost Bogu kao izvrsna mogućnost čovjekova duhovnog rasta donose pobjedu nad svim životnim poteškoćama.

Program u crkvi završio je klanjanjem i slavljenjem, a pred kraj programa pridružio se i fra Zlatko Čorić iz Misije Graubünden najavivši duhovno-glazbeni događaj «Tebe žedam». Mladi su svoje druženje nastavili u dvorani uz ►

▶ dodatno upoznavanje i razmjenu iskustava. Za ova dva predivna dana treba ponajprije zahvaliti dragom Bogu, Alanu Hržici, fra Goranu, fra Zlatku, članovima Misijskog vijeća, domaćicama, mladima te svima koji su dali svoj doprinos da ovaj susret bude lijep i skladan. Radujemo se ovakvim i sličnim budućim susretima!

NAŠI POVRATNICI

RUŽA I PAVO ILIĆ

Nakon 43 godine života i rada u Švicarskoj, Ruža i Pavo Ilić vraćaju se u svoju rodnu Posavinu. Njihov put započeo je 1982. godine dolaskom Pave u Malix, u kantonu Graubünden, gdje se zaposlio u Hotel Höhe. Godine 1983. oženio je Ružu (rod. Gudelj), koja mu se ubrzo pridružila i zaposlila u istom hotelu. Od 1987. godine bračni par živi na području kantona St. Gallen – najprije u Uznachu, a potom u Tuggenu, gdje ostaju sve do povratka u domovinu. Pavo je tijekom radnog vijeka bio zaposlen u tvrtkama Alex Folie i Sukano, dok je Ruža radila u tvrtkama Turmix i Mettler Toledo. Njihovu bračnu ljubav Gospodin je blagoslovio s troje djece. Mario, Slavko i Antonela danas su i sami roditelji, a Ruži i Pavi podarili su sedmero unučadi. Od samog dolaska u Uznach, Ruža i Pavo desetljećima su bili snažno uključeni u život Hrvatske katoličke misije St. Gallen. U zajednici su prepoznati kao ljudi trajne prisutnosti, pouzdanosti i tihe, ali iznimno djelotvorne službe. U nadahnuću koje je često isticao i papa Benedikt XVI, govoreći o biblijskom bračnom paru Akvili i

Priscili, u njihovoj se svakodnevici jasno ogledala slika obitelji kao «male Crkve». Pavo je godinama služio kao sakristan i član misijskog vijeća – uvijek samozatajan, ali pouzdan, prisutan u pripremi liturgijskih slavlja i misijskih događanja, kao i pri posluživanju nedjeljne kave u kantini crkve sv. Franje u Kempratenu. Ruža je, s druge strane, bila aktivna na raznim područjima: kao članica misijskog vijeća, čitačica, pjevačica u zboru, predmoliteljica, sudionica molitvenih susreta, suradnica pri blagoslovima obitelji, poveznica sa švicarskom župom te, u novije vrijeme, i aktivna članica Zajednice žena sv. Marte. Tijekom gotovo četiri desetljeća njihova djelovanja, bili su oslonac sedmorici misionara i četirima misijskim suradnicama te trajni stup zajednice. Na oproštaju su, između ostaloga, poručili: «Teška srca ostavljamo Misiju. Služenje nam nije bio posao, nego poziv. Sve što smo radili rado prepuštamo mladima i od srca im u tome želimo uspjeh i Božji blagoslov. Iako sigurno neće uvijek biti lako, želimo im da ne posustanu. Zahvaljujemo Gospodinu što je nas sve te godine vodio kroz uspone i padove. Tko s Isusom nosi križ, lakše ustaje nakon pada.» Zahvaljuju također fra Mići Pinjuhu koji ih je ispratio blagoslovom i toplim riječima pohvale kao i cijelov misijskoj zajednici te Vijeću na obiteljskom prihvaćanju, na predivnom daru i oproštajnom slavlju. Iako se opraštaju od Švicarske, Ruža i Pavo ostavljaju neizbrisiv trag i primjer kako se kroz svakodnevni rad, obiteljski život, vjerno i nesebično služenje gradi živa Crkva. Zajednica ih ispraća sa željom: da je i dalje prate molitvama, baš kao što će i Misija njih pratiti u njihovoj voljenoj Posavini i radovati se svakom njihovom posjetu.

NAŠI POKOJNICI

Vanja Kutleša 1973. – 2025.

Vanja Pandžić najstarija je kći Anđelke Pandžića i Ankice, rođene Pažin. Rođena je u St. Gallenu 15. studenoga 1973. godine. Njezini roditelji pripadaju skupini najranijih hrvatskih doseljenika u St. Gallen, pristigloj sedamdesetih godina prošlog stoljeća. Obitelj Pandžić potječe iz Nevesinja u Istočnoj Hercegovini. Osim Vanje, supružnici Pandžić imaju još dvije kćeri: Natašu i Marijanu. Budući da su Vanjini roditelji živjeli pobožno i u skladu s kršćanskim vrijednostima, tako su odgajali i svoju djecu. Hrvatska katolička misija St. Gallen bila je važna stanica njihova života, gdje su živjeli od njezina osnutka do današnjeg dana. U takvom ozračju odrasta i Vanja, koju prijatelji opisuju kao vrlo radinu i inteligentnu osobu. Govorila je nekoliko stranih jezika i ostvarila zapažene sportske rezultate. Nakon završetka srednje škole, Vanja se zapošljava u hotelu Metropol u St. Gallenu, gdje ostaje raditi punih 28 godina. Godine 1998. Vanja upoznaje Sinišu Kutlešu iz Fojnice, s kojim 2001. godine u Fojnici sklapa i kršćanski brak. Siniša i Vanja živjeli su 25 godina u skladnom i lijepom braku, ispunjenom razumijevanjem i međusobnom ljubavlju. Tu njihovu životnu idilu najednom je prekinula teška dijagnoza karcinoma, s kojom se Vanja borila nekoliko posljednjih godina. No, Vanja je bila ustrajna i strpljiva u svojoj bolesti. Uхватила se u koštac s bolešću i uz pomoć obitelji i medicinskog osoblja produžila svoj život. Ipak, bolest je bila nepobjediva: Gospodar života pozvao ju je k sebi u nedjelju, 11. siječnja 2026. godine. Okružena svojim najmilijima i s molitvom na usnama, napustila je ovaj svijet i pošla u zagrljaj nebeskog Oca. Ispraćena je svetom misom u crkvi St. Otmar u St. Gallenu 14. siječnja u prisutnosti velikog broja prijatelja, poznanika i radnih kolega. Pokopana je u Fojnici u subotu, 17. siječnja 2026. godine na groblju Gradina. Za Vanjom tuguju: muž Siniša, roditelji Anđelko i Ankica, sestre Nataša i Marijana, rodbina, prijatelji, poznanici i radne kolege. Vanja nastavlja živjeti u njihovim srcima do ponovnog susreta u vječnosti. Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

Hrvatska katolička misija
Matthofring 2/4, 6005 Luzern
Telefon: 041 360 04 47
Natel: 079 541 35 08
E-Mail: misija@hkm-luzern.ch i
hkm.luzern@bluewin.ch
www.hkm-luzern.ch
www.facebook.com/HKMLuzern
www.instagram.com/hkmluzern
Misionar: **fra Branko Radoš**
Suradnica: **s. Marina Ivanković**

■ RASPORED MISA

- LUZERN: crkva sv. Karla, St. Karlstrasse, svake nedjelje i zapov. svetkovine u 12.00
- ENGELBERG: Espenkappele, po dogovoru srijedom ili četvrtkom u 20.00 sati
- HITZKIRCH: Marienkapelle, svake 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SARNEN: Dorfkapelle, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 9.00 sati
- SCHENKON: Kapelica Namen Jesu, svakog 1. i 3. petka u mjesecu u 19.00 sati

Duhovna misao

Nikad nisi sam

Jedno pleme Indijanaca je imalo obred prelaska dječaka u zrelu dob. Otac bi naimedveo sina duboko u šumu. Dječak je cijelu noć morao sjediti na jednom posječenom stablu i do prvih zraka sunca nije smio skidati povez s očiju. Nije smio ni plakati niti zvati pomoć. Bilo mu je zabranjeno raspitivati se kod drugih dječaka, jer svaki je od njih morao ući u svijet odraslih na svoj način. Čuo je oko sebe mnoštvo zvukova – od krikova divljih zvijeri, raznih ptica, pa do udaljenih glasova ljudi. Iako je bio jako uplašen, sve je to podnosio jer to je bila cijena da bude smatran odraslim. Kad bi izašlo sunce, skinuo bi povez s očiju i otkrio da je njegov otac sve vrijeme sjedio na drugom posječenom stablu i pazio da mu se nešto loše ne dogodi!

Ne zaboravi: NETKO uvijek pazi na tebe!

Statistika 2025.

Krštenje	– 28 djece
Prva pričest	– 18 djece
Krizma	– 45 mladih
Vjenčanje u misiji	– 4 para
Bračni tečaj	– 21 par
Umrle	– 4 osobe

■ Pomoć potrebnima i potpora crkvenim projektima – 124 592.55 CHF

Misijski kalendar

Uskrs 2026. – Luzern

- Veliki četvrtak**, 2. travnja 2026. u 20.30 sati
- Veliki Petak**, 3. travnja 2026. u 18.00 sati
- Velika subota**, 4. travnja 2026. u 23.00 sata

Uskrs, 5. travnja 2026. u 12.00 sati

Prva pričest

Sv. Karlo - Luzern, 3. svibnja 2026. u 12.00 sati

Majčin dan

Sv. Karlo - Luzern, 10. svibnja 2026. u 12.00 sati

Cromin

Volketswil, 25. svibnja 2026. od 10.00 sati

Dan očeva

Sv. Karlo - Luzern, 7. lipnja 2026. u 12.00 sati

Hrvatsko hodočašće

Einsiedeln, 13. i 14. lipnja 2026. – nema misa u Luzernu

Izlet u Europapark

Rust, 20. lipnja 2026.

Zahvalnica za vjeronaučnu godinu

Sv. Karlo - Luzern, 21. lipnja 2026.

MISIJSKA KRONIKA

Ministrantski susret – U subotu, 8. studenog 2025. u misijskim je prostorijama organiziran susret ministranata. Voditelj misije je djeci objasnio važnost njihove službe i pozvao ih da i dalje radosno i odgovorno služe kod oltara. Uslijedio je potom praktični dio - pouka o ministriranju. Nakon toga na red su došle zanimljive igre koje je pripremila s. Marina. Susret je završio uz pizza-party.

Bračni jubilarci – U nedjelju, 9. studenog 2025. voditelj misije je izrekao blagoslov nad šesnaest parova koji ove godine obilježavaju svoj jubilej: Toni i Andjelina Škaro, Ivan i Marija Gošak – 5. obljetnicu; Bernard i Marija Matošević, Dragan i Natascha Dujak; Daniel i Ivana Aničić – 10. obljetnicu; Dalibor i Antonija Jaković, Davor i Dragana Dujčić, Kristijan i Dijana Garić, Ante i Elizabeta Sučić – 15. obljetnicu; Mato i Jelena Gudelj, Mario i Martina

Kršteni u Misiji

Matteo Ćorić, sin Ivice i Dijane r. Martinović – 8. studenog 2025. u Luzernu
Noah Marković, sin Dominika i Marine r. Erenda – 22. studenog 2025. u Luzernu
Anea Markotić, kći Petra i Karle r. Knežević – 29. studenog 2025. u Luzernu
Antun Bubalo, sin Petra i Ive r. Marinović – 29. studenog 2025. u Luzernu
Marino Röllin, sin Christiana i Adrijane r. Rupčić – 6. prosinca 2025. u Luzernu
Petra Kajić, kći Daria i Kristine r. Grgić – 13. prosinca 2025. u Luzernu
Josip Barukčić, sin Ivana i Mateje r. Majić – 13. prosinca 2025. u Luzernu
Roko Beljan, sin Stipe i Nele r. Krstanović – 13. prosinca 2025. u Luzernu
Rafael Ćurić, sin Tomislava i Nives r. Dujčić – 3. siječnja 2026. u Luzernu
David Petar Ćulo, sin Ivana i Ane r. Vukojević – 17. siječnja 2026. u Luzernu
Jakov Vunić, sin Filipa i Anemarije r. Morić – 17. siječnja 2026. u Sarnenu
Mia Lilly Mutapčić, kći Ante i Sare r. Topalušić – 7. veljače 2026. u Luzernu
Ema Lovrenović, kći Josipa i Anite r. Dovoda – 7. veljače 2026. u Luzernu
Dora Dovoda, kći Anđelke i Kristine r. Maračić – 14. veljače 2026. u Luzernu

Vjenčanja

Petar Markotić i Karla Knežević – Luzern, 29. studenog 2025.
Nikola Ćubela i Vlatka Marušić – Bjelovar, 27. prosinca 2025.
Ivan Jurčević i Nikolina Kesten – Eich, 14. veljače 2026.

Pranjić, Darko i Lea Lučić – 20. obljetnicu; Željo i Jadranka Jurčević – 25. obljetnicu; Zoran i Ankica Žuljević, Miroslav i Jasna Ćurić – 30. obljetnicu; Marinko i Ana Anđelić – 40. obljetnicu. U blagoslov smo posebno uključili još dva para koji, iako su se prijavili, nažalost nisu mogli nazočiti.

10. obljetnica – U subotu, 15. studenog 2025. u povodu 10. obljetnice djelovanja NK Coratia Luzern organizirao je prigodnu zabavu. Prisutne je pozdravio Krnoslav Radoš, predsjednik kluba podsjećajući na same početke te naglasio da primarni cilj kluba nikada nisu bili sportski, nego

MISIJA LUZERN

► **Ljudski rezultati** – stvaranje ugodnog i obiteljskog ozračja među igračima i njihovim obiteljima. Može se reći da su u tome doista i uspjeli. Klub se trenutno natječe s dvije momčadi – aktivnom i seniorskom i okuplja više od pedeset igrača. Prisutne je pozdravio i voditelj misije, te predsjednik NK Horw koji nogometašima Croatije daje logističku potporu. U zabavnom programu nastupili su članovi HKUD Kolo-vrat, te bend Innuendo.

Svjetlo za domovinu – Na svetim misama u nedjelju, 16. studenoga 2025. sjetili smo se žrtve Vukovara, Škabrnje i svih mjesta stradanja u našem narodu u domovinskom ratu, te molili za poginule hrvatske branitelje. Pod nazivom «Svjetlo za domovinu» u Luzernu je upriličen i poseban program. Probrane tekstove su govorili Šimun Karačić, Natalija Cikoja i Petar Kajinić, a zbor mladih Vis Natanel sve popratio duhovnim i domoljubnim pjesmama.

Dan naroda – U nedjelju, 23. studenog 2025. u Luzernu smo proslavili Dan naroda. Sudjelovalo je šest jezičnih skupina: Švicarci, Hrvati, Poljaci, Tamilci, Filipinci i Eritrejci. Najveći dio sv. mise otpjevao je misijski zbor mladih. Svečarsko raspoloženje nastavljeno je potom i za stolom tjelesne okrijepe kušajući specijalitete koje su donijeli predstavnici spomenutih naroda.

30. obljetnica – U subotu, 29. studenog 2025. HKUD Kolovrat je u Sarnenu oblje-

žio 30. obljetnicu uspješnog djelovanja. Članovi društva su izveli dojmljiv program plesova i pjesama obogaćen glumačkim nastupom. Prikazan je i prigodan film

o tridesetogodišnjem djelovanju društva. Pozdravne riječi uputila je voditeljica Sandra Knežević, a prisutne je pozdravio i voditelj misije fra Branko. Posebni gosti su bili članovi HKUD Croatia iz Basela. Uz tjelesnu okrijepu i dobru kapljicu prisutne je zabavljao TS Indigo koji je potekao iz spomenutog društva.

Novi ministranti – U nedjelju, 30. studenog 2025. upriličen je obred primanja novih ministranata. Nakon što su kandidati izrekli «Evo me!» i na taj način izrazili spremnost biti poslužitelji oltara, stariji su im ministranti predali simbole ministrantske službe. Novi ministranti su: Lana Šiško, Elena Aničić, Antonio Taraba, Gabriela Čulo, Gloria Drmić, Marko Jukić, Eleni Klajn, Mia Čurić, Luka Nevistić, Pia Klajn, Emilia Di Cola i Ilija Jurčević.

Nikolinje – U misijskim je prostorijama u subotu, 6. prosinca 2025. organizirano Nikolinje. Prigodan program je održan u misijskoj dvorani, a otvorili su ga člano-

vi dječjeg misijskog zbora «Trubaduri sv. Franje» pod vodstvom s. Marine. Uslijedile su potom recitacije i dojmljivi igrokazi koje su izvela djeca hrvatske dopunske škole pod vodstvom učiteljice Marte. Djeca su svetom Nikoli darovali molitve, pjesme i crteže, a sveti Nikola njima prigodne paketiće. Nakon toga pozvao je djecu da se zapute u «Betlehem». Tamo ih je dočekala Sveta obitelj i lijepe jaslice. Maleni Isus se radovao igri s drugom djecom. Druženje je potom nastavljeno na otvorenom uz gril, raklet, kuhano vino, a nakon toga ples uz DJ-a Andreja.

Djeca djeci – Uz odrasle koji su svoje novčane priloge darivali potrebnima i ove su godine pred Božić to učinila djeca u dobrotvornoj akciji pod nazivom «Djeca djeci». Oni su naime sa svojim mamama pripremali božićne kolače, te izrađivali krunice i ukrasne narukvice. Vjernici su ih nagradili novčanim priložima u iznosu 3330 eura koje su poslali u dom za siromašnu djecu u Peru u kojima brine misi-onarka s. Julijana Beretić.

Misijska kronika

Božićni koncert – Na blagdan Bezgrješnog začeca, 8. prosinca 2025. imali smo čast ugostiti Lado – državni ansambl narodnih plesova i tradicijskih hrvatskih pjesama. U prepunoj crkvi sv. Karla u Luzernu nastupilo je 45 umjetnika pod dirigentskom palicom maestra Jurice Petra Petrača. Svojim su nastupom prisutnima priredili pravu božićnu čaroliju. Izvodili su božićne pjesme iz različitih krajeva naše domovine.

Zahvalu na kraju koncerta uputio je voditelj misije «predbacivši» im da su upriličili slavlje Božića dva tjedna prije službene proslave. Za gostoprimstvo je zahvalila ravnateljica ansambla Ileana Jurin Bakotić. Ova predivna večer završila je druženjem uz apero.

Suradnička večer – U subotu, 13. prosinca 2025. u misijskim je prostorijama organizirana suradnička večer na kojoj su sudjelovali članovi misijskog vijeća, velikog misijskog zbora i zbora mladih, kreativne sekcije žena, izvanredni djelatnici pričesti, čitači, te drugi vjernici koji na različite načine redovito podupiru rad naše misijske zajednice, kao i predstavnici Udruga. Riječi zahvale uputio je voditelj misije fra Branko. Bila je ovo prigoda osvrnuti se na aktivnosti i susrete koji su poduzeti u ovoj godini. Više od sto prisutnih provelo je večer u ugodnom druženju uz tjelesnu okrijepu i razgovor.

Kino-večer – U subotu, 24. siječnja 2026. za djecu i njihove roditelje u misijskom je centru organizirana Kino večer. Upriličeno je prikazivanje filma «Tiha noć – priča o prvom Božiću». Kao u «pravom kinu» moglo se ući samo s važećim ulaznicama. Dok su djeca gledala film roditelji su se družili u ugodnom razgovoru. Nakon projekcije filma upriličen je «Pizza-Party».

Igrokaz – U nedjelju, 25. siječnja 2026. nakon dječje mise polaznici hrvatske dopunske škole su izveli dva zanimljiva igrokaza: «Sveti Nikola i gusarsko blago» i «Kralj Tomislav i darovi naroda». Iskrena zahvala učiteljici Marti Obad koja je igrokaze sama napisala i s djecom uvežbala. Ovaj je nastup naišao na odobravanje prisutnih koji su to potvrdili gromoglasnim pljeskom.

Nova rasvjeta – Početkom veljače u misijskom je centru – kapelici i dvorani – ugrađena nova rasvjeta. Zahvaljujemo crkvenoj općini Luzern koja je prepoznala ovu potrebu i u cijelosti financirala ovaj projekt. Radi se o modernim led lampama s mogućnošću pojedinačnog pojačavanja i smanjivanja svijetla.

Zahvalno druženje – U petak, 6. veljače 2026. u misijskoj je dvorani održano zahvalno druženje užeg odbora za organizaciju Cromina s domaćinima iz Maltersa – predstavnicima župe, općine i nogometog kluba gdje je naša misija četiri puta organizirala susret ministranata i malih zborova hrvatskih misija u Švicarskoj. Iskristili smo ovu prigodu posebno zahvaliti Hans-Peteru Bucheru, voditelju ureda za strance pri Crkvi u Luzernu. Bio nam je velika potpora u organizaciji Cromin, ali i svim drugim aktivnostima posljednjih

deset godina. Kao podsjetnik na prijateljstvo koje smo sklopili poklonili smo mu hrvatski dres s njegovim imenom i zaželjeli lijepe umirovljeničke dane.

Susreti vjernika – U misijskim su prostorijama u siječnju i veljači održani redoviti susreti mladih. Dva puta mjesečno mladi obrađuju određenu temu i mole pred Presvetim, a jednom mjesečno odrasli se okupljaju na prigodnu tribinu. Poziv zainteresiranima na ove lijepe i korisne susrete.

Bračni tečaj – U misijskim je prostorijama od 10. - 12. veljače 2026. održan tečaj pripreme za sakramentalni brak. Pohađalo ga je 42 mladih: Leonardo Matić i Josipa Pejić, Josip Tomić i Nina Larissa Sommerhalder, Ivan Barukčić i Matea Majić, Mate Tomić i Marija Jurčević, Davor Uglješ i Adriana Stadelmann, Filip Vujević i Sarah-Jane Vajndorfer, Antonio Spajić i Ana Šimić, Ivan Garić i Valentina Zlatunić, Božo Mlakić i Renata Đotlo, Ninib Malke i Martina Rakušić, Fabian Šimić i Matea Mihaljević, Stipan Šarić i Manuela Kegelj, Ivan Zelić i Vesna Rajković, Matej Šošić i Corinne Hoffmann, Kristijan Šipić i Leslie Hurschler, Vinko Žilić i Vanja Baltić, Josip Kovačević i Marija Žuljević, Matej Mrnjec i Klara Šuman, Dario Piljić i Sara Pavić, Ante Miličević i Antonela Šunjić, te Mateo Bošnjak i Ines Butković. Prigodna je predavanja imao voditelj misije fra Branko. Tečaj je završio razgovorom i druženjem.

Hrvatska katolička misija
Terbingerstrasse 51a, 3930 Visp
Telefon: 079 446 45 21

Misionar: fra Vladimir Ereš
E-Mail: fra.vlado@gmx.ch

RASPORED MISA

- LAUSANNE: župna crkva St. Redempteur-a, Av. de Rumine 33, svake 1. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati (ili po dogovoru).
- VISP: (kapelica ispod župne crkve sv. Martina), svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 12.00 sati (ili po dogovoru).
- YVERDON: kat. Župna crkva St. Pierre, svake 3. nedjelje u mjesecu u 16.00 sati (ili po dogovoru).
- CLARENS: crkva sv. Terezije, svake 3. nedjelje u mjesecu u 19.00 sati (ili po dogovoru).
- ŽENEVA: župna crkva St. Julian, rue Virginio-Malnati 3, Meyrin, zajednica slavi sv. misu u dogovoru sa don Stjepanom (Telefon 00385 97 70 3296).
- SION: (po dogovoru).
- TÄSCH: Župna crkva (po dogovoru).

Naša pomoć potrebitima

Dragi vjernici, zahvaljujem vam na jako dobrom odazivu na «Adventskom novčiću i milosrđu». Od dobivenih priloga uradili smo nekoliko veličanstvenih stvari. Pomogli smo u finacijskom pogledu jednom svećeniku u njegovoj životnoj operaciji (oporavlja se, puno zahvaljuje) i jednoj vjernici (njene suze blagoslivljaju) u liječenju teške bolesti. Izvan ovoga, neke zajednice su dodatno pomogle kako bi «zaliječili» nečije druge životne «rane». U dotičnim zajednicama znaju o čemu se radi. Hvala do neba i nazad... Radi diskrecije navodim pismenim putem ovako.

Kršteni u Misiji

Leona Lončar, kći Davida i Anje r. Hanžek
27. prosinca 2024 u Jarugama (HR)

Elina Sofia Jukić, kći Ivana i Ilinke
r. Mazalović, 10. siječnja 2026. u Vispu
Matheo Andreić, sin Stjepana i Dijane
r. Jozić, 7. veljače 2026. u Sierre

Niko Mičić, sin Ivana i Milice
r. Arandelković, 14. veljače 2026 u Vispu

*Na slavlje Nikolinja u Yverdonu
fra Vlado je došao «na gotovo» i uživao
u zajedništvu.*

KORIZMA I USKRS

*Dragi moji vjernici, organiziramo misijski život kako znamo i možemo.
Nitko neće ni u čemu biti uskraćen. Korizmene ispovijedi i susreti će biti
poznati u svakoj lokalnoj zajednici.*

USKRSNO BDJENJE I BLAGOSLOV JELA

Subota, 4. 4. 2026.
Grandson (Yverdon), u 15 sati
Clarens, u 18 sati
Visp, u 21.30 sati
Ženeva (Meyrin), u 19.15 sati

USKRS, 5. 4. 2026.

Visp, 12, 15 sati
Lausanne, u 18 sati

Nikolinja i Božić u misiji

Priznat ćemo da smo «usporili» aktivnosti u misiji. Ima tome više razloga. Iako oficijelno ne živimo život, kao ostale misije, ali mi živimo svoj život slično kao i prije 5 godina: slavimo sv. mise, imamo sv. krštenja, sv. krizme, vjenčanja. Nažalost imamo puno pogreba (sproveda). Iako nam «penzioneri» nastavljaju živjeti najviše u rodnom kraju, ipak se doseljava puno mladih, kao i mladih obitelji - najviše u Visp. Nekoliko zajednica smo «pripojili» obližnjim većim misijskim središtima, pa neka uzmu sebi slobodu pa nam se pridruže, jer ih se dosta odselilo ili preselilo. Istina, jako smo popustili u priredbama, zabavama. Ima tome par razloga ali pro-

mijenile su se i prilike. No, svrha našega druženja je najviše na vjerničkom okupljanju i na činjenju dobrih djela. Ipak se dogodi pokoje slavlje Nikolinja a mi smo ovdje uvrstili Ženevu i Yverdon. Marljivi i samozatajni vjernici u zajednici Yverdona su sve priredili sami te je fra Vlado mogao doći «na gotovo» i uživati sa zajednicom a «desna ruka» don Stjepan se «družio» u Ženevi. Dakle, «plivamo» kako znamo i umijemo. Fra Vlado ima obveza i previše u švicarskim župama ali, hvala Bogu stigne i naše «stado» držati na okupu «hraneći» ga duhovnom hranom. Ogromna je to i rastrkana zajednica ali još uvijek se svakome udovolji.

Hrvatska dječija zajednica nakon sv. mise u Genevi na blagdan Sv. Nikole.

Naši uspješnici

Poštovani, u svakom broju opisujem uspješne, talentirane i perspektivne mlade ljude koji su naš ponos i naša radost. Ovoga puta vam predstavljam jednog od njih: Antonio Smodlaka. Godinama pratim razvoj jednog dječaka, pa mladića a ovog trenutka zrelog i stručno osposobljenog, nadarenog, vjernički izuzetno jakog, mladog čovjeka. Zamolio sam ga da mi sam «stavi na papir»:

Antonio Smodlaka

«Zovem se Antonio Smodlaka. Rođen sam 28. srpnja 1995. u Fribourgu od oca Ante iz Dugopolja i majke Jasne iz Dervente. Odrastao sam u Payerne-u, malom gradiću na sjeveru kantona Waadt-a. Godine 2014. sam krenuo studirati na ekonomskom fakultetu u Lausanne-i, gdje sam 5 godina kasnije, magistrirao financije i računovodstvo. Trenutno živim u Lausanne-i, u kojoj radim već 6 godina kao porezni savjetnik u Ernst & Young-u, jednoj od najvećih revizorsko-konzultantskih tvrtki na svijetu.

Godine 2022. upustio sam se u jedan od najvećih izazova u svom životu: Steći federalnu diplomu poreznog stručnjaka (*Diplôme d'expert fiscal* na francuskom ili *Steuerexperte Diplom* na njemačkom), jednu od najzahtjevnijih profesionalnih kvalifikacija u Švicarskoj (postotak uspjeha ispod 50%) te najviša razina diplome koja se može steći u području poreznog savjetovanja.

Pripreme i predavanja za ispit su trajali 3 godine. Iako sam znao da će biti teško, nisam očekivao da će gradivo biti toliko zahtjevno, posebno uskladiti posao i svoj privatni život s tako intenzivnim obrazovanjem. Radio sam 100%, imao jedan dan nastave tjedno (osam sati zaredom) te žrtvovao većinu svojih vikenda učeći. Iako ekonomski fakultet u Lausanne-i dobro kotira, razina ovog predavanja

nije bila ni približno usporediva. Najteža su bila posljednja tri mjeseca prije završnih ispita. Bila su teška na mentalnom, fizičkom i intelektualnom planu, i dovela su me do mojih krajnjih granica.

Tijekom tog razdoblja, uz nepokolebljivu podršku svoje obitelji i ohrabrenja prijatelja, crpio sam snagu iz svoje vjere. Svaki dan sam se pouzdao u Boga, molio Djevicu Mariju i Sv. Antu, kojem sam već tijekom cijelih svojih sveučilišnih studija tražio zagovor, za snagu u tim zahtjevnim vremenima i mudrost za uspjeh na ispitima.

Pismeni ispit, koji je činio najveći dio konačne ocjene, nije prošao dobro. Mislio sam da ću pasti, iako su ostali usmeni ispiti dobro prošli. Znao sam da će ocjena ovisiti o sitnicama i stalno sam se molio Bogu, da ocjena bude dovoljna i da dobijem diplomu. Moja obitelj, posebno moja baka, vrlo pobožna, puno je molila za mene, kao i moja majka koja je otišla kod Crne Djevice u Einsiedeln, i molila za moj uspješan prolazak.

Nakon par tjedna dobio sam rezultate i, hvala Bogu, stekao diplomu za koju sam uložio toliko truda. To je bio jedan od najmotivnijih trenutaka u mom životu. Potpuno sam uvjeren da je onaj «mali» dodatak, koji je preokrenuo moju ocjenu na pismenome na dobru stranu i omogućio mi da dobijem diplomu, došao od Boga. Zbog toga sam Mu vječno zahvalan i dajem Mu slavu i zahvalu. Isto tako imao sam priliku zahvaliti se Crnoj Djevici tijekom našeg «Rumenog lista» par dana nakon objave rezultata.

Ovaj osobni uspjeh dokaz je da je 'Sve je moguće onome koji vjeruje' (Mk 9,23). Potičem sve studente i mlade profesionalce da crpe snagu u našem Gospodinu Isusu Kristu i mole Djevicu Mariju na zagovor i uspjeh.»

Netko će reći da je predugo i naširoko, ali vrijednije je ovo svjedočanstvo nego svi prilozima na našoj stranici, jer su plod uhodanog života a ovo je svjedočanstvo važno za sve mlade koji su «preplavili» naše misije, crkve i župe da uz Božju pomoć idu naprijed u ustrajnosti i marljivosti.

NAŠI POKOJNICI

Stana Krajinović

1963. – 2026.

Dana 19. siječnja 2026. godine u bolnici u Vispu prestalo je kućati srce jedne mlade vjernice, supruge, mame, bake i punice. Nije moglo više izdržati pod «pritiskom» teške bolesti. Iz kruga njene obitelji napisano je nekoliko iskrenih rečenica: «Naša

Stana, rođena Kovačević, imala je supruga Željka, s kojim je u braku 44 godine. Vjenčali se na svetog Josipa 1983. Rodili su kćerke Ivanu i Marijanu. Stana je imala braću Iliju i Ivu Kovačević. Najveća ljubav bila joj je unuka Helena, koja je bila u njenom srcu, ljubavi i pažnji. Stana je bila uvijek vesela, raspoložena, nasmijana, glasna i jasna. U svojoj boli se posebno i ustrajno obraćala Bogu. Svakodnevno. Do zadnjeg dana. Bila je ljubazna, darežljiva i rado nas je okupljala.»

«Draga Mama, suprugo, bako, sestro, punice, tetka i ujna teška srca ti moramo reći zbogom, Vječno ćeš ostati u našim srcima, sjećanjima i tvoju ljubav, dobrotu i velikodušnost nikada nećemo zaboraviti.» Pokopana je u groblju u Glisu (gornjem Walisu) nakon svete Mise zadušnice, koju je predvodio misionar fra Vlado, 22. siječnja uz nazočnost velikog broja vjernika i prijatelja svih nacija i naroda. Pokoj ti vječni darovao dobri Bog!

Luka Kovačević

1959. – 2026.

Primio sam, kao njegov svećenik, jako teško, ovu vijest o smrti jednog dragog vjernika, koju su mi javili njegovi susjedi i vjernici iz Täsch. Luka je bio jedna dobra duša, tiha i ponizna karaktera uz malo riječi ali sa dubokim, nježnim i umjerenim osmijehom.

Posebnost sam uočio prilikom blagoslova njegova skromnog „studija“, malog kutka njegova odmora nakon napornog posla. Bio je „samac“ jer mu je obitelj živjela u Posavini. Dugo ću se pitati zašto mu dobri Bog nije dao više vremena da uživa u svojoj mirovini u svome rodnom kraju.

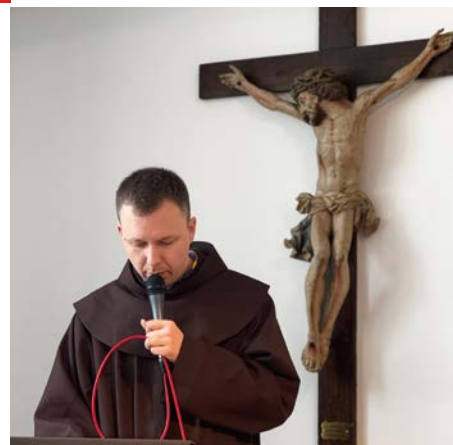
Tiho je živio, tiho se povratio u rodni kraj a tiho je i preminuo, zamiste, u 67. godini. O Bože! Rodio se 1959., umro 20. 2. 2026. a pokopan u Osječku 23. 2. '26. Imao je brojnu obitelj: suprugu Anu te djecu Marcela, Ivanu, Josipa i Mariju, kao i brata Matu i sestru Maru.

Dobri Luka, ostavio si dobar trag iza sebe u podnožju čuvenog Materhorna u svome radu i lijepom ponašanju. Sanjao jesi dugu mirovinu ali Božji planovi su bili drugačiji. Ne znam, valjda mu manjka dobrih ljudi u Nebu pa je tebe pozvao kao «pojačanje». Uživaj u kući Oca svoga, u vječnosti. Pokoj ti vječni darovao svemoguću Bog!

Hrvatska katolička misija
Sardonastrasse 3
7000 Chur
Telefon: 079 405 3623
Misionar: **fra Zlatko Ćorić**
E-Mail: misionar@hkmgr.ch
misija@hkmgr.ch

RASPORED MISA

- CHUR:** Heiligkreuzkirche, Masanserstrasse 161, 7000 Chur, svake nedjelje u 17.00 sati.
- BUCHS:** Pfrundgutstrasse 5, 9470 Buchs, svake nedjelje u 12.15.
- HEILIGKREUZ/MELS:** Staatsstrasse 111, 8888 Heiligkreuz, svake nedjelje u 10.00 sati.
- DAVOS:** Praviganweg, svaki drugi ili treći petak u mjesecu u 20.00 sati.
- ST. MORITZ:** Via Maistra 43, navečer u 20.00 sati u ove navedene dane (4.3. 2026., 9.9. 2026., 9.12. 2026.).
- LANDQUART:** Kantonsstrasse 20, 7302, Svetkovinama i blagdanima po dogovoru. Petkom sveta misa i susreti molitvene zajednice u 19 sati. U došašću mise zornice u 6 sati. Mjesečne duhovne obnove petkom i duhovna obnova i ispovijed u došašću i korizmi.

Duhovna obnova u došašću

U vremenu došašća duhovnu obnovu u našoj misiji predvodio je fra Dario Galić, svećenik Hercegovačke franjevačke provincije koji trenutno djeluje u HKM Augsburg. Prvi dan duhovne obnove bio je rezerviran za mlade i započeo je svetom misom u crkvi u Landquartu nakon čega je uslijedilo svjedočanstvo, a potom smo ostali u klanjanju pred Presvetim. Drugi dan duhovne obnove započeo je sakramentom pomirenja, a zatim je uslijedilo sveto misno slavlje. Duhovnu obnovu završili smo klanjanjem i molitvom, nakon čega smo ostali u zajedničkom druženju i razgovoru.

Misijski kalendar

DUHOVNA OBNOVA U KORIZMI

Od 6. do 8. ožujka u župi svetog Josipa u Heiligkreuzu korizmenu duhovnu obnovu predvodit će fra Mario Knezović, župnik i gvardijan franjevačkog samostana i župe svetog Petra i Pavla u Mostaru.

VAZMEMO TRODNEVLJE

I ove godine svete mise i obrede Vazmenog trodnevlja slavit ćemo u crkvi sv. Fidelisa u Landquartu.

MAJČIN DAN

Kao i svih dosadašnjih godina, proslava Majčina dana u našoj misiji biti će 10. svibnja u 12:15 sati u Buchsu. Nakon svete mise, druženje i proslavu nastavljamo u crkvenoj dvorani.

Proslava blagdana svetog Nikole

U našoj misiji kao i svake godine tradicionalno održano je posebno slavlje blagdana svetog Nikole. Novost ove godine i posebnost bila je sveta misa koju smo slavili u Landquartu, a nju je svojim glasovima uzveličao po prvi puta naš dječji zbor Ruah Kids. Nakon svetog misnog slavlja u crkvi, proslava je nastavljena u dvorani Forum, gdje je naše najmanje nagradio darovima sveti Nikola, a potom je uslijedila večera za sve nazočne i proslava uz glazbenu pratnju tamburaškog sastava Indigo.

Kršteni u Misiji

Elli Marić, kći Ilije i Anice Marić; krštena 13.12. 2025. u katedrali u Churu

Ivano Jurić, sin Ivana i Lucije Jurić; kršten 13.12. w2025. u župi Srca Isusova u Buchsu

Gabriel Miškić, sin Antona i Anite Miškić; kršten 16.11. 2025. u župi sv. Josipa u Heiligkreuzu

STOPAMA SV. PAVLA PO MALTI

Od 14. do 18. travnja zajedno s misijom Frauenfeld hodočastit ćemo sv. Pavlu na Maltu.

HODOČAŠĆE U RIM

Od 13. do 17. svibnja zajedno s misijom St. Gallen hodočastit ćemo u Rim.

TEČAJ PRIPRAVE ZA SAKRAMENT ŽENIDBE

Tečaj pripreme za sakrament ženidbe održat će se u St. Gallenu, na adresi Grenzstrasse 10, i to od 20. do 23. travnja 2026 godine. Svi koji planiraju uskoro ženidbu moraju odslušati ovaj tečaj. Prijave za tečaj osobno kod fra Zlatka.

TEBE ŽEDAM 2026

Prošle godine u Landquartu održana je prva dvoranska Večer slavljenja «Tebe žedam». Gospodin nam je svima udijelio brojne blagoslove, a ove godine ponovno ćemo zajedno slaviti Gospodina i to u proširenom izdanju. Tebe žedam vol. 2, održat će se 30.5.2026. godine u Stadthalle u Churu.

Sve vas molimo da vaše ulaznice nabavite na vrijeme i to online na stranici eventfrog.ch gdje možete naći i više informacija o samom programu.

Za sva pitanja i informacije možete se javiti na email adresu info@tebezedam.com, ili na društvene mreže instagram, facebook i youtube gdje ćete naći nove profile i stranice Tebe žedam.

Seminar – Post, molitva i šutnja

► U molitvenom centru Marienfried u Njemačkoj održan je od 19. do 22. veljače korizmeni seminar posta, molitve i šutnje, u organizaciji Hrvatskih katoličkih misija Graubünden i Augsburg. Seminar je bio namijenjen mladima do 35. godine, koji su željeli rasti u svome osobnom odnosu s Kristom Gospodinom.

Poseban naglasak stavljen je na smisao pokore, posta i molitve u životu kršćanina. Dani su bili ispunjeni radosnim susretima te osobnom i zajedničkom molitvom u molitvenom prostoru. Osobita karakteristika seminara bilo je klanjanje i molitva pred Presvetim oltarskim sakramentom, u kojem su sudionici na poseban način

Program se sastojao od predavanja, kateheza, slavljenja sakramenata, zajedničke i osobne molitve. Seminar su vodili fra Dario Galić, fra Zlatko Ćorić i časna sestra Mirjam Jerković, a sudjelovalo je 60 mladih koji su pristigli iz Švicarske i južne Njemačke, iz hrvatskih katoličkih zajednica. Teme predavanja obuhvaćale su biblijske tekstove o identitetu vjernika, obraćenju i pokajanju, opraštanju, odlučnom nasljedovanju Krista Gospodina te o svetoj misi.

doživjeli Kristovu blizinu – kroz molitvu i svjesno predanje vlastitoga života Kristu Gospodinu.

Prvi ovakav seminar održan je već prošle godine u Švicarskoj, u benediktinskom samostanu u Disentisu, a mladi su svjedočili da nigdje toliko blisko nisu susreli i primili obilnu Božju milost i ljubav, te zaželjeli da ovakvi seminari budu i više puta u godini. Bogu zahvaljujemo na svim sudionicima i primljenim milostima.

NAŠI POVRATNICI

Anto i Lucija Šikalo

Anto i Lucija Šikalo rodom su iz Grahovčića, iz župe Brajkovići, a nakon dugih godina iseljenštva vraćaju se u domovinu kako bi uživali u zasluženju mirovini. Njihov životni put svjedočanstvo je ustrajnosti, rada i duboke povezanosti s vjerom i vlastitim narodom. Anto je u Mels stigao 1987. godine, noseći sa sobom ono najvrjednije – vjeru, poštenje i ljubav prema rodnom kraju. Nekoliko godina kasnije, 1991., pridružila mu se supruga Luca s djecom Borisom i Stjepanom. Kao i mnoge hrvatske obitelji toga vremena, i oni su u tuđini tražili sigurnost i bolje uvjete života, ali nikada nisu zaboravili svoje korijene. Od samoga početka bili su vjerni članovi hrvatske katoličke zajednice u Švicarskoj. Sudjelovali su u životu misije, redovito pohađali svetu misu i rado se uključivali u zajednička događanja. Posebno se ističe Antin dugogodišnji angažman u misijskom vijeću, gdje je svojim radom, savjetom i odgovornošću pridonosio jačanju zajedništva i očuvanju vjere među hrvatskim iseljenicima. Njihov dom bio je mjesto susreta i molitve, a djecu su odgajali u duhu kršćanskih vrijednosti i ljubavi prema domovini. Iako im je Švicarska pružila sigurnost i stabilnost, srce je uvijek ostalo vezano uz rodni kraj i domovinu. S godinama je rasla želja za povratkom, za mirnijim životom u poznatom okruženju, bliže obitelji i prijateljima. Anto i Luca vraćaju se u Biljane Gornje, nedaleko od Benkovca, gdje će provoditi dane svoje mirovine. Vraćaju se bogati iskustvom, zahvalni na svemu što su prošli i s nadom u nove, mirne godine ispunjene obiteljskim susretima, radom u vrtu, molitvom i sudjelovanjem u životu župne zajednice. Njihova priča podsjetnik je da se dom nikada ne zaboravlja. Ma koliko put bio dug i godine prolazile, čežnja za domovinom ostaje živa. Povratak Ante i Luce svjedočanstvo je vjernosti – Bogu, obitelji i domovini – te poticaj svima koji u srcu nose istu želju: jednoga dana vratiti se kući.

MISIJA FRAUENFELD

Misijski kalendar

Hrvatska katolička misija
Klösterliweg 7, 8500 Frauenfeld
Natel: 079 101 42 84
E-mail: kromission.frauenfeld@gmail.com
www.hkm-frauenfeld.ch
www.facebook.com/HKMThurgauSchaffhausen
Misionar: fra Miljenko Mika Stojić

■ RASPORED MISA

- FRAUENFELD: crkva Klösterli, nedjeljom u 17.00 sati (svake 2. nedjelje u mj. u 18.30)
 - SCHAFFHAUSEN: crkva sv. Petra, St. Peter-Strasse, svake nedjelje u 12.30 sati
 - ARBON: župna crkva sv. Martina, subotom, po mogućnosti dva puta mjesečno (1. i 3. subota), ali raspored varira. Obavijesti šaljem u WhatsApp grupu.
 - KREUZLINGEN: Bernrainkirche, svake 2. i 4. nedjelje u mjesecu u 10.00 sati
 - MÜNSTERLINGEN: Klosterkirche, svake 1., 3. i 5. nedjelje u mjesecu u 9.30 sati
- Ako se raspored promijeni misionar uvijek šalje poruke u WhatsApp grupu.

- Molitvena večer Svakog četvrtka u crkvi sv. Petra u Schaffhausenu je klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu od 9.30 do 18.00 sati. U 18.00 molimo krunicu.

Telefonski pozivi

Odgovaram na telefonske pozive na poznate brojeve. Ako nekomu ne odgovorim znači da mi je broj nepoznat. Stoga javite mi se tada porukom.

Komuniciranje preko WhatsApp grupa

Redovito šaljem poruke svim članovima Misije preko whatsapp grupa. Molim one koji ne primaju ove obavijesti, a žele ih ubuduće primati, da mi se javе kako bih ih uvrstio u grupu.

Biblijsko-molitvena zajednica

«Bog je Ljubav» – Schaffhausen

Biblijsko-molitvena zajednica «Bog je ljubav» ima susrete ponedjeljkom od 19.00 do 21.00. Zahvaljujući postojanju i djelovanju ove molitvene zajednice imamo i susrete bračnih parova Obiteljsko ognjište (jednom mjesečno) te susrete za mlade: MLADI – ZaJedno na putu Ljubavi (jednom mjesečno). Roditelji, potičite svoje mlade da dolaze na ove susrete! Odnedavno imamo BMZ «Bog je Ljubav» i u Arbonu i Frauenfeldu. Nadamo se da ćemo ju uskoro osnovati i u Münsterlingenu. Iskustvo pokazuje da ove zajednice bude vjeru kod članova naše Misije. Bogu hvala!

Molitvena zajednica «Rastimo Duhom»

Susreti su petkom 20.00 – 22.00 u kapelici. Svi koji žele sudjelovati dobro su došli.

Svete mise radnim danima

Schaffhausen – Budući da imamo susrete obitelji i mladih, zatražili smo od župnika Piusa Troxlera da možemo slaviti sv. mise barem jednom tjedno radnim danom. Dvije sv. mise bit će četvrtkom: klanjanje i drugi četvrtak susret misijskih suradnika. Jedna sv. misa bit će srijedom (uz susret bračnih parova) i jedna petkom (uz susret za mlade). Naravno da su svi pozvani i da su dobrodošli na molitvu krunice i slavlje svetih misa, a poslije svetih misa bit će susreti prema najavama. Uvijek za vrijeme krunice bit će prigoda za sakrament pomirenja – svetu ispovijed. Dakle, u te dane u 18.00 je krunica i prigoda za sv. ispovijed, a u 18.30 je sv. misa.

Bolesnici doma i u bolnici

Javite misionaru kad je netko bolestan, bilo da je doma ili u bolnici. Posjetit ću bolesnika čim prije budem mogao. Ne treba se bojati svetih sakramenata ispovijedi, bolesničkog pomazanja i pričesti. Žalosno je da netko boluje, a ne zove svećenika da primi sakramente. Dolazak svećenika bolesniku sa svetim sakramentima donosi olakšanje uz Božju pomoć.

Korizmena duhovna obnova za sve Schaffhausen, (St. Peter Kirche)

Od 20. do 22. ožujka bit će duhovna obnova u našoj Misiji uz moto: **Gospodine, čuj glas moj!** (Ps 130,2)

Dolazi nam prof. dr. fra Ante Vučković, izvrstan duhovnik, širitelj Radosne vijesti – evanđelja i oštrouman tumač Svetoga pisma – Biblije, Riječi Božje.

Petak, 20.3.2026. u 15.30 počinjemo s molitvom krunice ...

Subota, 21.3.2026. u 15.00 krunica ...

Nedjelja, 22.3.2026. u 14.30 krunica ...

Kompletan program možete naći na misijskoj web ili facebook stranici.

Pomirenje s Bogom i ljudima – korizmeno-uskrсна ispovijed

Schaffhausen, 20. ožujka 2026. od 17.30 (St. Peter Kirche) – prvi dan Duhovne obnove

Arbon, 28. ožujka 2026.

od 17.00 do 18.45

Frauenfeld, 30. ožujka 2026.

od 19.00 (Klösterli Kirche)

Kreuzlingen, 1. travnja 2026.

od 18.30 (Bernrainkirche).

Radost pomirenja s Bogom i ljudima – neka bude znak da smo dobro proživjeli korizmu

Ne dozvolite da vam okruženje iz vašeg srca iščupa životvorno i živodajno korijenje, koje vas povezuje s Isusom, s vjerom vaših roditelja i s Katoličkom Crkvom omogućujući vam da živite sretno u svojim obiteljima! Mnogi Hrvati (katolici) zaboravili su u Švicarskoj na sakrament ispovijedi. Dođite i pristupite sakramentu pomirenja! Doživite radost koju samo dragi Bog može darovati i koja postoji samo u srcu koje je pomireno s Bogom i ljudima!

Liturgijska slavlja u Velikom tjednu i na Uskrs

Veliki četvrtak

2. travnja: sv. misa Večere Gospodnje Schaffhausen, u 18.30. Nakon sv. mise slijedi Getsemansko bdjenje, od 20.00 do 8.00 u petak (po rasporedu). Nakon sv. mise, koji žele mogu ostati kratko u zajedničkom klanjanju. Potom slijedi klanjanje po grupama.

Veliki petak

3. travnja: Obredi muke Gospodnje

Münsterlingen, u 16.00

Schaffhausen, u 18.30

Veliki petak je neradni dan i zaista je prava šteta ne iskoristiti vrijeme za sudjelovanje u obredima našega spasenja, za svoje dobro i za rast u vjeri i ljubavi. Molimo za duhovno probuđenje svih onih koji misle da slave Uskrs, a ne slave Veliki petak. Pjesnik nas poziva:

«I osjećam što ti zbori od očiju suza vruća, Da ne može nikad biti bez Golgote Uskrsnuća.» *Silvije Strahimir Kranjčević*

Velika subota

4. travnja – Crkva ništa ne slavi nego tiho moli uz Isusov grob

Tko ima priliku, lijepo je navratiti u bilo koju crkvu na molitvu i osobno čitanje Evanđelja Isusove Muke. Najvažnije je taj dan provesti u društvu s Isusom.

Uskrsno bdjenje

Schaffhausen, 4. travnja u 20.00, a nakon bdjenja slavimo Uskrs sv. misom.

Uskrs, 5. travnja

Münsterlingen, u 9.30

Schaffhausen, u 12.30

Frauenfeld, u 17.00

Arbon, 11. travnja u 19.00

Korizmena akcija 2026.

I ove godine pomažemo djeci s posebnim potrebama preko udruga i ustanova u Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini.

POZOR! Za svaku našu humanitarnu akciju možete darovati preko priloženog QR koda.

Majčin dan

Majčin dan proslavit ćemo s prisutnim majkama sv. misom i molitvom za majke te podjelom prigodnih darova majkama i kratkim druženjem nakon sv. mise: u Arbonu u subotu 2. svibnja 2026., u Frauenfeldu u subotu 9. svibnja 2026., te u Schaffhausenu u nedjelju 24. svibnja 2026. U Schaffhausenu spajamo proslavu Majčina dana i prvopričesničku proslavu. Stoga i ovim putem molimo roditelje prvopričesnika da nam prijave djecu koja žele proslaviti svoju prvu svetu pričest s našom zajednicom i s majkama na Majčin dan.

Obiteljski piknici

Obiteljski piknici su izvrsna prilika za opušteno druženje. U ovakvim trenucima gradi se zajedništvo i bude pozitivni osjećaji te doživljavamo da nismo sami.

- Schaffhausen, 27. lipnja 2026. u 12 sati: sv. misa, zatim ručak i druženje dokle god bude raspoloženih za druženje.
- Frauenfeld, 28. lipnja 2026., u 13 sati sv. misa i druženje na mjestu Grillplatz Heerenberg, Forsthoofstrasse (kod kapele Bruder Klaus, Gerlikonerstrasse).

Hvala svima koji se trude da naši piknici budu dobro organizirani. Svi ste pozvani! Samo dođite i to će biti najljepša zahvala onima koji se trude oko piknika i svih naših zajedničkih druženja.

Kateheze o krštenju za roditelje koji će imati dijete za krštenje

Molim sve parove koji će u budućnosti tražiti krštenje djeteta da se prijave na ove kateheze o krštenju. Praksa pokazuje da je to jako potrebno! Mnogi mladi roditelji trebaju informacije i krštenju: što ono znači i na što obvezuje roditelje i novokrštenike. Ove kateheze pružaju nam pomoć za rast u

vjeri i u zajedništvu s Crkvom. CRKVA JE ZAJEDNICA - na grčkom jeziku Crkva se kaže ekklesia, što znači «zajednica onih koji su se odazvali i sabrali», jer su od Boga pozvani. Tko ne želi biti dio ovoga, kao kršćanin je promašio.

Žao mi je svih onih koji uporno ne sudjeluju u životu i djelovanju Misijske zajednice. Ima nažalost, mnogo tzv. «privatnih kršćana», koji ne shvaćaju da je Isus Krist po Duhu Svetomu na Duhove osnovao Zajednicu – Crkvu, a na primjeru Presvetog Trojstva pokazuje nam kakva zajednica trebamo biti – nastojati da nalikujemo Presvetom Trojstvu. Ove kateheze dobar su put da to postignemo i najbolji način da se pripremite za krštenje vašega djeteta.

Ove kateheze su OBVEZATNE i bez njih ne mogu primati prijave za krštenje djeteta.

Schaffhausen – Suradnička večer

Susreli smo se 16. siječnja 2026. te molitvom krunice i svetom misom zahvalili dragom Bogu za milost služenja u Zajednici kroz proteklu godinu. I ubuduće želimo služiti i molimo Boga za dar služenja jer vjerujemo da je «blaženije davati nego primati» (Dj 20, 35). Molimo i za one koji to ne shvaćaju: da svi poslušamo Isusa.

Ovom prigodom član naše Zajednice Ivan Ivić darovao nam je kopiju slike koju je on sam naslikao, «Vezak vezla Hrvatica mlada», s nakanom da je darujemo nekomu od naših zaslužnijih članova suradnika. Odlučili smo se za Mariju Novak. Unatoč svojoj dubokoj starosti (r. 1937.) Marija još uvijek ode na kor i pjeva u Zboru. Mnogo za nas moli i mnogo daruje za potrebe bolesnih i siromašnih koje pomaže naša Misija.

Na sv. misi sudjelovao je s nama i predsjednik Župnog vijeća župe sv. Petra Zvonko Vincetić. Pozdravio nas je, zahvalio nam

na suradnji i poželio još puno svetih dana u društvu s Bogom i Zajednicom. S nama je bio i kapelan u župi Anthony Okafore, te naš česti gost, utemeljitelj Biblijsko-molitvene zajednice Bog je Ljubav – pater Rozo Palić. Svoju pozdravnu i zahvalnu riječ uputili su nam i kapelan Anthony Okafore i pater Rozo Palić.

Pod kraj druženja zaorila se radosna pjesma uz klavirsku pratnju Dejana Schneidera, a pjevali smo pjesme po želji Marije Novak, naše najstarije pjevačice u Zboru, koja nas je sve obradovala svojim dobrim raspoloženjem.

Hvala svima na sudjelovanju, a napose našim vrijednim logističarima, koji su se s velikom ljubavlju potrudili da nam stol bude pun i bogat.

Pokladna zabava

Pokladna zabava je prilika za druženje djece s djecom, ali i nas odraslih s djecom, što nas pomlađuje i čini radosnima. Ove godine zbog objektivnih razloga nismo mogli imati program – samo su djeca u crkvi izvela jednu recitaciju.

Nakon sv. mise nastavili smo druženje u dvorani. Sponzor nam je darovao večeru, a mi smo svojim priložima pomogli akciju za djecu s posebnim potrebama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Hvala svima na dolasku i velikodušnosti.

KLUB 65 PLUS

Na Svijećnicu, 2. veljače, održali smo prvi susret za starije osobe pod imenom KLUB 65 PLUS. Bilo nas je 19-ero. Bilo je lijepo druženje. Od tada svakog ponedjeljka od 16 sati, pa dokle želimo, imamo priliku za druženje u Župnoj dvorani sv. Petra. Sve vas pozivamo: dođite kad hoćete, a otidite kad hoćete.

Ponesite dobru volju i želju za druženjem. Možete ponijeti i šah, karte, domino, čovječe ne ljuti se ili bilo koju društvenu igru.

Lijepo druženje svakomu koristi. Razgovor je vrlo jak i vrlo dostupan, a nije skup lijek protiv depresije i samoće. Ako netko želi doći, a nema prijevoza, neka nam se javi. Ako netko želi doći, a ne može zbog bolesti – neka nam se javi i doći će mu netko u kućni posjet. Imamo i WhatsApp grupu KLUB 65PLUS. Javite nam se da vas uključimo u grupu i na taj način budemo uvezani i povezani. Cilj nam je da nitko u našoj Zajednici ne bude zaboravljen.

Hvala svima na sudjelovanju! SVI STE DOBRODOŠLI!

Čak i mladi od 65 godina!

Tvoja Riječ nozi je mojoj svjetiljka (Ps 119, 105)

U one dane: Gospodin reče Abram: «Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskog, u zemlju koju ću ti pokazati» (Post 12, 1).

Abraham je živio u poganskom mnogobožskom okruženju. Bog ga je želio iz toga spasiti i ponuditi mu savez. Abraham je poslušao i izašao iz svoje zemlje.

Poruka za nas: što je za nas naša zemlja iz koje trebamo izaći da bismo bili s Bogom? Ispitujmo svoju savjest svakog dana i pitajmo se iz čega još nismo izašli, što nas to drži u našem «mnogoboštvu» i što je to što nam priječi živjeti u ljubavi s Bogom i ljudima. Ispitivanje savjesti pomoći će nam da zakoračimo na put vjere poput Abrahama, praoca naše vjere.

Cilj nam je da izađemo iz «svog zavičaja» koji nije dobro okruženje i zakoračimo u «Božji zavičaj» u kojem je život.

Ne trebamo nikuda ići a već smo na putu s Abrahamom do cilja koji se zove Isus Krist.

Kršteni u Misiji

Natanael Baškarad, sin Mihaela i Anice r. Maloča, iz Siblingena, Schaffhausen, 2. siječnja 2026.

Marta Kobaš, kći Branimira i Valentine r. Alilović, iz Schaffhausena. Schaffhausen, 3. siječnja 2026.

Elijan Buzar, sin Eldina Misinovića i Nikoline r. Buzar, iz Schaffhausena. Schaffhausen, 21. veljače 2026. (krstio ga je vlč. Filip Lucić)

Hodočašće u Tursku

Crkve Otkrivenja, 12. – 17. 10. 2026.

Imamo još slobodnih mjesta. Molimo sve zainteresirane za ovo hodočašće da se prijave.

Cijena aranžmana: 1.160,00 CHF po osobi u 2-krevetnoj sobi. Doplata za 1-krevetnu sobu: 290,00 CHF po osobi. Djeca do 11 godina (s popustom na paket): 850 CHF.

TEČAJ PRIPRAVE ZA KRŠĆANSKI SAKRAMENTALNI BRAK

Organizatori: HKM Frauenfeld, HKM Graubünden i HKM Sankt Gallen

Mjesto održavanja: Sankt Gallen, Grenzstrasse 10

1. susret: 20.04.2026., od 19.00
2. susret: 21.04.2026., od 19.00
3. susret: 22.04.2026., od 19.00
4. susret: 04.05.2026., od 19.00

Teme:

- Brak u Bibliji. Izbor bračnog druga. Međusobna komunikacija. Komunikacija s okolinom.
- Osobna, obiteljska i bračna duhovnost. Vjera i molitva na putu u brak i u braku.
- Pravni vidik ženidbe i braka: svrha i bitna svojstva ženidbe.
- Psihologija muskarca i žene. Psihologija bračnog para.
- Medicinski pogled na brak.
- Moralni aspekt braka i obitelji vezan uz medicinsku problematiku
- Dokumenti za vjenčanje.

Predavanja drže doktorica, psihologinja, vjernica koja živi u braku i svećenici.

„Neka čovjek ne razdvaja ono što je sjedinio Bog.“ (Mt 19,6)

Dobrodošli!

Molimo sve one koji žele sudjelovati na tečaju da se prijave i daju tražene podatke do 15.04.2026. na telefon: 078 854 23 08 (Darija).

NAŠI POKOJNICI

Mijo Jakovina

1948. – 2026.

Rodio se u Laduču (Brdovec, Zaprešić) 23. 9. 1948. U Švicarsku je došao 1969. godine, a sa suprugom Katicom vjenčao se u Siraču 1. svibnja 1971. Imaju dvije kćeri: Dijanu i Danijelu.

Radio je u GF-u i u lijevaonici do odlaska u mirovinu 1987. Dobio je srčani udar i šećer. Bolovao je od travnja 2024. do svoje smrti u Schaffhausenu u subotu, 24. 1. 2026. godine.

Ispratili smo ga sv. misom i molitvom na groblju Waldfriedhof u Schaffhausenu u srijedu 28. siječnja 2026. Pokopan je u Brdovcu u Hrvatskoj. Obitelji i rodbini naša sućut! Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

Hrvatska katolička misija
Bahnhofplatz 1, 5400 Baden,
Telefon: 062 822 04 74
Natel: 079 819 87 15
E-Mail: misija@hkm-aargau.ch
www.hkm-aargau.ch
Misionar: fra Niko Leutar
Suradnici: Mario Lovrić i Sanja Nevistić
s. Tereza Paluca (orguljašica i vod. zborova)

RASPORED MISA

- AARAU/ BUCHS: crkva sv. Ivana, Bühlstrasse 8, svake nedjelje u 9.30
- WETTINGEN: crkva sv. Ante, Zentralstrasse 59, svake nedjelje u 12.30 te krunica i sv. misa svakog četvrtka u mjesecu u 19.30, a svakog prvo četvrtka krunica i klanjanje Presvetom u 19.30
- MENZIKEN: crkva sv. Ane, Mühlebühlstrasse 5, svake 2. i 4. nedjelje u 16.00 sati.
- ZOFINGEN: crkva Krista Kralja, Mühlthalstrasse 15, svake 1. 3. i 5. nedjelje u mjesecu u 16.00
- RHEINFELDEN: crkva sv. Josipa, Hermann-Keller-Strasse 10, svake 4. subote u mjesecu u 17.45
- BAD ZURZACH: crkva sv. Verene, Hauptstrasse 42, prva subota u mjesecima: veljača, ožujak, svibanj, lipanj, rujanj, listopad i studeni - u 18.00 krunica, a u 18.30 sv. misa
- OBERENTFELDEN: crkva sv. Martina, Erlenweg 5, svakog petka krunica i misa u 19.30 sati, a svakog 1. petka krunica, misa i klanjanje Presvetom.

Nikolinje 2025.

Svemisijska proslava svetoga Nikole i podjela paketića uz lijepo sudjelovanje djece hrvatske nastave kao i malog dječjeg zbora bila je u subotu, 6. prosinaca 2025. godine u Zentrum Bärenmatt u Suhru. I ovoga puta djeca su imala prekrasne krasnoslove i igrokaze koje su pripremili sa svojim učiteljicama iz Hrvatske nastave. Bilo je lijepo i radosno. Hvala svima na pomoći i provedbi ove fešte!

Misijski kalendar

USKRSNE ISPOVIJEDI

Menziken - srijeda, 11.3. 2026.
od 17.30 sati
Buchs - srijeda, 18.3. 2026.
od 17.30 sati
Wettingen - ponedjeljak, 23.3. 2026.
od 17.30 sati
Zofingen - četvrtak, 26.3. 2026.
od 17.30 sati
Rheinfelden - subota, 28.3. 2026.
od 17.30 sati

CVJETNICA – 29.3. 2026.

Buchs, u 9.00 sati
Wettingen, u 12.30 sati
Zofingen, u 16.00 sati

VELIKI ČETVRTAK – 2. 4. 2026.

Zofingen, u 20.30 sati

VELIKI PETAK – 3. 4. 2026.

Wettingen, crkva sv. Ante u 17.00 sati

VELIKA SUBOTA – 4. 4. 2026.

Oberentfelden, u 22.30 sati

USKRS – 5. 4. 2026.

Buchs, u 9.30 sati
Wettingen, u 12.30 sati
Zofingen, u 16.00 sati

Blagoslov jela je na svim misama na Veliku subotu i na Uskrs!

Prva sveta pričest

Prva sveta pričest bit će u našoj Misiji u nedjelju, 3. svibnja 2026. u crkvi svetog Ante u Wettingenu u 12.30 sati. U ponedjeljak, 27. travnja 2026. u 18.00 sati u navedenoj crkvi imat će prvopričesnici i njihovi roditelji svetu ispovijed i probu za svetu pričest.

Sveta krizma

Sveta krizma bit će u subotu, 29. svibnja 2027. godine u crkvi svetog Ante u Wettingenu u 11.00 sati. Kandidati za svetu krizmu pripremaju se već duže vrijeme.

Susreti mladih – FRAMA

Susreti se održavaju svakog utorka u Wettingenu odnosno Buchsu s početkom u 19.30 sati. Molitva, razgovor, smijeh, druženje ... Dođi i ti!

Gospi u Leuggern

U četvrtak, 7. svibnja 2026. hodočastit ćemo Gospi u Leuggern. Molit ćemo krunicu i slaviti svetu misu u 19.30 sati. Dobro došli!

Majčin dan

U nedjelju, 10. svibnja 2026. na svim misama proslavit ćemo Majčin dan. Ujedno ćemo se pomoliti za sve majke.

Hodočašće Gospi Gvadalujskoj u Meksiku

Hodočašće je planirano od 3. do 13. studenoga 2026. godine. Sva mjesta su popunjena.

Misijska kronika

Primanja u Framu

Dana 30. studenoga 2025. u crkvi sv. Ante u Wettingenu bilo je posebno svečano i radosno. Osmijesi mladih, njihovih roditelja i svih nazočnih ispunili su prepunu crkvu vjernika. Trideset i četvero mladih pristupilo je Frami. Tom svečanom činu, polaska putovima svetog Franje Asiškog i sv. Klare Asiške, prethodila je dvogodišnja priprava za ovaj veliki dan. Neka našim framašima trajni poticaj i ohrabrenje bude zagovor svetoga Franje, a ujedno i poziv drugim mladima da im se priključe na tom radosnom putu vjere, zajedništva i služenja. Framaši svoje redovite susrete održavaju svakoga utorka, te radosno primaju nove članove. Svi mladi su dobrodošli!

Prodaja adventskih vijenaca

Vrijedne i marljive ruke naših žena iz zajednice žena sv. Katarina za Advent 2025. su napravile adventske vijence. Hvala njima, a i svima vama što podržavate ovakve akcije.

Izlet umirovljenika u Mariastein

Dana 29. studenoga 2025. hodočastili su naši umirovljenici u Kloster Mariastein. Pedesetak njih, predvođenih fra Nikom, uputilo se autobusom prema svetištu Mariastein. Lijep i sunčan dan dodatno je podigao raspoloženje i pridonio radosnom ozračju. Nakon razgledavanja svetišta, hodočasnici su sudjelovali na svetoj misi u samostanu Mariastein, sabrani u molitvi i zahvalnosti. S osmijehom na licu i zadovoljstvom u duši potom su krenuli prema Buchsu, gdje ih je misijsko vijeće dočekalo s dobrom kapljicom i ukusnom večerom. Smijeha i dobrog raspoloženja bilo je u izobilju. Prije povratka svojim domovima, fra Niko im je zahvalio na vjernosti i zajedništvu u našoj misiji. Dragi umirovljenici, do nekog novog susreta, ako Bog da!

Božićni koncert

U subotu, 13. prosinca 2025., u večernjim satima održan je božićni koncert u crkvi sv. Ante u Wettingenu. Uz lijep broj posjetitelja nastupili su: mali dječji zbor «Glasnici mira», zbor mladih «Vis Agape», veliki misijski zbor «Ave Marija», te gosti iz Basela – HKUD Croatia Basel. Nadahnutim izvedbama i radosnim božićnim pjesmama izvođači su nas lijepo pripremili za proslavu Božića i razveselili srca svih prisutnih. Nakon ugodnog programa, ispred crkve je organiziran prigodni apero za sve sudionike i posjetitelje, uz zajedničko druženje u toplom i radosnom ozračju. Hvala svima koji su sudjelovali u organizaciji i ostvarenju ove lijepe adventske večeri!

Humanitarna akcija «Djeca za djecu»

Svim našim vjernicima, roditeljima i djeci koji su dijeljenjem slastica ili na bilo koji drugi način sudjelovali u humanitarnoj akciji "Djeca za djecu" izražavamo neizmjerenu zahvalnost! Akciju su provela djeca uz potporu roditelja. Skupljanjem dobrovoljnih priloga vjernika uputili smo u predbožićnom vremenu pomoć na osam različitih udruga i institucija. Hvala svima!

Krštenje Gospodinovo - Blagoslov djece

U nedjelju, 11. siječnja 2026. godine na sv. misama u Buchsu, Wettingenu i Menziken proslavili smo svetkovinu Krštenja Gospodinova. Zahvalili smo Gospodinu za sve darove koje primamo, a posebno za dar života i krštenja. Na kraju svete mise u svim mjestima je upriličen blagoslov za svu djecu.

Suradnička večera

U subotu, 14. veljače 2026. u novootvorenoj dvorani župnoga centra u Zofingenu preko 100 misijskih suradnika okupilo se na suradničkoj večeri koju misija organizira kao zahvalu za trud i rad u protekloj godini. Ovu lijepu i ugodnu večer glazbom su obogatili Petar Filipović i Martić. Hvala svima! Nemojte se umoriti činiti dobro.

Tečaj priprave za brak

► **D**vadeset i osam parova, koji se pripremaju za svoje crkveno vjenčanje, sudjelovalo je na tečaju priprave za brak od 23. do 25. veljače 2026. u Wettingenu. Predavanja su održali fra Niko i dr. Karmela Dedić, koji su kroz zanimljiva i poticajna izlaganja mladencima pokušali približiti ljepotu i ozbiljnost kršćanskog braka. Mladencima želimo da njihova zajednička životna staza bude ispunjena ljubavlju, razumijevanjem i Božjim blagoslovom. Neka im bračni život bude sretan i blagoslovljen! Polaznici tečaja:

Roman Matošević i Nikolina Sliško; Tomislav Knežević i Kristina Šimić; Ivica Jurčević i Anita Šoljić; Luka Ivan Vilenica i Tamara Rebić; Jakov Šarić i Lucijana Biškić; Antonio Slišković i Iva Šimunović; Marko Hrkać i Katarina Dalić; Dario Blažević i Marija Kmecik Čorić; Ivan Radan i Ivana Bilić; Marko Beljan i Dijana Dubica; Mijo Lovrić i Dijana Buljan; Silvio Tomić i Vedrana Vincetić; Anto Terzić i Jelena Jurakić; Igor Martinović i Ana Brnić; Patrik Marinić i Milena Čakarević; Nikola Buzaj i Nikolina Ivanišević; Josip Barać i Tea Prgomet; Ivan Barać i Brankica Matošević; Leandro Martinelli i Ana Marija Jozipović; Josip Šantić i Brigita Jurčević; Mario Ivančević i Antonia Duvnjak; Josip Galić i Marija Šporčić; Dejan Ristov i Ana Šimunić; Denis Bargarić i Anita Bagavac; Anto Gudelj i Franka Babić; Pascal Armin Jud i Katarina Brkić; Davor Bartolec i Maja Gredelj; Marin Ivanov i Katarina Lipovac.

Kršteni u Misiji

Julia Kesten, kći Marka i Ivone r. Jurić, (MEENZIKEN), 29. studenoga 2025. u Menzikenu

Manuela Bešlić, kći Maria i Mateje r. Dežić, (Aarau), 6. prosinca 2025. u Villmergenu

Iva Božić, kći Mišela i Anđele r. Filipović, (Büttikon), 6. prosinca 2025. u Villmergenu

Hana Milin, kći Marka i Linde r. Češljic, (Rupperswil), 27. siječnja 2026. u Zofingenu

Klarisa Perić, kći Rudia i Anite r. Pavlović, (Rheinfelden), 31. siječnja 2026. u Rheinfeldenu

Elena Ištuk Banić, kći Tonia i Natasche r. Eggimann, (Oberentfelden), 7. veljače 2026. u Oberentfeldenu

Tea Küttel, kći Tobiasa i Danijele r. Tipura, (Aarau), 7. veljače 2026. u Aarau

Romeo Noah Stanić, sin Nike i Viktorie r. Musa, (Möhl), 28. veljače 2026. u Rheinfeldenu

Misijska statistika za 2025.

Kršteno	45 djece
Krizmano	59 mladih
Prvu pričest primilo	14 djece
Tečaj za brak završilo	28 parova
Vjenčano	27 parova
Umrlo	9 osoba

Novčana pomoć podijeljena u iznosu od 103 100.00 CHF.

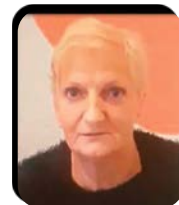
Blagoslov obitelji 2026.

Blagoslovljeno je 770 obitelji. Hvala svima na gostoprimstvu i ugodnom druženju uz molitvu. Hvala svim prokuratorima i subraču koji su mi pomagali.

NAŠI POKOJNICI

Marinka Šafradin 1955. – 2026.

Marinka je rođena 4. srpnja 1955. godine u Kruščici, od oca Ive i majke Mare Tadić Barešić. Odrasla je uz braću Jozu, Niku (pokojnog) i Matu te sestru Anku. Godine 1975. vjenčala se s Miroslavom Šafradinom, s kojim je dijelila životni put. Godine 1984. život ju je doveo u Švicarsku, gdje je nastavila graditi svoj dom i budućnost svoje obitelji. Bila je brižna majka sinu Borisu i kćeri Manuli, te ponosna baka mnogobrojnoj unučadi koju je voljela tiho, prisutno i bezuvjetno. Od sina Borisa ostaju: Bojana, Ana, Briana, Lazar, Darko, Miroslav i Stefan. Od kćeri Manule: Josip i Marie. Marinka je voljela male životne rituale – kavu u miru i trenutak cigarete. Voljela je modu i voljela je biti lijevo odjevena, ne da bi se istaknula, nego da pokaže poštovanje prema životu. Voljela je bijele ruže. Voljela je pisati pjesme. Ali najviše od svega voljela je svoje najmilije. Ostatak će trajno prisutna u srcima svojih najbližih, jer je svakome dala dio sebe.

Opremljena svetim sakramentima, prešla je u Očev dom 28. siječnja 2026. godine. Ispraćajna sveta misa zadušnica slavljenja je u Zofingenu 30. siječnja 2026. Tijelo je potom prevezeno u Domovinu, gdje je sahranjeno na groblju Kruščica u Vitezu. Obitelji izražavamo iskrenu sućut. Počivala u miru Božjem.

Hrvatska katolička misija
Oberneuhofstrasse 3, 6340 Baar

Telefon: 041 767 71 43
E-Mail: hkm@zgkath.ch
Misionar: **fra Vine Ledušić**
Suradnica: **s. Anđela Pervan**

■ RASPORED MISA

- ZUG: Pfarrkirche - Gut Hirt, Baarerstr. 62, svake nedjelje u 11.00 sati
- PFÄFFIKON: Pfarrkirche, Mühlematte 3, svake nedjelje (osim prve) u 14.00 sati
- SCHATTDORF: Pfarrkirche Maria Himmelfahrt, 6467 Schattdorf, u 17.00 sati (15. 3. 2026., 29. 3. 2026., 19. 4. 2026., 3. 5. 2026., 17. 5. 2026., 7. 6. 2026., 21. 6. 2026., 5. 7. 2026.)
- SEEWEN: Alte Gasse 19a, subotom u 17.30 (osim prve subote u mjesecu)
- EINSIEDELN: svake 1. subote u mjesecu u 18.30 sati (Magdalenakapelle)

Kršteni u Misiji

Karlo Čolić, sin Dominika Čolića i Sandre r. Marijanović, 22. studenog 2025., Zug (Gut Hirt)

Ema Arlović, kći Matee Arlović, 29. studenog 2025., Zug (Gut Hirt)

Emma Grganović, kći Stjepana Grganovića i Kristine r. Ravlija, 6. prosinca 2025., Zug (Gut Hirt)

Luka Čulo, sin Maria Čulo i Marjane r. Ivoš, 4. siječnja 2026., Immensee (St. Sebastian)

Ivan Dalić, sin Stipana Dalića i Katarine r. Davoda, 10. siječnja 2026., Zug (Gut Hirt)

Ivano Šarić, sin Marka Šarića i Nicole r. Marijanović, 11. siječnja 2026., Zug (Gut Hirt)

Pia Tolo, kći Denisa Tolo i Ivane r. Kraljević, 11. siječnja 2026., Zug (Gut Hirt)

Rafael Pavlović, sin Danijela Pavlovića i Ane r. Marić, 18. siječnja 2026., Zug (Gut Hirt)

Luka Marin Tejić, sin Željka Tejića i Maje r. Kovačević, 14. veljače 2026., Pfäffikon (Schlosskapelle)

Vjenčanja

Bruno Zelić i Sanja Zlatanovsk Mitevska, 14. veljače 2026., Unterägeri

Misijski kalendar

Veliki četvrtak, 02.04.2026.
Zug (Gut Hirt), u 18.00 sati

Veliki petak, 03.04.2026.
Zug (Gut Hirt), u 17.30 sati

Velika subota, 04.04.2026.
Brunnen (Theresienkirche), u 17.00 sati
Pfäffikon (St. Meinrad), u 19.30 sati
Baar (St. Meinrad), u 23.00 sati

Uskrs, 05.04.2026.
Zug (Gut Hirt), u 11.00 sati

Važniji termini u 2026. godini

PRVA SV. PRIČEST 2026.
Prva sv. pričest bit će 19. 4. 2026. u Zugu (Gut Hirt) u 11.00 sati

MISIJSKO HODOČAŠĆE U LURD
Od 11. 5. 2026. do 16. 5. 2026. godine

MISIJSKO HODOČAŠĆE U RIM
Od 5. 10. 2026. do 10. 10. 2026. godine

NIKOLINJE

U crkvi St. Johannes, u Zugu, 7. prosinca 2025. godine naši najmlađi, zajedno sa svojim roditeljima proslavili su Nikolinje. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Vine Ledušić, a liturgijsko pjevanje i sviranje s. Anđela Pervan i Tomislav Divic. Učenici Hrvatske dopunske nastave scenski su prikazali tri vrlo zanimljiva igrokaza kojeg je osmislila i napisala njihova učiteljica Marta Obad: «Tri hrvatska kralja pred jaslama», «Božićno drveće» i «Tko je Isus Krist». U prvom igrokazu, tri hrvatska kralja - Tomislav, Petar Krešimir IV i Dmitar Zvonimir došli su se pokloniti jedinom kralju - malenom Isusu donijevši mu prikladne darove. Kroz nježne stihove, učenici su nam ispričali priču o boru koji se raduje Božiću i podsjetili nas da je od svih ukrasa najvažnija ljubav. U trećem igrokazu Dalmatinac, Slavonac i Hercegovac kroz šaljivu i zanimljivu raspravu došli su do zaključka tko je zapravo Isus Krist. Program je završio pjesmom "Radujte se narodi". U župnoj dvorani St. Johannes, dječji folklor HKM ZUG, pod vodstvom Jelene Dugandžić izveo je par pjesama i plesova. Njihov savršen trud prepoznao je i sv. Nikola donijevši torbu punu slatkih paketića. Misijsko vijeće HKM ZUG organiziralo je tjelesnu okrepju za djecu i odrasle na čemu smo im neizmjerljivo zahvalni. ►

BOŽIĆNA RADIONICA

U župnoj dvorani St. Johannes, 13. prosinca 2025. godine, djeca su imala priliku doživjeti radost božićnog druženja i zajedništva. Zajedno su ukrašavali nakite za bor, oblikovali i pekli kolačiće, ručali pizze koje su za njih pripremile vrijedne mame. Na kraju, pogledali su crtani film «Tiha noć» i rastali se s rečenicom na usnama «Ne želim ići kući».

NIKOLINJE U SEEWENU

► Nakon euharistijskog slavlja, u subotu, 13. prosinca 2025. godine u Seewenu, naše mališane pohodio je sv. Nikola. Budući da su bili dobri dobili su darove. Zahvaljujemo misijskom vijeću Schwyz na organizaciji, posebno vrijednim rukama naših vjernica koje su slatkim i slanim specijalitetima počastili sve nas prisutne. Hvala na prekrasnim dekoracijama u župnoj dvorani, jer u svim ovim lijepim stvarima i gestama uistinu smo predosjetili toplinu Božića i obiteljskog ozračja.

POSJET MLADIH IZ HKM AARGAU

Na treću nedjelju došašća, 14. prosinca 2025. godine u našoj crkvi Gut Hirt u Zugu bilo je uistinu svečano i radosno. Zbor mladih Vis Agape iz HKM Aargau posjetili su nas i poklonili nam tračak adventskog ugođaja. Lijepim i skladnim pjevanjem animirali su euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Vine Ledušić. Na kraju mise, fra Vine je zahvalio zboru mladih, te istaknuo kako su primjer ustrajnosti jer od ministrantskih dana aktivno sudjeluju u misijskoj zajednici u Aargau. Mladima zahvaljujemo i pozivamo ih da nas opet obraduju svojim dolaskom!

U SUSRET BOŽIĆU

U nedjelju, 14. prosinca 2025. godine naši vjernici iz Schattdorfa u zajedništvu su koračali malom Božiću u susret. Euharistijsko slavlje predslavio je fra Vine Ledušić koji je u propovijedi citirajući proroka Izaiju istaknuo: "Budite jaki, ne bojte se. Evo Boga vašega, On sam hita da vas spasi". U hebrejskom tekstu hitati znači žuriti, brzo hodati, čeznuti, nekoga susresti. Gospodin nam trči u susret s čeznjom, unatoč našim pogriješcima, nesavršenostima... Danas Bog hiti prema svakoj našoj pustinji, prema ranjenim obiteljima, prema ljudima koji se bore sa raznim ovisnostima, prema svim

našim strahovima, nesigurnostima ... U evanđelju slušamo o Ivanu Krstitelju koji je u tamnici svoje vjere... On šalje ljude da upitaju Isusa: «Jesi li ti onaj koji ima doći.» Dakle, i najveći prorok postavlja pitanja. Isus mu odgovara činjenicama, ne konkretnim odgovorom: «Pa vidiš li da slijepi ponovno vide, hromi hodaju, gluhi čuju. Bog tvoj djeluje drugačije nego što misliš i očekuješ.» Zatim slijede ključne riječi: «Blago onima koji se ne sablazne o mene.» Sretan je onaj čovjek koji ostaje uz svoga Boga i onda kad Bog djeluje drugačije nego što je čovjek zamislio, kazao je fra Vine. Učenici Hrvatske nastave imali su zahtjevnije ali izvrsno odrađene nastupe, a pripremili ih je učiteljica Marta Obad. Prvi su nastupili Omiški gusari koji su tragali za blagom, neki su vjerovali da su blago fritule, međutim sv. Nikola ih je poučio da su ljubav i prijateljstvo najveće blago. Druga je nastupila Maria Obad sa Božićnom melodijom koju je odsvirala na klaviru. Zatim su nas tri hrvatska kralja; Tomislav, Petar Krešimir i Dmitar Zvonimir vratili u prošlost i poklonili se malenom Isusu donijevši mu prikladne darove. Na kraju su djeca koristeći jeka kartice poručili što je važno u životu i jednoglasno čestitali svim ljudima dobre volje «Sretan Božić».

Učenici su prisutnima omogućili poklon ispred živih jaslca, a poslije toga vjernici su se preselili u župnu dvoranu gdje ih je pozdravio s riječima dobrodošlice, predsjednik misijskog vijeća, Mario Obad. Mladi folklorasi HKM ZUG otplesali su slavonski splet uz pratnju poznate hrvatske violončelistice Ane Rucner. Za ovaj impresivni nastup pripremili ih je Jelena Dugandžić koja je ujedinila i prilagodila koreografiju. Dragi naši folklorasi ponosni smo na vas! Lijepo je što ste dio naše misijske priče! Poslije nastupa folklorasa, maleni Isus je preko fra Vine na radost najmlađih darovao dobroj djeci paketiće pune slatkiša. Zajedništvo, ljubav i mir neka bude hvala svima koji su svojim nesebičnim trudom sudjelovali oko organizacije. Posebice hvala ide misijskom vijeću Schattdorf za neumorno i predano služenje.

BOŽIĆ U HKM ZUG

Ove godine Božić u našoj Misiji bio je tih, ali svečan. Euharistijsko slavlje predslavio je naš misionar fra Vine Ledušić koji nam je kroz svoje homilije postavio niz poticajnih pitanja poput: Kako živiš vjeru, po navici ili odgovorno? Svjedočiš li vjeru u obitelji? Bog se rađa u nesigurnosti, nesavršenosti, dopuštaš li da se maleni Isus rodi u tvom siromašnom srcu?

Papa Lav nas podsjeća da se Bog ne rađa u prostorima moći, sigurnosti, nego na rubu, izvan središta, kako bi se svakom čovjeku objavio. Naši biskupi u Domo-vini naglašavaju da se upravo u obitelji odlučuje hoće li vjera biti prenesena ili će biti zaboravljena. Biskup Felix jasno ističe da živimo u svijetu u kojem vjera nije društvena norma. Pozvani smo na zrelost vjere. Božić je trenutak odluke, hoće li Krist biti samo neka lijepa čestitka ili će postati središte naših domova. Drage hrvatske obitelji živite u zemlji koja nudi

stabilnost, red, raznolike mogućnosti, ali nijedno društvo, koliko god bilo uređeno, ne može umjesto vas očuvati identitet vaše djece. Ako se Božić svede samo na poklone, ako se vjera odgađa za nekad kasnije, djeca, ne samo da će odbaciti vjeru, nego propuštaju upoznati ljepotu vjere. Identitet se ne gubi odjednom, već zaboravom. Živite svoju vjeru i budite vjerodostojni svjedoci. Neka se u vašim obiteljima donese odluka za kršćansku vjeru, za identitet koji se prenosi na mlađe, za budućnost koja u Kristu ima smisao. Na koncu euharistijskog slavlja, svim vjernicima fra Vine je poželio sretan i blagoslovljen Božić!

BLAGOSLOV FRANJEVAČKE IKONE

U subotu 17. siječnja 2026. godine u spomen na 800. obljetnicu preminuća sv. Franje u crkvi St. Johannes u Zugu, blagoslovljena je «putujuća» ikona «Sv. Franjo i sv. Klara pred Rigi-jem» djelo ikonosl-karice Janine Zang. Ikona će kroz 2026. franjevačku godinu biti izložena u kapelicama i crkvama na području Zuga Walchila. Euharistijsko slavlje predvodio je župnik župe sv. Mihaela Reto Kaufmann u zajedništvu sa

svećenicima Kurtom Schallerom, Ivanom Machuzhakom i fra Vinom Ledušićem. Prigodnu homiliju održao je voditelj župe St. Johannes, Bernhard Lenfers. Budući da je papa Lav XIV. odredio da se od 10. siječnja 2026. do 10. siječnja 2027. slavi Godina svetog Franje, kršćanski vjernici su pozvani slijediti primjer siromašnog sveca iz Asiza i biti mironosci u ovom svijetu rata i nemira.

DRUŽENJE POD MASKAMA

U subotu, 14. veljače 2026. godine u župnim prostorijama St. Johannes u Zugu, održano je kreativno druženje djece pod maskama. Na druženju je sudjelovalo 40-tak mališana, a njihovi roditelji pod vodstvom Kristine Vukadinović pobrinuli su se za organizaciju, na čemu smo im neizmjereno zahvalni! Mali superjunaci, princeze, klaunovi i razigrani likovi kroz

radionice i igru pokazali su svoju dječju razigranost i maštu. Za tjelesnu okrepju mališana njihove vrijedne mame pripremile su pizze i salate. Djeca su se rastala s osmijehom na licu i slatkim poklončićima u ruci. Lijepo je biti dijete i uživati u malim stvarima!

PROSLAVA BRAČNIH JUBILEJA

U nedjelju, 15. veljače 2026. godine u crkvi Gut Hirt u Zugu, tijekom svečanog misnog slavlja proslavljeni su bračni jubileji naših obitelji. Misno slavlje predslavio je fra Vine Ledušić, a liturgijsko pjevanje animirali su Victoria Marijanovic i Toni Vidak. Slavlje je započelo pjesmom «Uđite s hvalama», kojom smo Bogu zahvalili za dar braka, vjernosti i ustrajnosti kroz godine zajedničkog života. U svojoj homiliji fra Vine je istaknuo ljepotu bračnog saveza, važnost postojanosti u ljubavi te zahvalnost Bogu za sve radosti i kušnje kroz koje supružnici prolaze zajedno.

Na kraju svete mise svakom je paru uručen dar za uspomenu – krunica s njihovim imenima i godinom obljetnice koju slave, te prikaz Svete obitelji kao trajni znak blagoslova i zaštite njihovim domovima. Nakon misnog slavlja održan je apero u crkvenoj dvorani, koji je organiziralo misijsko vijeće, kojemu zahvaljujemo. Na aperu je bila i torta za bračne jubilarce.

Svoje bračne jubileje proslavili su:

- 40 godina braka:**
- Terezija i Zvonko Antunović
 - Mirjana i Milan Jozić
 - Senka i Pero Kovačević

- 35 godina braka:**
- Gabrijela i Slobodan Ivanović
 - Zorica i Franjo Hrvar
 - Milica i Slavko Bevanda

- 30 godina braka:**
- Annamarija i Hrvoje Bogdanović
 - Anda i Florian Brandecker
 - Ankica i Damir Gospočić

- 25 godina braka:**
- Gorjana i Zdenko Adzaip
 - Anita i Goran Ružić

- 20 godina braka:**
- Ankica i Tihomir Bilić
 - Jelena i Stjepan Dugandžić
 - Marijana i Mario Volić

- 15 godina braka:**
- Marta i Mario Obad
 - Katarina i Mario Vujević

- 10 godina braka:**
- Mirjana i Ivan Pavić

Zahvalni Bogu za svjedočanstvo ovih obitelji, molimo da ih i dalje prati svojim blagoslovom te da njihov primjer bude poticaj mladima i ohrabrenje svima koji žive sakrament braka.

MISIJA TICINO

Hrvatska katolička misija
Al Mai 18, 6528 Camorino
Telefon: 091 840 23 06
Mobilni: 079 203 92 40
E-Mail: hkm-ticino@gmail.com
hkm-ticino.ch
Facebook stranica: HKM Ticino
Instagram: @hkm-ticino

Misionar: fra Slaven Mijatović

▪ Raspored misa

- ASCONA: crkva u Collegio Papio, svake nedjelje u 9.00 sati
- BIASCA: Chiesa parrocchiale, svake nedjelje u 11.30 sati
- GIUBIASCO: Chiesa san Giobbe, svake nedjelje u 13.00 i svakog I. petka u 19.00 sati
- LOCARNO: Chiesa Nuova, via Cittadella 17, svakog četvrtka u 19.00 sati
- LUGANO: S. Lucia, Massagno, svake subote u 19.00 sati

POKORNIČKO BOGOSLUŽJE, USKRSNA ISPOVIJED U MISIJI TICINO

Dana 25. ožujka 2026. godine imamo Ispovijed za cijelu Misiju i to ovim rasporedom:

Lugano – Massagno, 17.30-18.30

Ascona, 18.30-19.30

Giubiasco, u 20.00

Mogućnost ispovijedi četvrtkom, petkom u Locarnu i Giubiascu, subotom u Luganu i po dogovoru sa svećenikom.

RASPORED SV. MISA I LITURGIJSKIH OKUPLJANJA – USKRS 2026.

Cvjetnica

29. ožujka – svete mise kao i nedjeljom

Veliki četvrtak

2. travnja 20256.

Ascona, sv. misa u 19.00

Veliki petak – Petak Muke Gospodnje

3. travnja 2026.

Giubiasco, Obredi Velikog petka u 18.00 – ZA CIJELU MISIJU

Velika subota – Vazmeno bdijenje u svetoj noći

4. travnja 2026.

Ascona, sv. misa u 19.00

Lugano, sv. misa u 23.00 u crkvi sv. Antuna

USKRS, 5. travnja 2026.

Ascona, sv. misa u 9.30

Biasca, sv. misa u 11.30

Giubiasco, sv. misa u 13.00

KORIZMENI PODSJETNIK

Crkva preporuča kroz Korizmu: molitvu, post, pokoru i djela milosrđa, kršćanske ljubavi, solidarnosti. Molitva Križnog puta – četvrtkom u Locarnu, petkom u Giubiascu i subotom u Luganu. Mogućnost sv. ispovijedi po dogovoru sa svećenikom. Obraćanje znači vratiti se Bogu i ne odvajati se od Božje milosti!

MUKA GOSPODINA NAŠEGA ISUSA KRISTA – u izvedbi mladih iz HKM Aargau

Dana 22. 3. 2026. našu će zajednicu pohađati mladi iz Argaua. **Sv. misa toga dana – nedjelja 22.3.2026. godine – bit će samo u Asconi, Collegio Papio u 12.00 sati.**

Sv. mise u Biasca i Giubiasco – neće biti. Osobito pozivamo mlade naše Misijske zajednice – da zajedno proslavimo sv. misu i družimo se nakon slavlja sa mladima iz HKM Aargaua.

Mladi iz Aargaua – dobrodošli u Ticino!

TEČAJ PRIPRAVE ZA BRAK

Svi naši mladenci koji će se ove godine vjenčati – i koji su se javili u naš misijski ured – svećeniku za pripravu za brak – imat će svoj prvi sastanak za tečaj u prostorijama Misijskog vijeća (Hrvatski klub) – Quartino – u utorak, 13.4.2026. godine u 20.00 sati. Molim sve mladence da budu u taj dan na susretu.

CROMIN

Ispred naše Misijske zajednice molim sve roditelje i sve mlade koji žele sudjelovati na ovogodišnjem Crominu (25.5.2026.) da se najave u misijski ured misionaru, do nedjelje 3. svibnja 2026. godine. Tada ćemo se dogovoriti kako ćemo sudjelovati na ovom skupu ministranata i mladih iz švicarskih misijskih zajednica.

HODOČAŠĆA

Naša zajednica u ovoj godini planira dva hodočašća: Rim i Assisi.

RIM

Putuje se od 13. do 17.5. 2026. – autobusom. To je vrijeme tzv. pont. Možete se prijaviti u iduća dva mjeseca – do nedjelje 19. travnja 2026. kod svećenika, odnosno kod g. Pauline Andrijanić. Sve informacije možete naći na Instagramu i Facebooku – na stranicama HKMTicino.

ASSISI (ASIZ)

Hodočašće u Assisi u organizaciji HKM Ticino predviđeno je za mjesec listopad 2026. godine.

NIKOLINJE

Kao i svake godine – i ove godine smo 6.12.2025. godine proslavili Nikolinje. Osobita hvala Misijskom vijeću – dečcima u kuhinji – i društvu dobrovoljaca koji svake godine tiho, nenametljivo doprinose svojim radom – da ovaj skup može postojati. Okupljanje na sv. misi – potom u dvorani Fevi – započelo je u večernjim satima. Himna CH i Hrvatska himna – te obraćanje gradonačelnika Locarna, Nicola Pini, i njegove pratnje – uz prigodan govor i blagoslovnu molitvu domaćina fra Slavena započeo je program.

Večera – neizostavni sv. Nikola – djeca, glazba, radost, veselje, ples, tombola ... u božićnom ozračju uvijek su novo iskustvo. Još jednom iskrena hvala svim sudionicima – osobito dobrovoljcima.

ZAHVALNA VEČERA

Misijsko vijeće često angažira ljude iz naše zajednice za Dan Misijske, Božićni program i događaje na kojima sudjeluje veći broj ljudi. Potrebna je dobra organizacija i usklađen rad. Mnogi ljudi se odazovu. Stoga je Misijsko vijeće upriličilo zahvalnu večeru – na kojoj smo željeli kao zajednica zahvaliti svim ljudima dobre volje i dobrog srca – koji rado i na taj način doprinose našoj zajednici – u mnogim djelovima pastoralno liturgijskog života. Najljepša hvala svim dobrovoljcima u našoj zajednici koju dobri Bog neka blagoslovi i čuva.

DRUGE PONUDE DUHOVNE NARAVI ZA HRVATE U CH

Fra Zlatko Čorić, voditelj misije u Grabündenu već drugu godinu zaredom organizira liturgijsko slavlje – za sve vjernike – osobito za mlade Hrvate u Švicarskoj. Prekrasno iskustvo vjere za one koji vole na mladenački način slaviti Boga. **Dana 30. svibnja 2026. u Stadthalle u Churu – duhovna obnova «Tebe žedam».** Potrebno se prijaviti da se registriraju ulazi – pa svoje prijave – odnosno sudjelovanje možete prijaviti kod svećenika fra Slavena Mijatovića.

Misijska kronika

GOST SVEĆENIK – P. ANTO BOBAŠ

Često nas posjete hrvatski svećenici. Ovaj put smo pozvali dominikanca p. Antu Bobaša – iz Rijeke. Pater Anto je predvodio liturgiju korizmenog petka, 27. veljače 2026. te liturgijska slavlja na svim svetim misama. Od kušnji našeg vremena, do tema posta i nemrsa, pokore, dakle korizmenih, crkvenih tema – do teme mladih u suvremenom društvu – P. Anto svojim je svjedočenjem i riječu osvežio našu korizmenu pripravu za Uskrsne blagdane. Najljepša hvala, P. Anto, i blagoslov u svećeničkom i pastoralnom životu.

JAN NEUENDORF – KRIZMA

Dana 28. veljače sakramenat sv. Krizme primio je Jan Niklas Neuendorf. Biskupija Lugano ima u svom programu katekizam za odrasle i primanje sakramenata. Nakon temeljite pripreve u društvu svoje obitelji i kuma Saše Grbca koji je doputovao iz Zagreba za ovu prigodu – po rukama Msgr. G. Sale primio je sakramenat sv. Krizme u crkvi del Immacolata u Luganu. Uz čestitke Jan, tebi i tvojoj obitelji, neka te Duh Božji vodi kroz bespuća ovog života.

HVALA – SVIMA KOJI NAŠU ZAJEDNICU POTPOMAŽU:

SVOJIM MOLITVAMA,
SVOJIM RADOM,
DARIVANJEM SVOGA VREMENA,
NOVČANIM PRILOZIMA,
SLUŽBAMA ČITAČA,
PJEVAČA,
MINISTRANATA,
MISNIH POMOĆNIKA,
SAKRISTANA ...

HVALA!
HKM TICINO

SRETAN USKRS

Kristov križ je spasenje ovog svijeta.
Mnogima neprihvatljivo,
mnogima sablazan!
Nama, kršćanima, ljudima dobrog srca, dobre volje – na spasenje.

Svim ljudima i narodima koji priznaju Križ – mir Uskrslog Gospodina!

NAŠI POKOJNICI

Anda Frljić r. Tomić 1947. – 2025.

Anda je rođena u Orašcu, općina Travnik (BiH) 23.2.1947. godine. A dana 7. prosinca 2025. u 78. godini preminula je primivši sveta otajstva umirućih okružena ljubavlju svoje kćerke i njene obitelji.

Bila je žena duboke i iskrene vjere, snažna i dostojanstvena kroz cijeli svoj život. Majka petero djece – srce svoje obitelji – tihi stup na kojem su odrastali. Danas njezin spomen nose djeca Marijana i Marinko sa svojim obiteljima – prisjećajući se riječi i života svoje majke. Njen muž – otac obitelji, Jozo Frljić otišao je prije nje – pa vjerujemo da su sada zajedno. Godine 1981. došla je u Švicarsku priskrbiti svojoj obitelji bolji život. Radila je marljivo, pošteno, bez žaljenja. Nije se štedjela kada je trebalo pomoći drugima. Njezina snaga bila je u tišini, u djelima, u molitvi. Posljednje dvije godine borila se s bolešću kao lavica, strpljivo i s vjerom sve do dana kada ju je Gospodin pozvao sebi. Nije gubila nadu nego je svoju patnju dostojanstveno nosila – oslonjena vjerom u Boga. Iako je živjela daleko od svoje domovine srce joj je uvijek pripadalo rodnom kraju. Čeznula je za svojom zemljom i često joj se vraćala. Sada se i zauvijek vratila. Sahranjena je u mjestu Jardol, općina Vitež, pokraj svoga Joze i blizu svoje djece s kojima se, vjerujemo ponovno susrela u Kraljevstvu Božjem. Tamo gdje nema ni boli ni suza nego mir i vječni život.

Ilija Čalušić 1950. – 2025.

Ilija je rođen 15.3.1950. u Potočanima (Odžak, BiH). Preminuo je 30.11.2025. u Locarnu (TI). Pokopan je 4.12.2025. u mjesnom groblju na Bijelim Barama – (Odžak) – nakon što se zajednica vjernika HKM Ticino, sv. misom, oprostila od njega.

Iza Ilije ostali su ožalošćeni supruga Marija, sin Marinko, kćerke Julijana i Katarina sa svojim obiteljima, te brat Juro, nećakinja Marina sa svojim obiteljima.

Davne 1972. Ilija je došao u Švicarsku. Dugih 38 godina radio je kao šef kuhinje. Godine 2010. ide u mirovinu – vraća se na svoju rodnu grudu gdje provodi punih 15 godina – do svoje teške bolesti. Nije dugo bolovao – nakon kraće bolesti preminuo je u bolnici La Carita u Locarnu gdje je uz ljubav svojih najbližih proveo posljednje dane svoga života. Kao otac i suprug te djed ostaje u lijepoj uspomeni – osobito svojim unucima. Pokoji vječni daruj mu Gospodine. Iskrena sućut obitelji od HKM Ticino.

MISIJA SOLOTHURN

Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01
E-Mail: s_coric@bluewin.ch
www.kroatenmission-solothurn.ch

Misionar: fra Šimun Šito Ćorić

Hrvatska kuća
Reiserstrasse 83, 4600 Olten
Telefon: 062 296 41 00
Fax: 062 296 41 01

■ RASPORED MISA

- SOLOTHURN: crkva Hl. Geist-Kirche (Hrv. crkva), Wengi Brücke, uvijek prema dogovoru
- DULLIKEN: crkva sv. Vendelina, Bahnhofstrasse 44, svake nedjelje u 12.00
- SOLOTHURN: crkva sv. Marije, Allmendstr. 60, svake nedjelje u 14.30 sati
- BALSTHAL: župna crkva, St. Annagasse 2, 1. i 3. nedjelje u mjesecu u 17.00 sati.

Molitvene skupine

- Crkva sv. Martina u Zuchwilu, svakog četvrtka u 18.30 sati.
- Crkva sv. Vendelina u Dullikenu, krunica i klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu svakog četvrtka u 19.00 sati.
- Župna crkva u Balsthalu, krunica svake srijede u 19.00 sati.

PRATITE OBAVIJESTI NA NAŠOJ MREŽNOJ STRANICI I NA FACEBOOK-u
www.kroatenmission-solothurn.ch

MLADI PAROVI

Neka i ovoj prvoj skupini parova ove godine u našoj misiji koji sklapaju brak, bude sve sa srećom i sa svim Božjim blagoslovima!

Misijski kalendar

RASPORED ZA USKRSNO VRIJEME

Veliki četvrtak

Dulliken – misa u 22.00 sata

Veliki petak - obredi Velikog petka

Dulliken – u 16.30 sati

Solothurn – u 19.00 sati

Velika subota

Dulliken, misa s blagoslovom jela u 16.30 sati

Uskrsna polnoćka

Solothurn, s blagoslovom jela u 22.30 sata

USKRS

Dulliken i Solothurn kao svake nedjelje!

OKVIRNI PROGRAM HODOČAŠĆA HKM SOLOTHURN
14. – 16. SVIBNJA 2026.
PADOVA – SV. ANTE I SV. LEOPOLD
VENEZIA – SV. MARKO

Četvrtak, 14. svibnja

Solothurn, Carparkplatz bei der Niklaus-Konrad-Str. – 05.00

Balsthal, Bahnhof – 05.10

Rothrist, bivši hotel IBIS – 5.30 sati

Padova, smještaj u hotelu, Svetište sv. Ante s misom, večera, slobodno vrijeme i odmor.

Petak, 15. svibnja

Nakon doručka polazak za Veneciju, obilazak s vodičima, sveta misa, slobodno

Kršteni u Misiji

Noa Martinović, sin Saše i Katarine r. Aračić, 14. prosinca 2025. u Dullikenu

Ema Rajič, kći Mate i Andrijane r. Garić, 11. siječnja 2026. u Dullikenu

Valerio Tokarski, sin Piotra i Jelene r. Martić, 14. veljače u Solothurnu

Luka Oršolić, sin Tomislava i Maše r. Papić, 14. ožujka 2026. u Dullikenu

Maleo Grabovac, sin Marina i Marine r. Šerić, 18. travnja 2026. u Dullikenu

Valentin Barukčić, sin Marka i Tiane r. Sokočević, 18. travnja 2026. u Solothurnu

Nikolina Barukčić, kći Marka i Tiane r. Sokočević, 18. travnja 2026. u Solothurnu

Ivo Šikalo, sin Gabriela i Martine r. Jozipović, 2. svibnja 2026. u Solothurnu

Marina Jelavić, kći Ante i Kristine r. Hrštić, 2. svibnja 2026. u Solothurnu

Lorena Harambašić, kći Dragana i Mirjane r. Blažević, 20. lipnja 2026. u Solothurnu

vrijeme i povratak u hotel na večeru. Slobodno vrijeme i odmor.
Subota, 16. svibnja
Nakon doručka – Padova i svetište sv. Leopolda s misom, slobodno vrijeme i put za CH.

PS. Očekuje se vrlo ugodno vrijeme, pa se preporuča sportska garderoba, a obuća i za pješačenje. Iz iskustva znamo da razveselimo jedni druge kad poneseimo štogod domaće slatko, a i štogod slano za preza-logajiti.

DOBRO JE ZNATI... Da bismo djelovali

VIJESTI IZABIRE I KOMENTIRA: FRA ŠITO

Što će ti vjera,
ako ne rađa
dobrim djelima?!

Sv. Jakov, apostol

VEČER FOHSA 2026.

Ponovno je održana jedna vrlo uspješna dobrotvorna večer Fonda hrvatskih studenata (FOHS) (Wangen a. d. Aare, 07.02.2026.). Kroz donatorske potpore kao i prihod ovih večeri FOHS svake godine ima petnaestak stipendista u RH i BiH koji dobro uče, a lošeg su imovinskog stanja. Gosti iz Hrvatske bili su Mateja Mandić, neumorna volonterka HSK, Ivana Krajina, apsolvantica medicine iz Rijeke te Ivan Đaković, apsolvant strojarstva i brodogradnje iz Zagreba. Uz zahvalu svim brojnim sudionicima, od izvrsne kuhinje do folklornih i glazbenih grupa, posebno priznanje ide Upravnom odboru FOHSA na čelu s neumornim Zlatkom Daidžićem.

Mato Josić

1973. – 2026.

Mato Josić rođen je 13. 01.1973. u Tuzli, a djetinjstvo i ranu mladost proveo je u obližnjoj Gornjoj Obodnici s majkom Ružom i ocem Antom, te s braćom Ilijom, Franjom i sestrom Ružicom. Sa 17 godina odlazi u Sloveniju, tu upoznaje svoju ženu Klavdiju, s kojom dobiva sinove Marka i Tadeja. Nakon 15 godina života u Sloveniji, odlaze u Švicarsku i radeći kao samostalni «Plattenleger» stječe puno prijatelja i poslovnih partnera. Mato je bio uzoran sin, muž, otac, djed, brat i prijatelj, a uvijek iskren, pošten i spreman pomoći svakome. Nakon godinu dana bolovanja od teške bolesti preminuo je u bolnici u Oltnu 19.02.2026., a pokopan je u Srebrenicah kraj Novog Mesta u Sloveniji. Počivao u miru Božjem!

ZAVRŠENA DOBROTVORNA AKCIJA GRADNJE CRKVE NA PLITVICAMA

Kako se vidi u navedenom popisu složenom u prigodnu knjigu, 619 (šest stotina i devetnaest) poimenično navedenih pojedinaca darovalo je zbirno – 117535 eura za gradnju crkve na Plitvicama. Dodatno tomu, misionar fra Šimun Šito Ćorić od prodaje svojih i drugih knjiga i CD-a, priloga od blagoslova obitelji, lemozine, osobnih darova i sličnih utržaka u misiji, poslao je još 116 127,15 eura. Dakle, Gospičko-senjskoj biskupiji, kako je i sama pismeno potvrdila, ukupno je poslano i stiglo 233 662,15 eura za gradnju crkve na Plitvicama. Izvješće je datirano «Solothurn, Božić 2025.», a u ime Odbora za gradnju crkve na Plitvicama u HKM Solothurn izvješće su potpisali Štefo Babić, gl. rizničar Odbora, Marija Stanković, gl. supervizor Odbora i misionar fra Šimun Šito Ćorić. Prva dva primjerka rečene knjige predana su gospičko-senjskom biskupu Marku Medi prigodom njegova

dolaska u HKM Solothurn za ugradnju u temelje crkve i za biskupijski arhiv, a jedan primjerak ostaje u arhivu Misije. Neka svi darovatelji budu ponosni da su sudjelovali u ovom velikom dobrotvornom projektu, sa sviješću da će se u toj crkvi na Plitvicama, dok je god bude, sa svake mise uzdizati molitve za njih i njihove potomke. Tako smo vrlo uspješno, uz veliku zahvalnost svim darovateljima, završili ovu veliku dobrotvornu akciju!

IMAMO PAPU LAVA I BISKUPA MEDU

Gospičko-senjski biskup mons. Marko Medo dolazi u našu misiju 18. do 20. travnja zahvaliti za našu gore navedenu dobrotvornu akciju gradnje crkve na Plitvicama. Bit će to za naše ljude ovdje prava obnova u duhovnom i nacionalnom smislu, a i radosno osveženje s tim samim susretom. Već je bilo šale da danas imamo papu Lava i biskupa Medu.

Razgovor s fra Zdravkom Dadićem provincijalom Franjevačke provincije Bosne Srebrene sa sjedištem u Sarajevu

RAZGOVARAO: FRA IKO SKOKO, GLAVNI UREDNIK

Oče Provincijale, možete li nam predstaviti Franjevačku provinciju sv. Križa – Bosnu Srebreanu?

Provincijal fra Zdravko Dadić: Franjevačka provincija sv. Križa – Bosna Srebrena jedna je od najstarijih franjevačkih provincija u Europi. Utemeljena je u srednjem vijeku i kroz više od sedam stoljeća dijeli sudbinu ovoga prostora i ljudi koji na njemu žive. Naš identitet oblikovan je vjernošću Evanđelju, blizinom narodu i spremnošću da ostanemo ondje gdje je najteže.

Bosna Srebrena nikada nije bila samo crkvena institucija, nego zajednica braće koja su živjela s narodom, govorila njegovim jezikom, dijelila njegove patnje, strahove i nade. U vremenima bez slobode, bez vlastitih institucija i bez političke zaštite, franjevci su često bili jedini oslonac vjernicima: čuvari vjere, kulture, pisane riječi i identiteta.

Danas Provincija djeluje na prostoru Bosne i Hercegovine, ali i izvan nje – u Hrvatskoj, Europi i prekomorskim misijama. Naša braća djeluju u župama, školama, odgojnim i kulturnim ustanovama, na sveučilištima, u medijima i karitativnom radu. Posebnu pozornost posvećujemo odgoju mladih, dijalogu, izgradnji mira i suživotu u složenom društvu kakvo je bosanskohercegovačko.

Bosna Srebrena je provincija križa, ali i nade. Provincija stradanja, ali i ustrajnosti. Vjerujemo da nas upravo to iskustvo – ostati, služiti i svjedočiti Evanđelje bez obzira na okolnosti – i danas čini prepoznatljivima i poziva da budemo znak Božje blizine svakom čovjeku.

Bosna Srebrena trenutačno ima: 19 samostana, od toga 16 u BiH, po jedan u Hrvatskoj, Srbiji i na Kosovu, te tri samostanske rezidencije u Hrvatskoj - Cavtat, Čiovo i

Krnjevo u Rijeci. Pastoralno radimo u 84 župe, od čega 72 u BiH, 10 u Hrvatskoj, te po jednu u Srbiji i na Kosovu.

Pastoralni rad zasnovan je uglavnom u župnom pastoralu gdje su braća na raspolaganju vjernicima u svim njihovim potrebama. Brinemo se i za stare i bolesne, prisutni smo i kao kapelani u nekim bolnicama kao i vojni i policijski kapelani kako u BiH tako i u Hrvatskoj.

Mjesta od posebne važnosti za pastoralni rad predstavljaju naša svetišta, posebno svetište sv. Ivana Krstitelja u Podmilačju, svetište BDM u Olovu, svetište sv. Ante na Bistriku i sv. Ante u Đakovici. Kao misionari, pastoralno djelujemo po hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj, Nizozemskoj, Austriji, Australiji i Irskoj. Imamo dvojicu misionara i u Africi.

Kao neizostavan kotač preko kojeg dopiremo do širokog kruga ljudi svakako predstavlja *Svjetlo riječi* i kao portal i kao revija koja obrađuje razne teme iz područja duhovnosti, teologije, kulture, povijesti i društva. Kroz autorske članke, intervju i svjedočanstva, nastoji čitateljima pružiti duhovnu obnovu i poticaj za svakodnevni život u vjeri. Također donosi vijesti iz Crkve, posebno vezane uz djelovanje franjevacu u Bosni i Hercegovini te šire. Tu su i vrlo važni župni pastoralni listići kao i knjige i časopisi koje izdaju naša braća i Franjevačka teologija u Sarajevu (Bosna franciscana, Bilten...). Naša provincija još uvijek ima svoje vlastito sjemenište (Franjevačko sjemenište i Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom), svoju postulaturu. Želio bih istaknuti rad braće s OFS-om i FRAMOM, a osobito od velike je važnosti za našu Provinciju i Humanitarna organizacija Kruh sv. Ante koja se tolike godine hrabro i ustrajno brine za najugroženije skupine ljudi.

Provincijala «provinciae Sclavoniae» papa je poslao u Bosnu 1248. godine. Koja se godina uzima za početak kontinuiranog djelovanja franjevaca u BiH i što je bio povod njihova dolaska?

Provincijal fra Zdravko Dadić: Zna se da je sv. Franju g. 1212., kad je on krenuo na istok, vjetar bacio na sjever pa se lađa morala zaustaviti u nekom mjestu na jadranskoj obali. Budući da odatle nije bilo lađe kojom bi krenuo na Istok, Franjo se morao vratiti u Italiju. Tada nije zasnovana neka franjevačka zajednica na našoj obali; to se dogodilo tridesetih godina 13. st., kad je osnovana tzv. Slavonska (u značenju: Hrvatska) provincija, koja je imala sjedište u Splitu, a i druge samostane duž jadranske obale, npr. u Dubrovniku, Trogiru, Zadru, Puli.

Polovinom stoljeća (1248.) kaločki nadbiskup Benedikt spremio je križarsku vojnu protiv bosanskog bana Ninoslava. Ninoslav je javio o tome papi i rekao mu da je to nepravda prema njemu jer je on pravi katolik. Nato je papa poslao svoje izaslanike - senjskog biskupa Filipa i franjevačkog provincijala iz Splita - da razvide kako stoje stvari s Ninoslavom. Što su oni rekli papi, ne znamo, ali je vjerojatno da su ga izvijestili povoljno za Ninoslava jer Benedikt i nije poveo vojne na Bosnu. Tako je tada nakratko došao prvi franjevac u Bosnu.

Današnja historiografija nastoji razlikovati izvore optužbi od povijesne stvarnosti. Na temelju kritičke analize sačuvanih dokumenata, domaćih i stranih izvora, većina povjesničara i crkvenih povjesničara smatra da se Crkva bosanska ne može jednostavno svrstati u klasične dualističke hereze (poput bogumila ili katarata), kako se to često činilo u starijoj literaturi. Umjesto toga, sve je raširenije tumačenje da je riječ o heterodoksnoj crkvenoj zajednici. Pojam heterodoksna označava zajednicu

koja u određenim vjerovanjima, obredima, crkvenom ustroju i praksi odstupa od službene (ortodoksne) crkvene norme, ali to ne znači nužno da sustavno i svjesno promiče herezu u teološkom smislu. Crkva bosanska imala je vlastitu organizaciju, hijerarhiju (djed, gost, starac), specifičan religijski jezik i praksu, te je djelovala u posebnom političkom i društvenom kontekstu srednjovjekovne Bosne, obilježene rubnim položajem između Istoka i Zapada te slabijom institucionalnom prisutnošću velikih crkvenih centara.

Stoga suvremena historiografija Crkvu bosansku promatra prije svega kao autohtonu, lokalnu crkvenu zajednicu, nastalu u specifičnim povijesnim okolnostima, koja je bila u trajnoj napetosti s Rimom, ali i s pravoslavnim okruženjem. Optužbe za krivovjerje često su imale i političku dimenziju, osobito u kontekstu ugarskih pritisaka na Bosnu i pokušaja opravdanja vojnih i crkvenih intervencija. Franjevci su svojim pristupom uspjeli u potpunosti pridobiti pripadnike Crkve bosanske i vratiti ih u krilo Katoličke crkve.

Kad je uspostavljena zasebna franjevačka zajednica na prostoru BiH?

Provincijal fra Zdravko Dadić: Obraćanje bosanskih krstjana bila je trajna briga papa. Budući da misija dominikanaca nije

uspjela, poslao je papa g. 1339. vrhovnog poglavara franjevaca fra Geralda Odonisa kod bosanskog bana Stjepana Kotromanića da se dogovore o načinu - kako suzbijati «krivovjerje». Ni fra Gerald a ni ban Stjepan nisu bili voljni istrebljivati «krivovjerje» i «krivovjerce» silom, nego da se obrate na miran način, propovijedanjem. Da bi se to ostvarilo, potrebno je bilo osnovati zasebnu franjevačku zajednicu u samom tome području, sa sjedištem u Bosni. Budući da se tada u Redu nisu osnivale provincije, nego samo vikarije (koje su po rangu nešto niže od provincija), osnovana je g. 1340. Bosanska vikarija, koja je bila neposredno podređena vrhovnom franjevačkom poglavaru. Fra Gerald je odmah ostavio dio svojih pratilaca u Bosni i postavio im na čelo fra Peregrina Saksonca. U Bosni je već bilo rudara-Sasa, pa će im njihov zemljak biti duhovna pomoć a oni njemu znatna potpora. Kasnije će se poglavari Reda i pape brinuti da se iz raznih provincija, iz susjedne Dalmacije, iz Italije, Njemačke, Engleske, Ugarske, Španjolske, Poljske i dr. šalju u Bosnu franjevački misionari, koji će biti članovi ove vikarije; npr. Grgur XI. je g. 1372. odobrio da vikar primi šezdeset franjevaca, koji će dragovoljno raditi u bosanskoj misiji; ipak, do g. 1380. došlo ih je samo dvadeset; g. 1378. odobreno je još 30 misionara. Iako ne raspolažemo podacima koliko je bilo franje-

Bosna Srebrena nikada nije bila samo crkvena institucija, nego zajednica braće koja su živjela s narodom, govorila njegovim jezikom, dijelila njegove patnje, strahove i nade. U vremenima bez slobode, bez vlastitih institucija i bez političke zaštite, franjevci su često bili jedini oslonac vjernicima: čuvari vjere, kulture, pisane riječi i identiteta.

vaca u Bosni, možemo ipak reći da ih nije bilo malo. Još za fra Peregrinove uprave (do g. 1349.) Vikarija je imala dvije kustodije (= jedinice na koje se dijeli vikarija ili provincija) i dvanaest samostana; 40 godina kasnije vikarija ima sedam kustodija i 35 samostana; u zadnjim desetljećima bosanske države broj samostana u samoj Bosni premašio je trideset. Osim toga, Bosanska vikarija je tih stotinjak godina postojanja proširila djelovanje i na susjedne krajeve Slavoniju, Srbiju, dio Hrvatske i Dalmaciju, pa čak i na J. Ugarsku i Vlašku.

Prvim samostanom u Bosni smatra se onaj koji je podignut u Milama kod Visokog uz krunidbenu crkvu sv. Nikole u 14. st.? Ipak Vaša Provincija nosi naziv po samostanu u Srebrenici?

Provincijal fra Zdravko Dadić: Da, u historiografiji se uistinu samostan u Milama kod Visokog, uz krunidbenu crkvu sv. Nikole, smatra prvim franjevačkim samostanom u Bosni, podignutim u 14. stoljeću. Njegova važnost nije samo redovnička nego i državna, jer su Mile bile mjesto krunidbi i ukopa bosanskih vladara, što jasno govori o snažnoj povezanosti franjevaca s tadašnjim bosanskim kraljevstvom i društvom u cjelini.

Međutim, naziv Provincije – Bosna Srebrena – ne veže se uz prvi samostan, nego uz Srebrenicu, koja je u srednjem vijeku bila jedno od najvažnijih gospodarskih, rudarskih i trgovačkih središta Bosne. Upravo ondje franjevci rano uspostavljaju snažnu i prepoznatljivu prisutnost, a samostan u Srebrenici postaje jedno od

nastavak na 40. str. ►

► *nastavak teksta s 39. str.*

ključnih uporišta franjevačkog djelovanja. Naziv Bosna Srebrna ima i simboličko značenje. Srebro iz Srebrenice bilo je znak bogatstva zemlje, ali franjevci su ga preobrazili u duhovnu poruku: umjesto materijalnog srebra, Provincija je kroz stoljeća nastojala biti «srebrna» po vjeri, ustrajnosti i služenju narodu. Taj naziv s vremenom prerasta u oznaku identiteta cijele franjevačke zajednice u Bosni. Stoga se može reći da Mile imaju prvenstvo po kronologiji, a Srebrenica po imenu i simbolici. Oba mjesta zajedno svjedoče o dubokim korijenima Provincije, njezinoj povezanosti s državnom, crkvenom i narodnom poviješću te o kontinuitetu franjevačke prisutnosti koji traje do danas.

Glavno poslanje franjevaca od samih početaka do danas je naviještanje Evanđelja, tj. pastoralni rad. Ali franjevci su se uvijek bavili i kulturom. Ostavili su neizbrisiv trak i na polju kulture, npr. prvu knjigu u BiH objavio je fra Matija Divković 1611. Možete li našim čitateljima navesti još neka iznimno važna kulturna djela franjevaca Bosne Srebrene?

Provincijal fra Zdravko Dadić: Doista, naviještanje Evanđelja oduvijek je bilo središnje poslanje franjevaca, ali ono se u Bosni Srebrenoj gotovo nikada nije ostvarivalo bez kulture, pisane riječi i obrazovanja. U okolnostima u kojima katolici često nisu imali vlastite institucije, franjevci su preuzimali ulogu učitelja, pisaca, kroničara i čuvara pamćenja jednoga naroda. Fra Matija Divković, čijom se knjigom *Nauk krstjanski* iz 1611. godine s pravom započinje povijest tiskane knjige u Bosni i Hercegovini, tek je početak jednoga iznimno bogatog niza. Njegova djela, pisana narodnim jezikom i bosančicom, stoljećima su oblikovala vjerski, ali i jezični identitet katolika ovih prostora. Nakon njega dolaze velikani poput fra Ivana Frane Jukića, utemeljitelja modernog kulturnog i društvenog mišljenja u Bosni i Hercegovini. Njegovi povijesni, etnografski i publicistički radovi, kao i pokretanje prvog bosanskog književnog časopisa *Bosanski prijatelj*, predstavljaju prijelomni trenutak u razvoju bosanske kulture i samosvijesti. Neizostavno je spomenuti i fra Antu Kneževića, neumornog povjesničara i kroničara, čiji su radovi dragocjeni izvori za

razumijevanje prošlosti Bosne, osobito u razdoblju osmanske vladavine. Jednako je važan fra Julijan Jelenić, autor temeljite povijesti Bosne Srebrene, bez koje je danas nezamislivo ozbiljno znanstveno bavljenje franjevačkom i crkvenom poviješću u BiH. Na području književnosti i jezika ističe se fra Grgo Martić, pjesnik i kulturni posrednik svoga vremena, čija putopisna i književna djela nadilaze uske crkvene okvire i ulaze u širi južnoslavenski kulturni prostor. Tu su svakako još mnogi ugledni franjevci koji su ostavili neizbrisiv trag u povijesti poput Juraja Dragišića, Stjepana Matijevića, Filipa Lastrića, Pavla Dragičevića, Marijana Šunjića, itd. Osim pisanih djela, franjevci Bosne Srebrene ostavili su neizbrisiv trag i kroz samostanske knjižnice, arhive i muzeje, koji danas čuvaju neprocjenjivu kulturnu baštinu: rukopise, kronike, umjetnine, liturgijske predmete i dokumente koji svjedoče ne samo o povijesti Crkve, nego i o povijesti cijele zemlje. Sve to pokazuje da franjevci nisu bili tek «čuvari vjere», nego i čuvari kulture, jezika i pamćenja. Kultura za Bosnu Srebrnu nikada nije bila luksuz, nego nužan dio pastoralne brige – način da se Evanđelje utjelovi u život naroda i prenese budućim naraštajima.

Zašto Vas u Bosni ljudi nazivaju «ujaci»?

Provincijal fra Zdravko Dadić: Naziv «ujaci» za franjevce u Bosni nastao je spontano i iz naroda, a ne kao službeni ili nametnuti naslov. On u sebi nosi bliskost, povjerenje i obiteljski odnos, što vrlo dobro opisuje način na koji su franjevci stoljećima živjeli i djelovali među ljudima. U teškim povijesnim razdobljima, osobito za vrijeme osmanske vlasti, franjevci su često bili jedini obrazovani i stalno prisutni pastiri katoličkog puka. Živjeli su s narodom, dijelili njegovu svakodnevicu, krštavali djecu, vjenčavali, pokapali mrtve, ali su ujedno pomagali i savjetovali u životnim pitanjima. U takvim okolnostima franjevac nije bio «udaljeni autoritet», nego netko iz kuće, gotovo član obitelji. U bosanskoj tradiciji ujak je posebna figura: on je zaštitnik, posrednik i onaj kojem se može povjeriti. Upravo su takvu ulogu franjevci imali kroz stoljeća – bili su most između naroda i vlasti, između vjere i svakodnevice, između prošlosti i budućnosti. Zato ih je narod počeo oslovljavati imenom koje izražava bliskost, a ne hijerarhiju. Naziv «ujak» tako nije samo simpatičan folklorni izraz, nego svjedočanstvo dubokog odnosa između franjevaca i naroda u

Bosni. On govori o povijesti zajedničkog života, uzajamnog povjerenja i vjernosti koja se, unatoč svim promjenama vremena, sačuvala do danas.

Zadnjih godina obilježeno je više obljetnica Franjina života, 800. Pravila, jaslica, stigmi, Pjesme Brata Sunca. Ove godine obilježava se 800. obljetnica preminuća sv. Franje. Koja je poruka tih obljetnica vama franjevcima, ali i svima koji štiju sv. Franju?

Provincijal fra Zdravko Dadić: Obljetnice koje smo posljednjih godina obilježavali – Pravila, jaslica, stigmi, *Pjesme Brata Sunca* – nisu tek podsjećanje na povijesne datume iz Franjina života. One su, prije svega, poziv na povratak izvorima, na ponovno otkrivanje karizme sv. Franje u njezinoj jednostavnosti i radikalnosti. Ovogodišnja 800. obljetnica Franjina preminuća tu poruku sabire i zaokružuje. Za nas franjevce ona je snažan poziv na vjernost: vjernost Evanđelju koje je Franjo živio doslovno, bez zadržke i bez računice; vjernost bratstvu koje nije ideja, nego konkretan život s drugima; i vjernost siromaštvu koje nije puko odricanje, nego sloboda srca. Franjo je u času smrti bio ogoljen od svega, ali ispunjen povjerenjem u Boga. To je trajno pitanje i izazov za svaki redovnički, ali i kršćanski život danas. Istodobno, te obljetnice nose snažnu poruku i svima koji štiju sv. Franju, pa i onima koji se možda ne smatraju vjernicima. Franjo nas uči kako živjeti pomireno s Bogom, s ljudima i sa stvorenjem. Njegova *Pjesma Brata Sunca* danas zvuči gotovo proročki u vremenu ekološke krize, dok njegove stigme govore o solidarnosti s patnjom svijeta, a jaslice o Bogu koji se ponizuje i dolazi u ljudsku svakodnevicu. Obljetnica Franjina prelaska u Očevu kuću podsjeća nas i na kršćanski pogled na smrt: ne kao kraj, nego kao dovršenje puta. Franjo je smrt nazvao «sestrom», jer je znao da onaj tko živi u ljubavi i povjerenju nema razloga za strah. U svijetu obilježenom nesigurnošću, tjeskobom i gubitkom smisla, to je iznimno snažna poruka nade. Zato ove obljetnice nisu okrenute prošlosti, nego budućnosti. One nas pozivaju da Franjinu poruku ne slavimo samo riječima i svečanostima, nego da je utjelovimo u svakodnevnom životu: kroz jednostavnost, mir, otvorenost prema drugome i hrabrost da Evanđelje živimo autentično i danas.

Sveti Franjo Asiški – SVETAC MIRA

Ovo je godina svetoga Franje Asiškog

Prošlo je 800 godina od njegove smrti koja ga je zadesila 3. listopada 1226. godine. Premda je 16. srpnja 1228. od pape Grgura IX. proglašen svecem, asiški siromah i danas budi ljude. Sveti Franjo je uvijek aktualan, uvijek je izvor i nadahnuće. Svaki papa je imao nešto reći o svetom Franji. Papa Franjo upravo je po njemu uzeo ime, a papa Lav XIV. moli njegov zagovor da u ovome svijetu, prepunom ratova i podjela, zavlada mir. «Idite u Asiz i učite što je mir!» poručuje papa Lav XIV. Franjo je bio mirotvorac. Želio je da se čitav stvoreni svijet i sva stvorenja izmire. Franjo je bio rijeka mira. Predivan stih iz njegove *Pjesme stvorova* (1225.) glasi: «Blaženi koji sve podnose s mirom!» Uči nas miru, sveće mira!

Obitelj

Sveti Franjo je rođen u Asizu 1181./1182. godine u kući bogatog trgovca tkaninom Pietra di Bernardonea. Majka Pika, nježna i plemenita žena, vjerojatno je potjecala iz Provanse. Franjo je imao još i brata imenom Anđelo. Kao ambiciozan i poslovan čovjek, otac je neprestano putovao pa je već zarana platio «ceh» svih očeva koji su stalno na putu. Izostao je i s Franjinog krštenja pa ga je majka Pika krstila u odsutnosti oca dajući mu ime Ivan (Giovanni). No, kad se otac vratio, promijenio mu je ime nazvavši ga Franjo – Francesco (Francuz), možda u čast zemlje u kojoj je često trgovao. Iako otac tim činom obilježava Franju želeći da bude potpuno njegov, da bude stvoren za trgovinu suknom, vrijeme će pokazati da je ime Franjo nova mjerna jedinica za malenost – sve suprotno od onoga što je otac želio.

Viteštvo

Očeva svila Franju nije mogla ispuniti. Ondašnji mladići čeznuli su za mačem i štitom. Kako bi se dublje razumjelo svetog Franju i njegovo obraćenje, ključno je i viteštvo. To je u 12. stoljeću bio veliki ideal. Upravo kroz viteštvo mogle su se roditi slava, čast i hrabrost – osobine za kojima mladići čeznu. Sudjelujući u ratu između Asiza i Perugie (1202.), Franjo biva zarobljen i teško obolijeva u zarobljeništvu. Tada doživljava prvi pravi životni poraz. Bolest ga usporava i pročišćava, ali ne do kraja. I kad iznova želi krenuti u rat u

Apuliju (1205.), privučen starim idealima, jasno čuje Božji glas: «Franjo, tko ti može više dati: Gospodar ili sluga?» To pitanje prekretnica je Franjina života. Kao da mu je Bog rekao: «Franjo, zašto trošiš život na ono nebitno i prolazno, a to su svijet i njegova taština? Okreni se k meni, jer Bog uvijek može više dati.» Budući da mu Bog otvara oči, Franjo se više ne želi boriti mačem, već ljubavlju i poniznošću; ne želi više ljubiti slavu, već ljubi siromaštvo. Franjo ne služi više svijetu, već Kristu postajući *Miles Christi* – Kristov vitez. Franjo će još jasnije čuti Kristov glas sa križa svetoga Damjana (1206.) koji mu govori: «Franjo, idi i popravi moju Crkvu, koja se, kako vidiš, ruši.» Franjo ponajprije dopušta Bogu da ga mijenja, a potom će tek Bog preko Franje mijenjati druge.

Gubavac

Kad dođeš danas u Asiz, ispred bazilike gdje je pokopan sveti Franjo nalazi se brončani kip koji prikazuje Franju kako se pognuta pogleda na konju vraća u svoj Asiz. Ratnik najednom odbija ići u rat. Nešto se događa u njegovoj duši. Franjo ne traži više veličinu, već traži najmanje mjesto, a ono se nalazi u odbačenim i prezrenim ljudima. U Franjino vrijeme to su bili gubavci. Budući da su ih smatrali nečistima, gubavci su često živjeli van grada; bili su društveno izopćeni. Franjo je prema njima osjećao veliki strah i jednu vrstu gađenja. No, jednoga popodneva

1205. godine sve se mijenja: Franjo susreće gubavca i ne bježi, nego ljubi njegove ruke. Kao što sveti Martin otkida svoj plašt, Franjo otkida svoje srce. U svojoj *Oporuci* Franjo piše: «Otada mi je postalo slatko što mi je prije bilo gorko.» Franjo od toga trenutka živi u svijetu, iako nije od svijeta.

Privlačnost

Franjo ne slijedi nikoga osim Isusa. Iako nije želio druge privlačiti, postao je magnet što privlači mnoge mlade ljude. Franjo zato i kaže: «Gospodin mi je dao braću.» On nije želio osnovati red, nego je želio samo da budu *Manja braća* (*fratres minores*). Franjo je želio da budu braća po srcu i duhu, a ne samo po strukturi ili kroz instituciju; želio je da žive radikalnost evanđelja. Braća koja žive zajedno imaju svoje vrijeme za Gospodina, ali oni su braća koja su poslana ljudima. No, ipak potrebno je biti dio Crkve kroz strukturu, stoga mu papa Inocent III. odobrava Pravilo i Red 1209. godine, a papa Honorije III. odobrio je Pravilo Reda (tzv. Potvrđeno pravilo) 29. studenoga 1223. godine. Franjo živi za druge. Ustanovio je i Drugi franjevački red (1212.) – časne sestre klarise, ali i Treći franjevački red (1213.). Nazivaju ga *Alter Christus* – Drugi Krist. Prije smrti, Franjo na brdu La Verni prima stigme (1224.) postavši istinski mistik, a to je vrhunac njegova duhovnog puta. Franjo je postao subličen Kristu.

■ FRA GORAN AZINović

POST – PRIPREMA ZA USKRS

Uz molitvu post je jedan od glavnih Gospinih poziva u Međugorju. Time Gospa pokazuje da nastavlja djelovati u duhu proroka i u Isusovu duhu kome je uz molitvu i milostinju post jedan od temeljnih čina u životu vjernika.

Post nije međugorski izum ni poseb-
nost, ali je preko Međugorja, po Gos-
pinim porukama, ponovno oživljen u
čitavom svijetu. Međugorje je tako dalo
snažan doprinos obnovi Crkve po obnov-
ljenom prakticiranju posta velikog broja
vjernika.

Svećenik iz jedne zapadnoeuropske zemlje
svjedočio je fra Slavku Barbariću: «Ovdje
(u Međugorju) postao sam svjestan da u
30 godina propovijedanja nikada nisam
govorio narodu o postu, npr. da objasnim
zašto, kako, kada, opasnosti i prednosti.
Spominjao sam naravno post barem u ko-
rizmi. Sada kad čitam Sveto pismo pitam
se kako je bilo moguće da ne vidim ovu
poruku kad se ona nalazi skoro na svakoj
stranici. Isus je postio, govorio o postu, re-
kao da će njegovi također postiti. Kako je
bilo to moguće, neprestano se pitam i bo-
jim se da ima još mnogo poruka koje če-
kaju na moje obraćenje pa da ih otkrijem.»
Kao u molitvi Gospa želi da i u postu ne
ostanemo površni nego da idemo u dubi-
nu: «Danas vas pozivam da počnete post
od srca. Ima dosta ljudi koji poste, ali samo
zato što svi poste. Postao je to običaj koji
nitko ne želi prekinuti. Župni molim da
poste za zahvalu što im je Bog dopustio da
ostanem ovoliko dugo u ovoj župi. Draga
djeco, postite i molite srcem!» (20. 9. 1984.)

Vladimir Solovjev molitvu, milostinju i
post razumije na sljedeći način: Molitva
je primanje Božjega milosrđa. Milostinja
je davanje milosrđa ljudima, a post služi
ovim dvjema dimenzijama: Molitvi i mi-
losrđu. Post je kroćenje tijela suzdržava-
njem. Obilježje molitve je vjera. Obiljež-
je milosrđa je ljubav, a obilježje posta je
nada.

Danas se mnogo govori o postu. Poseb-
no se naglašava njegova uloga u odnosu
prema zdravlju, gdje post služi kao dijeta i
gdje je naglašena njegova estetska dimen-
zija. No u religijskom smislu to su tek neki
od popratnih učinaka posta, ali ne i ono
bitno.

Vladimir Solovjev razlikuje tri vrste po-
sta: a) duhovni post (odricanje od ljudske
moći i slave); b) umni post (uzdržavanje
od besplodne i beskrajne igre pojmova i
predodžaba; c) tjelesni post (uzdržavanje
od osjetilnih užitaka).

Što činiti kad se udaljimo od Isusa, kad
nam ga brige, poslovi, stres, ali i besposlica
(mobitel, internet...) ugrabe, kad nam srce
otupi pa se udaljimo od Njega, od molitve
i mise? Kako se vratiti u Isusovu (zaručni-
kovu) blizinu? Gdje je rješenje za one koji
više ne idu u crkvu, na misu, koji više ne
mole, kojima je Isus postao stranac?

Isus nas uči: Rješenje je u postu: «Ivanovi
su učenici i farizeji postili. I dođu neki i
kažu mu: 'Zašto učenici Ivanovi i učenici
farizejski poste, a tvoji učenici ne poste?'
Na to im Isus reče: 'Mogu li svatovi postiti
dok je zaručnik s njima? Dokle god ima-
ju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti.
Doći će već dani kad će im se ugrabiti za-
ručnik i tada će postiti u onaj dan!'» (Mk
2, 18-20)

Post otklanja slojeve u nama koji ne dopu-
štaju osjetilima duha da se razviju i djeluj-
u. Otklonivši te slojeve oslobađaju se neke
zaspale duhovne i duševne snage u nama,
otvaraju nam se oči za bitno i nebitno, za
potrebno i suvišno u životu i u srcu se budi
čežnja za Isusom. Tek kad postimo, osje-
timo nedostatak Isusa, nedostatak svete
mise i Isusove blizine.

Još nešto učimo iz Isusovih prethodnih ri-
ječih: Treba razlikovati između posta i slav-
lja. Post je priprema za slavlje: «Samo oni
mogu uistinu slaviti koji su najprije po-
stili.» (John Henry Newman) No postoji
vrijeme kad se ne može i ne treba postiti.
Primjerice, korizma je vrijeme posta, ali
na Uskrs i u uskrsnom vremenu se slavi.
Srijedom i petkom se posti, ali nedjeljom
se ne posti, jer se taj dan slavi Isusovo
uskrsnuće. Nekoliko sati prije svete mise
trebalo bi postiti, jer je misa slavlje – slav-
lje Isusove blizine: Zaručnik je s nama!

**Današnji čovjek misli da je
slobodan, no je li to istina ili
privid? Da stanje možda nije
potpuno suprotno?**

Zbog navika i navezanosti u čovjeku nast-
je nužnost, tj. prisila da jede i pije više nego
što mu treba, da skuplja stvari koje mu nisu
potrebne. Može misliti kako je s njim sve u
redu, kako je slobodan, a zapravo je postao
rob navika i navezanosti koje mu govore:
«Moraš piti alkohol! Moraš kockati! Moraš
gledati televizor i mobitel! Moraš skupljati
stvari i imati više i više. Moraš mrziti dru-
gu osobu, ne pričati s njom...»

Sa svih strana svakodnevno smo obasuti
blještavim i privlačnim reklamama i ra-
znim ponudama koje nas mame u zamku.
Ako uzmemo stvari, u nama se javlja sve
veća potreba za njima, zbog čega počinje-
mo razmišljati: *Koliko je toga što mi treba,*
što mi nedostaje! I eto nam puta u ropstvo.

**Gdje je rješenje i kako izići iz
stanja robovanja?**

Josef Ratzinger smatra da se nutarnja slo-
boda ostvaruje postom, jer sili teže mora
se odupirati, a ne joj se pustiti: «Čovjek je
biće koje ne postaje ono sâmo po samomu
sebi. To ne postaje kada se jednostavno
pusti, kada se prepusti prirodnoj sili teže
svojega pukog životarenja, nego postaje
on sam jedino u hrvanju protiv sile teže
pukog životarenja, snagom discipline, koja
zna pronaći slobodan prostor usred sva-
kodnevnih obveza, koja se oslobađa prisile
ciljeva i nagona... Potrebno je nadvladati
sebe da bismo vidjeli dubinu i oslobodili
se diktature površnoga.» (J. Ratzinger)

C. S. Lewis slikovito objašnjava pokušaj
onoga koji se odupire sili teže: «Samo oni
koji se odupru napasti znaju koliko je ona
snažna... Snagu vjetra osjetit ćete ako se
krećete protiv vjetra, a ne ako legnete na

zemlju.» Samo oni koji su pokušali presta-
ti pušiti znaju koliko je to teško. Samo oni
koji su pokušali ne piti alkohol znaju kako
su slabi i nemoćni. Samo oni koji počnu
postiti znaju koliki su robovi!

Kad počinjemo kliziti u ropstvo? Kad po-
pustimo željama koje se u nama jave. Kad
počinjemo izlaziti iz ropstva? Kad se odu-
piremo sili teže i postavimo granice nuž-
nosti. (fra Ante Vučković)

Za Simone Weil postiti znači gledati pred-
met, a da ga se ne uzme: «Može biti da
porok, pokvarenost i zločin gotovo uvijek
predstavljaju pokušaj čovjeka da pojede
ljepotu, da pojede ono što bi trebalo samo
gledati. Eva je to započela. Ako je ona time
što je pojela onaj plod prouzročila čovje-
kov pad, onda bi za spas čovječanstva bilo
potrebno suprotno ponašanje, gledanje
ploda bez da ga se jede.»

Stav fra Slavka Barbarića je sličan: «Tko
nauci živjeti sa stvarima, a da ih ne uzme,
može živjeti i s ljudima.»

To stavljanje granica nužnosti i odupiranje
sili teže može različito izgledati: Svjesno
ostaviti mobitel, ne ulaziti na Internet i ne
gledati stranice koje prljaju i iskrivljuju po-
gled, ne piti alkohol neko vrijeme, ne jesti
dan-dva odnosno piti samo vodu i jesti
malo kruha, ne otići u kladionicu, odreći
se psinke, ne kupiti odjeću i obuću, jer u
ormaru već ima dovoljno odjeće i obuće...

Ako smo došli do sljedećeg stanja, izišli
smo iz ropstva u slobodu: *Koliko je toga što
mi ne treba, što mi uopće nije potrebno, što
ne moram imati ni činiti i bez čega itekako
mogu živjeti!*

Naravno, tu nije kraj slobodi, jer i kad sam
slobodan od nepotrebnih i suvišnih stva-
ri, ne znači da sam slobodan, jer pitanje
slijedi: Jesam li slobodan vidjeti potrebe
ljudi oko sebe i pružiti im pomoć? Nije
li upravo to bio problem bogatog mladi-
ća iz evanđelja, koji živi po Božjim zapo-
vijedima, ali mu Isus ipak kaže: «Jedno ti
nedostaje! Idi i što imaš, prodaj i podaj
siromasima pa ćeš imati blago na nebu.»
(Mk 10, 21)

Isus nas uči da post u sebi ima posebnu
moć. Nakon što učenici nisu mogli iza-
gnati nijemoga duha iz dječaka, Isus ga
oslobađa, a na pitanje učenika zašto to
njima nije uspjelo, odgovara im: »Ovaj se
rod ničim drugim ne može izagnati osim
molitvom i postom.« (Mk 9, 29)

Ako post u sebi ima moć da čovjeka oslo-
bodi od zla, onda se postom može mi-
jenjati svijet. Da nije tako, ne bi Gospa
u Međugorju pozivala na post kojim se
mogu i ratovi zaustaviti. Ovdje se zato
postavlja pitanje: Što bi bilo da smo kao
Crkva u Hrvata (biskupi, svećenici i vjer-
nici) ozbiljno prihvatili Gospine pozive na
molitvu i post? Možda do rata u Hrvatskoj
i Bosni i Hercegovini ne bi ni došlo?

Gospina poruka

Unatoč snazi koju ima, post može izgubiti
snagu zbog čovjekova pogrješnog motiva
posta. Zato ga moramo podložiti kritici
kao što su činili proroci poput Izaije koji
kritizira svoj narod: «Gle, vi postite da se
prepirete i svađate i da pesnicom bijete si-
romahe. Ne postite više kao danas, i čut će
vam se glas u visini! Zar je meni takav post
po volji u dan kad se čovjek trapi? Spuštati
kao rogoz glavu k zemlji, sterati podu se
kostrijet i pepeo, hoćeš li to zvati postom i
danom ugodnim Jahvi?» (Iz 58, 4-5)

I Isus je činio isto: «I kad postite, ne budite
smrknuti kao licemjeri. Izobličuju lica da
pokažu ljudima kako poste. Zaista, kažem
vam, primili su svoju plaću. Ti naprotiv,
kad postiš, pomaži glavu i umij lice da ne
zapaze ljudi kako postiš, nego Otac tvoj,
koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi
u skrovitosti, uzvratit će ti.» (Mt 6, 16-18)
Neki ljudi poste petkom, ne jedu meso,
no post ih ne dotiče. Neki jako paze da ne
prekrše post, no nemaju osjećaja za doga-
đanje u srcu u kojem može biti zlobe. Neki
se striktno drže propisa da se ne omrse, a
ne žele oprostiti. Zato je sv. Ivan Zlatousti
govorio: «Neka nam jezik posti od štetnih
i ružnih riječi, jer kakva nam korist, ako
s jedne strane izbjegavamo jesti kokoš ili
ribu, a s druge strane 'žvačemo' braću.»

Korizma je pred nama. Milosno vrijeme
nam se nudi. Ne propustimo ga. Postimo.
Ako to budemo činili, vjerujem da ćemo
na Uskrs osjetiti kako su nam uskrsnule i
ojačale snage: Vjera i povjerenje u Gospo-
dina, ljubav prema Bogu i ljudima, nutar-
nja sloboda i sposobnost biranja...

Kada Hrvati stupaju prvi put u vezu s vrhovnom upravom Katoličke Crkve, tj. Svetom Stolicom?

Konstantin VII. Porfirogent (912.-959.) pisao je o dolasku i pokrštanju Hrvata. On tvrdi da su Hrvati došli u svoju današnju domovinu u 7. st. poslije Krista. Pozvao ih je car Heraklije. A u papinskom ljetopisu Liber Pontificalis piše kako je papa Ivan IV. Dalmatinac (640.-642.) poslao godine 641. u Dalmaciju i Istru opata Martina da otkupi zarobljenike i kosti starih kršćanskih mučenika iz tih starih krajeva.

Uskrsnuće - Stjepan Ivanišević

Čovječe, preni se, i upoznaj dostojanstvo svoje naravi. Sjeti se da si stvoren na sliku Božju. Premda se ta slika pokvarila u Adamu, ipak je obnovljena u Kristu. Dolično se služi vidljivim stvorenjem, kao što se služiš zemljom, morem, nebeskim svodom, zrakom, izvorima i rijekama. Od srca budi zahvalan i slavi Stvoritelja za sve što je u tim stvorenjima lijepo i veličanstveno.

(Papa Lav I. Veliki)

Godine 1908. tri rođene sestre Hrvatice iz žumberačke obitelji Smičiklas koje su bile nećakinje križevačkog vikara dr. Dane Šajatovića odlaze u Ukrajinu (u Slovitu) kod sestara bazilijanki u novicijat. 26. kolovoza 1915. bježeći pred strahotama Prvog svjetskog rata sestre Smičiklas s još nekoliko sestara i djevojaka dolaze iz Ukraine u Hrvatsku u grad Križevce. Od svog dolaska sestre su bile privremeno smještene u kuriji dr. Dane Šajatovića.

Dr. Dionizije Njaradi, apostolski administrator, 4. listopada 1915. sestrama je službeno predao na upravu i rukovođenje eparhijsko sirotište «Julianum» u Križevcima s obvezom da sestre otvore ženski internat za odgoj mladeži Križevačke eparhije. Tako je kuća sirotišta Julianum postala prvi samostan sestara Bazilijanki u Hrvatskoj. Iste godine je č. m. Anna Teodorovič sa još nekoliko sestara ukrajinske i rusinske narodnosti otputovala u Šid da se proširi djelatnost sestara Bazilijanki. Nakon odlaska sestara u Šid u Križevcima su ostale uglavnom Hrvatice Žumberčanke koje su vodile djevojački internat.

Poslije Drugog svjetskog rata komunistička vlast nimalo nije bila naklonjena sestrama, proživljavale su mnoge nedaće, zabranjen im je bilo kakav rad s djecom i mladima, te su bile prisiljene zatvoriti internat. Dr. Danijel Šajatović svojom je

HRVATSKA DELEGATURA (VICEPROVINCIIJA) SV. BAZILIJA I SV. MAKRINE

Sestre Reda sv. Bazilija Velikog započinju svoj redovnički život u Hrvatskoj zaslugom križevačkog biskupa Julija Drohobetskog i njegovog vikara dr. Dane Šajatovića.

mirovinom pokrivaio troškove samostana, a sestre su se u potpunosti usmjerile na obrađivanje zemlje.

Iz Križevaca sestre su otvorile svoje samostane u Sošicama, Zagrebu i Karlovcu.

Godine 1939. blagoslovljen je novoizgrađeni samostan u Sošicama. Potrebno je naglasiti da je naš blaženik kardinal Alojzije Stepinac bio veliki dobročinitelj sestara. Materijalno je pomagao izgradnju samostana, te je bio prisutan prilikom njegove posvete 1939. Bio je velika podrška sestrama kada je sošički samostan spaljen, te je prorokovao da će se sestre nakon deset godina vratiti u Sošice, što se i ispunilo. Sestre su plodno apostolski djelovale u Sošicama sve dok nije počeo Drugi svjetski rat te su sestre bile prisiljene otići iz samostana koji je spaljen 1942. godine. Odlaze u Podravinu gdje rade kao učiteljice u školi.

Godine 1954. sestre se vraćaju u Sošice.

Samostan u Zagrebu službeno je utemeljen i blagoslovljen 1957.

Na Generalnom Kapitulu Reda u Rimu 1963. na kojem je sudjelovala i delegatica č. m. Augustina Smičiklas prihvaćeno je osnivanje Hrvatske viceprovincije sv. Bazilija i sv. Makrine.

Za prvu viceprovincijalnu poglavaricu izabrana je hrvatica č. m. Bazilija Popović. Vrhovna uprava Reda u Rimu potvrdila je izbor poglavarice i njezinog savjeta te odredila da nova Viceprovincijalna uprava počne uredovati na dan 14. siječnja 1965. godine.

Samostan u Karlovcu osnovan je 1972. Sestre su djelovale u tom samostanu do 2010. Viceprovincija (Delegatura) sv. Bazilija i sv. Makrine u Križevcima danas ima 9 sestara sa položenim vječnim zavjetima. Sestre djeluju u tri samostana: u Križevcima, Zagrebu i Sošicama. U Križevcima se nalazi kuća matica i novicijat, ujedno tu je i najplodniji apostolat. Sestre vode Dom za stare i nemoćne, a do 2021. vodile su Paviljon za djecu sv. Marka Križevčanina koji je trenutno iznajmljen Križevačkoj eparhiji. Radom na uređenju Knjižnice i biskupske rezidencije sestre bazilijanke dale su veliki doprinos u očuvanju vrijednog kulturnog blaga. U Domu za stare i nemoćne smješteno je 18 starica. Sestre pored brige za fizičko zdravlje i materijalne potrebe brinu i o duhovnim potrebama svojih štićenika.

U Zagrebu sestre djeluju u svom samostanu u Jurjevskoj. U sklopu toga samostana sestre iznajmljuju sobe djevojkama studenticama u uređenoj kućici u dvorištu.

U Sošicama sestre su čuvarice etnografskog blaga žumberačkog kraja, brinu o stalnom postavu Etnografskog muzeja te rado dočekuju i ugošćuju planinare, turiste, hodočasnike i putnike u svom samostanu. Iz godine u godinu natalitet je sve manji tako i nas sve manje ima, zato molimo Gospodara žetve da pošalje u ovo zajedništvo i naš Red dobrih duhovnih radnika.

■ S. TEREZIJA PILIĆ

Značenje ribe u kršćanstvu

Riba ima i posebno značenje u kršćanstvu. Mnogi od prvih Isusovih učenika bili su ribari, a Isus ih je pozvao da postanu «ribarima ljudi». U Evanđeljima čitamo kako je Isus činio čudo umnažanja kruha i riba te nahranio tisuće ljudi. Zato je riba postala znak Božje brige i zajedništva.

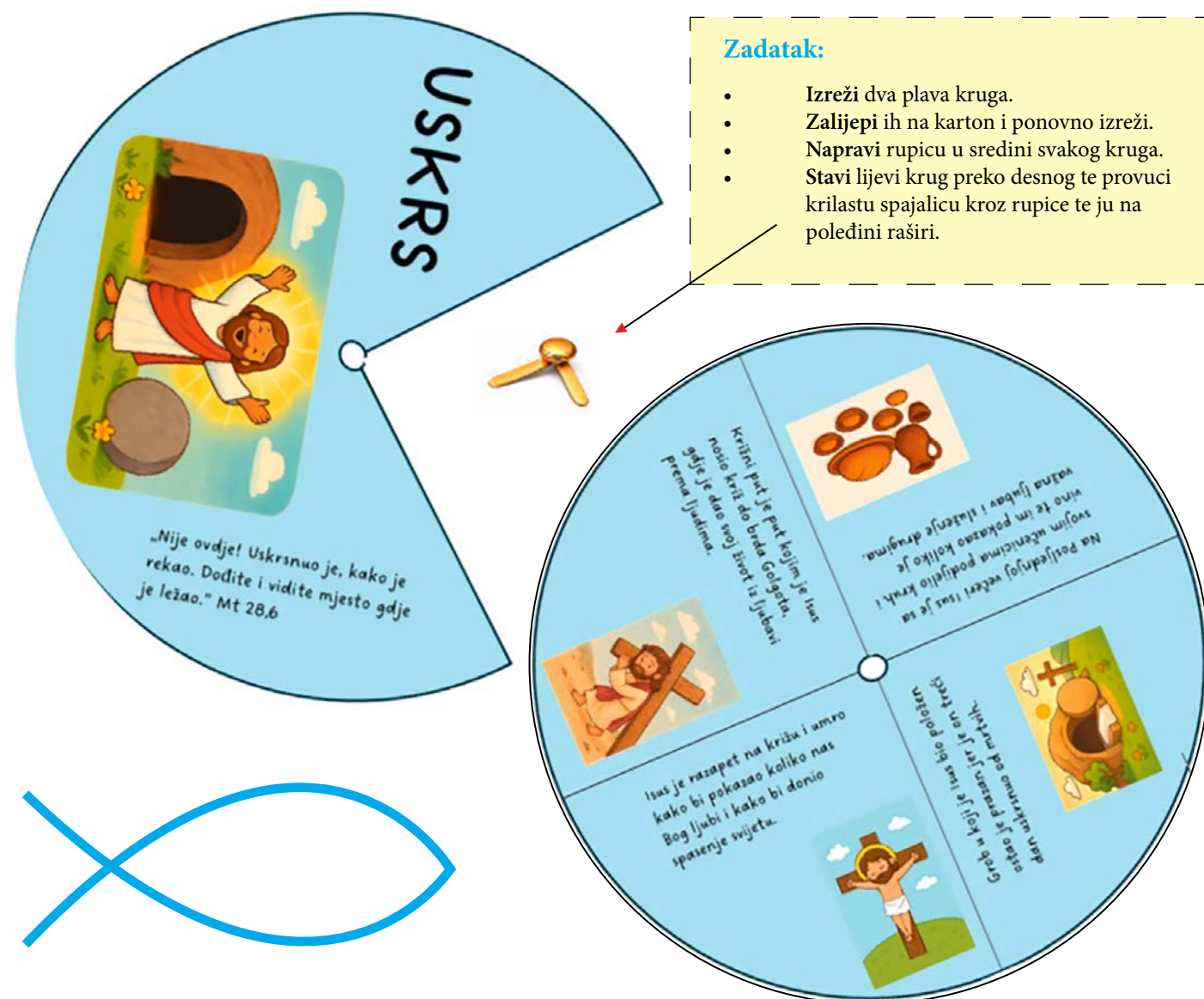
Uprvim stoljećima kršćanstva, kada su kršćani bili progonjeni, znak ribe bio je tajni simbol prepoznavanja. Grčka riječ za ribu – «ichthys» – sastavljena je od početnih slova rečenice: «Isus Krist, Sin Božji, Spasitelj». Tako je jednostavna slika ribe postala snažan znak vjere.

Zato kad u korizmi jedemo ribu, to nije samo tradicija ili običaj. To je mali podsjetnik na Isusa, na jednostavnost, na solidarnost s drugima i na to da prava vrijednost nije u hrani, nego u ljubavi i vjeri koju živimo svaki dan.

Zadatak:

- Izreži dva plava kruga.
- Zalijepi ih na karton i ponovno izreži.
- Napravi rupicu u sredini svakog kruga.
- Stavi lijevi krug preko desnog te provuci krilastu spajalicu kroz rupice te ju na poledini raširi.

Pismo mons. dr. Ivice Petanjka, krčkog biskupa, čitateljima Movisa

KRK, O USKRSU 2026.

Draga braćo i sestre!

Još prije Božića uputio mi je fra lko Skoko molbu da se za uskršnji broj vašeg međumisijskog lista MOVIS prigodnim slovom obratim vama, hrvatskim vjernicima i čitateljima koji živite i radite u Švicarskoj.

Pretpostavljam da je većina vas došla u Švicarsku primorana različitim ekonomskim, političkim i društvenim prilikama i nedaćama, u nadi da ćete u tuđini naći i moći ostvariti ono što niste u vlastitoj zemlji. Zato svaku zemlju koja otvara svoja vrata onima koji u nju dolaze tražiti bolje uvjete života i rada treba poštivati i voljeti kao svoju drugu domovinu. Uvjeren sam da vi tako i živite te na taj način ostvarujete i određenu misiju i poslanje u društvu: sebi koristite i doprinosite ugledu našeg naroda i naše zemlje u svijetu. Također se nadam da vaša druga domovina prepoznaje vaš doprinos i da vam je zahvalna, jer ste svoje najbolje godine i život ugradili u dobrobit te zemlje.

Sve je to odraz vašeg obiteljskog odgovora kojeg su vam predali vaši roditelji, bake i djedovi, a koji je prožet kršćanskim i domoljubnim duhom i vrijednostima. Poznata je starokršćanska izreka iz drugog stoljeća da je kršćanima: »svaka tuđa pokrajina domovina, a svaka domovina tuđina« (Poslanica Diognetu), tj. da se kršćanin svugdje treba osjećati doma i da ondje gdje je i živi treba svjedočiti svoja kršćanska uvjerenja tako što poštuje tu zemlju, ali se nikada ne smije tako za nju vezati da ga ona na bilo koji način zarobi, jer je naša konačna domovina na nebesima. Kršćanin izgrađuje i usavršuje ovaj svijet, ali uvijek u perspektivi boljih međuljudskih odnosa kako bi kraljevstvo nebesko već sada na što bolji i dublji način zaživjelo među nama. Kristovo evanđelje i naš život po njemu daju nam viziju univerzalnosti i sveopćeg bratstva, jer smo svi braća i sestre međusobno i sinovi i kćeri jednoga Oca koji je na nebesima.

Tu je viziju na jedan izvanredni i nenadmašivi način u svome životu utjelovio sveti Franjo Asiški, čiju osamstotu godišnjicu odlaska u Očev dom ove godine sla-

vimo. Sva je veličina i privlačnost svetog Franje u tome što se on oduševio i zaljubio u Isusa Krista i svojim načinom života pokazao da Kristovo evanđelje nije utopija i nije nedostižni ideal, nego je oblik života kojeg može živjeti svatko tko je nadahnut Kristovim primjerom i programom kojeg je objavio u svojim *Blaženstvima*.

Za svoje vrijeme, sveti je Franjo izgledao kao zanesenjak i fanatik koji ide putem za kojeg ni najviši autoriteti Crkve nisu vjerovali da je ostvariv, a on je svojom ustrajnošću i posvemašnjim opredjeljenjem za Krista uistinu zacrtao novi put kršćanstva.

Uistinu živimo u veoma turbulentnim i izazovnim vremenima za koja se čini kako se ništa više ne može planirati ni za sutra, a kamoli na duge staze. Ne znamo prisustvujemo li jednom novom svjetskom poretaku, ali se čini da se kotač povijesti tako zakotrljao da nitko ne zna kako će se i kamo zaustaviti i s kakvim

posljedicama. K tome, na velika vrata u sve sfere društvenog i privatnog života ulazi umjetna inteligencija, koja uz svoje dobre strane, ima i one negativne, jer je sebi već osigurala virtualna prijateljstva kao zamjenu za ljudsku interakciju i koja olakšavajući svako djelovanje, često potiče ljudsku lijenost i nerad, riskirajući da ljude učini podređenima, porobljenima, bezličnima i sve manje sposobnima da se brinu sami o sebi. Ako sami sebe ne ograničimo i ne kažemo do koje ćemo se mjere služiti suvremenom tehnikom i umjetnom inteligencijom, umjesto da budemo protagonisti (glavno lice), postat ćemo sluge i zarobljenici tehnike koju smo sami stvorili.

Kao kršćani nismo pozvani, ne smijemo i ne možemo pobjeći od ovog i iz ovog svijeta, ali imamo misiju danas, kao prvi kršćani u svoje vrijeme i kao sveti Franjo u svoje, da u ovom vremenu i prostoru živimo, svjedočimo i pronosimo Kristovo evanđelje, koje jedino može spasiti ovaj svijet. Pri tome ne smijemo zanemariti niti isključiti mogućnost nerazumijevanja, neshvaćanja, omalovažavanja, ali i otvorenog prozivanja, progona, pa i mučeništva. Ovo su vremena jakih i traže vjerodostojne, oduševljene svjedoke pa i zanesenjake poput svetog Franje Asiškog, kojeg nitko i ništa nije moglo odvojiti od Isusa Krista.

Nitko poput Krista nije promijenio sliku i bit ovog svijeta. Cijena je bila visoka i najviša: vlastiti život. Ali je taj život u zemlji pao na plodno tlo i po uskrsnuću od mrtvih urodio plodom po kojem je svijet i čovječanstvo spašeno i otkupljeno. Ovo može razumjeti i živjeti samo onaj tko se dade voditi i živjeti Kristovim Duhom.

Sve vas draga braćo i sestre koji živite u Švicarskoj molim i potičem da se međusobno potpomažete i duhovno i materijalno izgrađujete, da ostavite vjerni kršćanskoj i obiteljskoj karitini i ne zaboravite svoju domovinu i zavičaj koji vas je iznjedrilo i oblikovao. Želim vam sretan i blagosloven Uskrs i neka vas uskrsnuh Gospodin svugdje i svagda štiti, vodi i brani.

Ivica Petanjka
biskup krčki

Roditeljsko sagorijevanje – tihi izazov modernog roditeljstva

Kad čujemo riječ roditeljstvo, pomislimo odmah na ljubav, toplinu i bezuvjetnu podršku. Međutim, roditeljstvo je složen pojam koji u sebi sadrži ulogu, proces i odnos. Roditeljstvo uključuje odgovornost, odricanje, strpljivost i izazov. Biti roditelj je složeno i zahtjevno, posebno u suvremenom kontekstu koji oblikuje dijete i roditelja.

Tradicionalno, roditeljstvo se promatra kao izvor zadovoljstva, ispunjenja i ljubavi. Uz dijete, raste i sam roditelj. Roditelj dobiva novu ulogu koja predstavlja jednu od najodgovornijih i najizazovnijih životnih uloga. Iza nježnih slika roditeljstva često stoje umor, iscrpljenost, neprospavane noći, briga i stres. Suvremeni društveni kontekst donosi nove zahtjeve i očekivanja od roditelja, što ih iscrpljuje i dovodi do stresa u roditeljskoj ulozi.

Suvremeni roditelji često su opterećeni. Roditeljstvo doživljavaju kao teret i emocionalno su iscrpljeni, nastojeći udovoljiti sve većim zahtjevima svoje uloge. Dugotrajan i intenzivan stres može dovesti do roditeljskog sagorijevanja odnosno specifičnog oblika iscrpljenosti povezanog isključivo s roditeljskom ulogom.

Roditeljsko sagorijevanje očituje se kroz emocionalnu iscrpljenost, distanciranje od djece, osjećaj nekompetentnosti te gubitak zadovoljstva u roditeljskoj ulozi. Prepoznavanje i razumijevanje ovog fenomena od iznimne je važnosti, kako za dobrobit roditelja, tako i za zdrav razvoj djece.

Što je roditeljsko sagorijevanje?

Roditeljsko sagorijevanje podrazumijeva specifični oblik kronične iscrpljenosti u obavljanju roditeljske uloge. Za razliku od općeg stresa ili profesionalnog sagorijevanja, ono se odnosi na dugotrajnu emocionalnu i fizičku iscrpljenost koja proizlazi iz zahtjeva roditeljstva. Istraživanja roditeljskog sagorijevanja prepoznaju četiri ključne dimenzije kojima je moguće opisati ovaj fenomen:

1. Intenzivna iscrpljenost – povezana je s percipiranom težinom obavljanja ro-

diteljske uloge i osjećajem kronične iscrpljenosti. Obilježena je stalnim umorom, napetosti i brigom. Roditelj se često osjeća fizički i emocionalno ispražnjeno, a svakodnevni zadaci vezani uz brigu o djeci postaju dodatni izvor stresa.

2. Distanciranje od djece – predstavlja emocionalno udaljavanje od djeteta, smanjenje topline i empatije u interakciji s njim. Roditelji koji doživljavaju ovu dimenziju mogu osjećati iritaciju ili ravnodušnost prema potrebama djeteta, što može narušiti kvalitetu međusobnog odnosa.

3. Osjećaj nekompetentnosti – roditelji često imaju percepciju da ne uspijevaju ispuniti očekivanja roditeljske uloge, osjećaju sumnju u vlastite sposobnosti i strah od pogrešaka. Ovaj osjećaj može dodatno pojačati stres i frustraciju, čineći roditeljstvo emocionalno zahtjevnijim.

4. Gubitak zadovoljstva u roditeljskoj ulozi – dugotrajan stres i iscrpljenost mogu dovesti do smanjenja zadovoljstva i radosti u obavljanju roditeljskih zadataka. Roditelji osjećaju da više ne uživaju u interakciji s djecom i da su roditeljski zadaci postali opterećenje.

Do sagorijevanja dolazi kada postoji dugotrajna neravnoteža između zahtjeva roditeljstva i dostupnih resursa (emocionalnih, socijalnih, financijskih, partnerskih). Ako stres traje predugo bez adekvatne podrške, može imati ozbiljne posljedice za mentalno zdravlje roditelja, što onda utječe na kvalitetu odnosa s djetetom. Važno je naglasiti kako roditeljsko sagorijevanje ne znači da roditelj ne voli svoje dijete. Naprotiv, sagorijevanje se često javlja kod izrazito posvećenih i odgovornih roditelja koji dugo ignoriraju vlastite potrebe. Roditeljsko sagorijevanje moguće je razumjeti kroz kratku priču koja slijedi:

Ivana je uvijek govorila da joj je dijete najveća radost. I bila je u pravu. No posljednjih mjeseci ta se radost mijesala s umorom koji nije prolazio. Svaki plač ju je iscrpljivao, svaka sitnica izbacivala iz ravnoteže. Navečer bi sjedila u tišini i pitala se gdje je nestala ona strpljiva, nasmijana majka kakva je nekad bila.

Voljela je svoje dijete više od svega. Ali bila je toliko iscrpljena da više nije prepoznavala sebe.

To je lice roditeljskog sagorijevanja – tiho, skriveno iza svakodnevnih obveza i rečenice: «Samo sam malo umorna.»

Ova kratka priča ilustrira kako roditeljsko sagorijevanje ne nastaje zbog nedostatka ljubavi prema djetetu, nego zbog dugotrajne iscrpljenosti i preopterećenosti roditeljskom ulogom. Ivana, iz predstavljene priče, i dalje voli svoje dijete, ali kronični umor i stalni zahtjevi dovode do emocionalne praznine, razdražljivosti i gubitka osjećaja vlastite kompetentnosti. Posebno je naglašen unutarnji doživljaj promjene identiteta. Ivana postavlja sebi pitanje «Gdje je nestala ona strpljiva majka?» Ovo pitanje odražava stvarni osjećaj kontrasta između nekadašnjeg i sadašnjeg sebe (Ivane prije i poslije roditeljske uloge). Priča također pokazuje kako se roditeljsko sagorijevanje prikriva iza normaliziranih izjava poput «Samo sam umorna», zbog čega ga je teško prepoznati i djelotvorno reagirati.

Uzroci roditeljskog sagorijavanja

Roditeljsko sagorijevanje ne nastaje naglo već postepeno. Javlja se kao rezultat dugotrajne izloženosti stresu i neravnoteže između roditeljskih zahtjeva i stvarnih mogućnosti. Sagorijevanje se javlja kada su roditeljski zahtjevi (visoka očekivanja, perfekcionizam, zahtjevno ponašanje djeteta, nedostatak sna, financijski pritisci) dugotrajno veći od osobnih i socijalnih resursa (emocionalna stabilnost, podrška partnera, pomoć šire obitelji, vrijeme za sebe). Roditelj nije u mogućnosti uspostaviti ravnotežu između osobnih ciljeva i roditeljskih zahtjeva. Nesklad, nesigurnost i nedostatak vremena, rezultira opterećenošću i doprinosi osjećaju stalne napetosti. Roditelji navode kako nemaju vremena za sebe. Nastoje ostvariti maksimum u roditeljskoj i u osobnoj ulozi, što dovodi do rušenja obje uloge.

Suvremeni društveni kontekst dodatno pojačava rizik od roditeljskog sagorijavanja.

nastavak na 51. str. ►

Nasilje nad osobama starije životne dobi

Nasilje kao rizik kojem su često izložene osobe starije životne dobi

Nasilje nad starijim osobama postoji, nažalost, u svim društvima te prelazi sve društveno-ekonomske, rasne i vjerske granice. (Štambuk i Rusac, 2024.) Najčešće govorimo o institucionalnom ili obiteljskom nasilju. Spomenuto nasilje prepoznato je kao kompleksan i višestruki problem koji ostavlja ozbiljne posljedice na kompletno zdravstveno stanje osobe. Svjedoci smo da se u literaturi i medijima puno češće spominje nasilje nad drugim dobim/spolnim skupinama (žene, djeca, osobe s invaliditetom itd) i, usudila bih se reći da je nasilje nad osobama starije životne dobi često nepravedno «ostavljeno po strani». Ako pogledamo i u povijest istraživanja nasilja, unatoč činjenici da postoji oduvijek, u literaturi se, kao ozbiljan rizik po starije osobe, počinje spominjati tek 70-ih godina 20. stoljeća. To itekako ide u prilog konstataciji da je često zanemareno i da se o njemu vrlo rijetko diskutira u javnosti, medijima i društvenoj zajednici općenito.

Po definiciji, nasilje nad osobama starije životne dobi karakteriziramo kao *jednokratno ili ponavljajući čin, ili nedostatak odgovarajućeg postupanja, koji se događa u odnosu povjerenja i uzrokuje štetu, bol ili patnju starijoj osobi*. Ovo je definicija prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji i najčešće se koristi.

Jako je važno spomenuti i vrste nasilja nad osobama starije životne dobi. Vjerujem kako se pod pojmom *nasilje* i danas najčešće misli na nanošenje fizičke ili psihičke boli jer je ono vidljivije i lakše dokazivo. Međutim, nasilje koje pogađa osobe starije životne dobi a često ostane neprimijećeno je i zanemarivanje, zapostavljanje ili emocionalni oblik nasilja. Svako nasilje je nasilje i kao takvo treba biti prepoznato, prijavljeno, zaustavljeno i kažnjivo.

Žaloste neki podaci Svjetske zdravstvene organizacije o ovoj temi. Prema podacima za 2017. godinu, 15,7% osoba iznad 60 godina je doživjelo neki oblik nasilja, a pretpostavlja se da je ova brojka i puno veća, jer

se po nekim pretpostavkama (WHO, 2017.) prijavi tek jedan od 24 slučaja nasilja.

Vrste nasilja

Osnovni oblici nasilja nad osobama starije životne dobi su fizičko nasilje (udaranje, guranje, vezivanje i sl.); psihičko nasilje (vrijeđanje, izolacija, ponižavanje, prijetnje); ekonomsko nasilje (zloupotreba mirovine, imovine, prisilno potpisivanje ugovora i sl); seksualno nasilje (bilo koji oblik neželjenog seksualnog kontakta); zanemarivanje (uskraćivanje zadovoljavanja osnovnih potreba, nadzora i sl) i institucionalno nasilje koje opisujemo kao neadekvatno postupanje prema starijim osobama u domovima ili zdravstvenim ustanovama.

Pitanje koje nam se nameće na ovu temu je *kako je moguće da nasilje nije prepoznato kao takvo*. Istraživanja pokazuju da je najčešći oblik nasilja psihičko nasilje. Osobe starije životne dobi najčešće doživljavaju vrijeđanje, izoliranje, ponižavanje i neke oblike prijetnje. I to najčešće od bliskih osoba. To je možda najtužnija činjenica. Najčešći vršitelji nasilja nad starijima su osobe koje su im bliske i koje 'o njima brinu'. To je jedan od razloga zašto najčešće ne bude prepoznato kao loše i nepoželjno pa se samim time ne prijavljuje. Živimo u kulturi koja ovakva ponašanja normalizira i zbog toga se na njih nedovoljno reagira. Žrtve nasilja onda iz straha, srama, nepovjerenja u sustav, neznanja ili čak ljubavi

prema članu obitelji koji nasilje vrši to isto nasilje ne prijavljuju.

U novijoj literaturi se kao javni oblici nasilja spominju i napuštanje, duhovno nasilje i samozanemarivanje.

Što možemo učiniti kako bi se smanjila stopa nasilja nad osobama starije životne dobi?

Više puta smo spominjali kako je starenje proces koji je univerzalan i pogađa sve ljude, iako nam se nekada čini drugačije. Ako nas zdravlje posluži svi ćemo jednog dana biti osobe treće životne dobi. Kako želimo da se tada netko prema nama ponaša? Možemo li poželjeti onakvo ponašanje kakvo smo mi kroz svoje odrastanje i život do tada imali prema starijim osobama u svom okruženju? Podizanje svijesti o nasilju nad osobama starije životne dobi važan je korak prema izgradnji društva u kojem se poštuje dostojanstvo svakog čovjeka. Starije osobe su nositelji iskustva, mudrosti i vrijednosti koje su godinama stvarale naše zajednice. Njihova sigurnost i dobrobit nisu samo obiteljska odgovornost nego i osnovna obveza cijelog društva u kojem živimo i jesmo.

Nasilje nad starijima često ostaje skriveno, iza zatvorenih vrata, u tišini srama, straha ili osjećaja bespomoćnosti. Upravo zato je važno razvijati empatiju, informirati javnost i ohrabrivati razgovor o ovom problemu bez osude.

Podizanje svijesti bi uključivalo educiranje i prepoznavanje znakova nasilja, reagiranje na vrijeme i pružanje podrške onima koji je trebaju. Razgovor, briga i poštovanje mogu imati ogromnu vrijednost u životu starijih osoba. Kada starost promatramo kao normalnu fazu života pojedinca koja zaslužuje ljubav, pažnju, sigurnost i dostojanstvo tada gradimo humano i odgovorno društvo za sve generacije.

Briga o starijim osobama nije samo moralna obveza nego i izraz naše vlastite budućnosti – jer način na koji *dan*as brinemo za starije osobe u svom okruženju pokazuje kakvo društvo želimo imati *sutra*.

TEORIJE O DEPRESIJI IZ SEDAM PERSPEKTIVA (VII.)

DEPRESIJA IZ KOGNITIVNO-AKSILOŠKE
PERSPEKTIVE

Nаш život je ono što od njega učine naše misli, a one su povezane sa životnim vrijednostima koje slijedimo i načinom kako zadovoljavamo svoje potrebe. Depresija je odraz ili posljedica kognitivnog stila, odnosno načina mišljenja neke osobe i vrijednosti koje ta osoba slijedi kako bi ostvarila svoje potrebe i životne ciljeve.

Depresija iz kognitivne perspektive

Prema kognitivnom modelu depresija je posljedica disfunkcionalnog, negativnog, iracionalnog i autodestruktivnog mišljenja (dihotomno «crno-bijelo» ili «sve ili ništa» mišljenje, katastrofizirajuće mišljenje po modelu «strašno, strašno»). U mišljenju osoba s depresijom izražena je pretjerana generalizacija, negativna konceptualizacija, evaluacija i zaključivanje što su posljedice ranijih loših iskustava i negativnog učenja. Bitno obilježje depresogenih kognitivnih procesa jest iskrivljavanje ili distorzija realnosti s negativnim viđenjem i doživljajem sebe, svijeta i budućnosti. Kognitivnu depresivnu trijadu čine negativna interpretacija iskustva, negativna evaluacija sebe (septva/selfa) i negativno iščekivanje. U osoba s predispozicijom za depresiju često se nalazi sljedeća kognitivna shema: 1.svi me moraju voljeti, 2.u svemu moram biti jako dobar, i 3. ako me drugi ne vole ili ako nisam uspješan, to znači da nisam dobar, da ništa ne vrijedim, a nerijetko je prisutno mišljenje «bolje da me nema». U načelu depresija je odraz «bazičnih pogreški u percepciji svijeta (Alfred Adler), samo-poražavajućih ili konfuznih konstrukata svijeta (George Kelly), neadekvatnog ili nerealiziranog osmišljavanja života (Viktor Frankl) ili iracionalnih i neprimjerenih očekivanja (Albert Ellis). Iz kognitivne perspektive o depresiji se može govoriti i kao poremećaju i kao problemu življenja. U početku depresija predstavlja upozorenje i poziv na promjenu životne filozofije, načina razmišljanja i osobne psihopolitike. Ako se osoba na vrijeme promijeni i doživi duhovnu preobrazbu, zavoli sebe i svoje bližnje na pravi način i prepozna pravi smisao svog života tada ne dolazi do razvoja depresije

kao duševne bolesti. Depresija kao duševni poremećaj često se metaforički opisuje kao «očajnički krik za ljubavlju» u osjećaju gubitka životne radosti i smisla života.

Depresija iz aksiološke perspektive

Aksiologija (axios – vrijedan, dostojan; logos – govor) je filozofska disciplina o vrijednostima, a koja upućuje na mogućnost nastanka depresije usljed odabira krivih životnih, moralnih i društvenih vrijednosti. Nerijetko depresija izgleda kao egzistencijalna drama povezana s gubitkom smisla života. Neki oblici depresije izgledaju kao egzistencijalni vakum ili egzistencijalna praznina kada osoba «zna što ne želi», ali «ne zna što želi». Depresija je odraz fundamentalnog neslaganja između bazičnih vjerovanja i temeljnih životnih vrijednosti neke osobe i stvarnosti i ciljeva kojima je ta osoba zaokupljena, odnosno kojima teži. Zbog pogrešnog načina života mozak i um postaju začepljeni beskorisnim smećem, negativnim mislima, nezadovoljstvom, nezahvalnošću, iznevjerenim očekivanjima i razočaranošću. Kronična frustracija, emocionalna patnja i demoralizacija čine nastalu depresivnu trijadu. Acedia, poznata kao podnevni demon (daemoneum meridianum) i «duhovna lijenost» u obliku letargije, dosade ili apatije, povezana je s krivim vrijednostima ili poremećenim vrijednosnim stavom. Radi se o nesposobnosti da se vidi realnost kroz prizmu uzvišenih vrijednosti jer je fokus na radu i materijalnim vrijednostima zbog čega nema istinske radosti življenja. Nedostatak istinske radosti i vrijednosti življenja vodi u dosadu, besmislenost, demoralizaciju i očaj. Kroz aksiodramu kao terapijsku metodu oboljeli se mogu osloboditi taloga pogrešnog načina života i usmjerenosti prema krivim vrijednostima i ponovo pronaći pravoga sebe.

Mentalni modeli i depresija

Mentalni modeli predstavljaju duboko ukorijenjena vjerovanja, pretpostavke, generalizacije, slike ili predodžbe koje određuje naše poimanje sebe i svijeta, a time i naše djelovanje i osmišljavanje života. Filozofi već stoljećima raspravljaju o mentalnim modelima, a oni su tijesno povezani i s narativnom prirodom ljudskog uma i narativnim selfom. Mnogi ljudi, kako bolesnici tako i psihijatri, nisu svjesni svojih mentalnih modela i njihova utjecaja na njihovo doživljavanje neke situacije i ponašanje u njoj. Dva čovjeka s različitim mentalnim modelima mogu vidjeti i opisati isti događaj na posve različite načine, jer su gledali ili doživjeli druge pojedinosti iz različitih perspektiva. Mentalni modeli mogu biti jednostavne generalizacije kao što su «nikome se ne smije vjerovati», «ljubav ne postoji, postoji samo interes», a mogu biti i složene teorije zašto se ljudi ponašaju tako kako se ponašaju, odnosno njihova životna filozofija i psihopolitika. Mentalni modeli i strukture kojih nismo svjesni mogu nas učiniti zatvorenima ili robovima neprimjerenog ponašanja. Nerijetko se najbolje zamisli i namjere ne ostvaruju u praksi zbog ograničavajućih mentalnih modela. Stoga disciplina upravljanja mentalnim modelima - otkrivanja, testiranja i poboljšavanja naših unutrašnjih predodžbi o tomu kako funkcionira svijet – ima važnu ulogu u izgrađivanju učećih organizacija, a liječenje u psihijatrije također predstavlja sustav učeće organizacije. Oboljeli od depresije mogu imati vrlo različite mentalne modele (tab. 1) koji uključuju skrivena bazična vjerovanja o vlastitoj bespomoćnosti, bezvrijednosti, nevoljenosti i besmislenosti. Liječenje je usmjereno na prepoznavanje i promjenu disfunkcionalnih mentalnih modela što je važna sastavnica empatizirajuće kognitivno-emocionalno-bihejvioralne psihoterapije. Terapija s mentalnim modelima počinje poticanjem bolesnika da okrene zrcalo prema sebi učeći otkrivati svoje unutrašnje slike svijeta, svoja vjerovanja i mentalna stanja, kako ih iznijeti na vidjelo, podvrgnuti iscrpnom pregledu i kreativno se mijenjati.

Depresogeni mentalni modeli ⁽¹⁾

Depresogena egzistencijalna pozicija: «Ja nisam OK, drugi su OK»; «Ja nisam važan, drugi su važni»

Pokretači (driver): «zadovolji druge» (please others), «radi teško» (try hard) i «budi savršen» (be perfect)

Zabrane: «Ne budi sretan», «Ne budi uspješan», «Ne uživaj», «Bolje da te nema»

Vjerovanja o sebi: «Ja sam loš/a, bezvrijedan/na, nesposoban/na, nemoćan/na»; «Ja sam slab/a, ranjiv/a, bespomoćan/na, gubitnik/ca», «Bez obzira koliko se trudio biti dobar i fin, ja sam loš, zao i neprihvatljiv i sebi i drugima», «Ja sam promašaj», «Nisam dovoljno dobar/ra da bi me drugi mogli voljeti», «Mene se jednostavno ne može voljeti, ja sam nepoželjan/na, neprivlaćan/na »

Vjerovanje o drugima: «Drugi su snažni, sposobni, lijepi, pametni i uspješni», stoga ih «moram mrziti, zavidjeti im ili ih se plašiti», «Svi su bolji i sretniji od mene».

Vjerovanje o životu: «Život je borba, muka i patnja». «Život je strašan, a smrt još gora». «U životu mi se događaju samo loše stvari, i tako će uvijek biti». «Čovjek je uvijek na gubitku», «Život je užasan, bolje da me nema»

Vjerovanje o interpersonalnim odnosima: «Ako se podčinim drugima, oni će se o meni brinuti»; «Ako zadovoljavam druge, oni će me onda voljeti», «Ako se oslonim da druge, onda ću biti uspješan, bez njih ja ne mogu uspjeti»

U premorbidnoj i post-depresivnoj fazi u bolesnika sa depresijom često se viđaju specifični anksiozno-introvertni mentalni modeli, ali i raznovrsni nespecifični rigidni i samo-ograničavajući mentalni modeli (vidjeti tablicu). Osobe s anksiozno-introvertnim mentalnim modelom imaju duboko usađen strah od odbacivanja, osjećaju se manje vrijednima, uvjerene su u svoju inferiornost i socijalnu neprivlačnost, a najmanji stresovi ih čine jako anksioznima. Mentalni modeli mogu biti povezani s predispozicijom za depresiju, a u post-depresivnoj fazi za relaps bolesti.

Umjesto zaključka

Čovjek je u osnovi biće vjere, a vjera je povezana s našim načinom razmišljanja o sebi, svijetu i životu. Pozitivno, kreativno i empatizirajuće, holističko i sistemsko mišljenje omogućuje nam istinsku radost življenja u Bogu koji je ljubav: «Tko živi u ljubavi, taj je u Bogu i Bog je u njemu».

Roditeljsko sagorijevanje ...

► nastavak teksta s 48. str.

Roditeljstvo se predstavlja kao idealno. Svima su dobro poznate idealizirane slike roditeljstva na društvenim mrežama. Na tim slikama prikazane su savršene majke, domaćice, supruge, koje su zajedno sa svojom «savršeno» urednom, pametnom i poslušnom djecom, u prekrasnoj kući s okućnicom. Takvi idilični prikazi roditeljstva doprinose pritisku da se bude «savršeni roditelj», koji je stalno dostupan, prisutan i nepogriješiv.

Posljedice roditeljskog
sagorijevanja

Posljedice roditeljskog sagorijevanja su složene i dalekosežne. Ono ne pogađa samo roditelja, već utječe na cjelokupnu obiteljsku dinamiku i kvalitetu odnosa među članovima. Budući da je roditeljska uloga temelj obiteljskog funkcioniranja, iscrpljenost i kronični stres mogu narušiti emocionalnu povezanost, komunikaciju i osjećaj sigurnosti unutar obitelji. Roditelj koji je dugotrajno preopterećen često nema dovoljno emocionalnih i psiholoških kapaciteta da dosljedno i s punom pažnjom odgovori na potrebe djeteta, što može utjecati na cjelokupnu obiteljsku klimu. Kod roditelja se mogu javiti simptomi anksioznosti, depresivnosti, razdražljivosti, osjećaja krivnje i emocionalne praznine. Dugotrajno sagorijevanje može dovesti i do narušenih partnerskih odnosa te socijalne izolacije. Na razini odnosa s djetetom može se pojaviti emocionalno distanciranje, smanjena strpljivost i povećan rizik od neadekvatnih odgojnih postupaka. Istraživanja upozoravaju da roditeljsko sagorijevanje može povećati rizik od zanemarivanja ili verbalne agresivnosti, što dodatno naglašava važnost pravovremenog prepoznavanja i intervencije. Osim toga, dijete može osjetiti promjenu u emocionalnoj dostupnosti roditelja, što može dovesti do nesigurnosti, povlačenja ili pojačanih zahtjeva za pažnjom. Dugotrajna izloženost takvoj obiteljskoj klimi može utjecati na djetetov socioemocionalni razvoj, samopoštovanje i osjećaj sigurnosti. Istodobno, roditelj često razvija snažan osjećaj krivnje zbog vlastitih reakcija, čime se dodatno produbljuje začarani krug stresa i iscrpljenosti. Upravo zato je važno sagorijevanje promatrati kao signal potrebe za podrškom, a ne kao osobni neuspjeh roditelja.

Prevenција i podrška roditeljima

Prevenција roditeljskog sagorijevanja temelji se na jačanju roditeljskih resursa i smanjenju prekomjernih zahtjeva. To uključuje razvoj realnih očekivanja o roditeljstvu, poticanje samosuosjećanja, ravnomjerniju podjelu roditeljskih obveza te dostupnost profesionalne i socijalne podrške. Važnu ulogu imaju stručnjaci u odgojno-obrazovnom i savjetodavnom sustavu koji mogu prepoznati rane znakove iscrpljenosti i pružiti roditeljima emocionalnu podršku, edukaciju i konkretne strategije suočavanja sa stresom.

«Imamo malu domovinu»

Voljeli smo misiju, okupljanje, volontiranje i rad u misiji. Misija je bila za nas drugi dom.

Drago i Slavica Mišić su ušli u «Klub zlatnih», tj. u zajednicu naših ljudi koji žive u Švicarskoj preko 50 godina.

■ Slavica je rođena u obitelji Ilije Zirduma i Dome r. Čutura u Đakovu. Njezin otac Ilija bio je među djecom koju je fra Didak Buntić odveo u Slavoniju da ih spasi od gladi i smrti. Njezinu ocu bilo je tada 9 godina. Njegova majka, Slavičina baka, je otišla po njega u Slavoniju i vratila ga u Rastovaču, mjesto kod Posušja. Ilija je sa suprugom Domom i dvoje djece, Marinom (r. 1940.) i Ivanom (r. 1941.), otišao živjeti u Slavoniju 1942. Živjeli su u Vukovcima i Podgoraču, a od 1952. u Đakovu. U Slavoniji im se rodilo još četvero djece: Marija (r. 1944.), Slavica (r. 1947.), Anica (r. 1950.) i Josip (r. 1952.). Njezin brat Ivan Zirdum postao je svećenik 1967.

■ Drago je rođen u obitelji Andrije Mišića i Anđe r. Gagro u Ljutom Docu. Kaže slučajno jer su njegovi bili odselili u Erdut. On je bio osmo dijete u svojih roditelja. Otišao je raditi u Francusku 1966. Iz Francuske prešao u Švicarsku 1967.

Kad ste došli u Švicarsku?

Slavica: «Jedna moja dobra prijateljica i ja došle smo u Švicarsku zahvaljujući časnim sestrama Sv. Križa u Đakovu. Stigle smo u Švicarsku 15. listopada 1965. U Buchsu – grad nakon ulaska iz Austrije - su nas zastavili radi kontrole. Otišao nam je vlak i tu smo ostale cijelu noć. Sutradan smo došle u Basel. Počele smo odmah raditi u bolnici časnih sestara».

Drago: «Ja sam otišao prvo u Francusku 1966. Posjetio sam Švicarsku pa su mi rekli kako bi mogao doći raditi u nju. Prešao sam iz Francuske u Švicarsku 1967. Nastanio sam se u Schlierenu, koji je predgrađe Züricha. Upoznao sam Slavicu u crkvi, 3. listopada 1967. Oboje smo od prvog dana bili suradnici fra Lucijanu Kordiću, fra Ljubi Krasiću, ali i svim ostalima koji su djelovali u našoj misiji. Imao sam puno lijepih događaja u Švicarskoj. Upoznao sam Slavicu. Vjenčali smo se 1969. Bog nas je obdario s četvero sinova: Tomislavom, Hrvojem, Domagojem i Andrijom. Za mene je bio i veliki dan kad sam čuo kako smo dobili odobrenje za osnivanje Hrvatske katoličke misije u Zürichu 1967. Tada sam povikao: 'Imamo malu domovi-

nu'. Sada se možemo slobodno okupljati i slaviti Boga i na svome hrvatskom jeziku. Zatim družiti se i organizirati različite susrete».

Gdje ste se upoznali i vjenčali?

Drago: «Upoznali smo se ovdje u Zürichu. Vjenčali smo se u crkvi sv. Petra i Pavla u Zürichu, u subotu, 2. kolovoza 1969. u 16 sati. Ujedno s nama se vjenčala Anica i Novak Ivanović. Anica je Slavičina sestra. Vjenčao nas je Slavičin i Aničin brat vlč. Ivan Zirdum iz Đakova, a na misi su

koncelebrirali fra Ljubo Krasić (Zürich), fra Ivan Matijašević (Fribourg), fra Rade Vukšić (Austrija), fra Bazilije Pandžić (Rim) i fra Zoran Ostojić (USA). U crkvi je bio i fra Lucijan Kordić. Kumovi su nam bili Branko Lukačević i Jelica Andrijević. Branko Lukačević i Anica Hodonji su bili prvi par koji se vjenčao u Hrvatskoj katoličkoj misiji Zürich. A njima na vjenčanju smo mi bili kumovi. Mi smo bili treći par koji se vjenčao u našoj novoosnovanoj misiji».

Koji su vam bili lijepi događaji u misiji na samim počecima?

Slavica i Drago: «Bilo je puno lijepih i radosnih događaja. Voljeli smo misiju,

okupljanje, volontiranje i rad u misiji. Misija je bila za nas drugi dom. Fra Lucijan Kordić koji je došao u Švicarsku 1953. učinio je mnogo za okupljanje naših ljudi na zajednička misna slavlja i druge susrete tijekom 15 godina. On je utemeljitelj, tj. 'otac pastoralnog rada za hrvatske iseljenike po cijeloj Švicarskoj'. Može se reći kako je službeno počeo pastoral hrvatskih iseljenika u Švicarskoj kad je Konzistorijalna kongregacija na traženje Vrhovnog vijeća za selilaštvo imenovala fra Lucijana voditeljem Duhovne skrbi za iseljene Hrvate u Švicarskoj u Rimu 13. rujna 1961. Švicarski biskup mons. dr. Franziskus von Streng (1884.-1970.) dao je fra Lucijanu jurisdikciju 4. studenoga 1961. Fra Ljubo Krasić je došao u Švicarsku 1967. Svakako jedan od većih događaja je bila prva sveta misa osnovane misije Zürich, čini mi se 1. srpnja 1967. Slavili smo misu u crkvi Sv. Obitelji, Francuska misija, 16. srpnja 1967. u 16 sati (Hottingerstrasse 36). Bilo nas je na toj svetoj misi dvanaestero, kao dvanaest apostola. Fra Ljubo Krasić je predvodio svetu misu».

Sudjelovali ste i kod pokretanja Movisa?

Slavica i Drago: «Surađivali smo s fra Ljubom u uređenju Misijskih obavijesti prije izlaska MOVIS-a. Okupljali smo se u prostorijama kod crkve sv. Petra i Pavla u ulici Birmensdorferstrasse 34. Nekad bismo i cijelu noć ostali tiskati i slagati obavijesti ili pisma. Zahvaljujući fra Radi Vukšiću, koji je zamijenio fra Ljubu u vođenju misije 31. listopada 1971., novo sjedište misije je započelo u blizini tramvajske postaje u Schmiede-Wiedikon, u ulici Schlossgasse 32 početkom listopada 1974., gdje je i danas središte».

U razgovoru spominjete Živu krunicu, o čemu se radi?

Slavica i Drago: «Misionar fra Ljubo Krasić je pokrenuo Živu krunicu 1968. Pozvao je nas vjernike da se podijelimo u grupe po pet osoba i odredimo tko će koji desetak moliti svaki dan, tako da se izmoli cijela krunica svaki dan. U prvoj grupi smo bili: Anica Lukačević, Slavica Zirdum, Drago Mišić, Branko Lukačević i Jelica Svedrović». Drago kaže kako i danas moli svoj desetak svaki dan. Fra Lucijan je pokrenuo živu krunicu «Za Domovinu» 1969. godine.

Spasili jednu ilustriranu Bibliju?

Drago: «Gospođa Marija Machen je nabavila veliku ilustriranu Bibliju na njemačkom 1966. Htjela je tu Bibliju ostaviti svo-

jim unukama. Međutim, unuke su odbile njezin dar i rekle da ne žele Bibliju. Marija je zamolila mene da otkupim tu Bibliju i tako ju spasim. Otkupio sam tu Bibliju 1972. ili 1973. za 300 CHF, a to je tada bila velika svota novca. Mogu Vam ju pokazati. Spasili smo ju. Sada ćemo vidjeti komu ćemo ju mi darovati».

Teško je krunice nositi

Drago priča svoj događaj iz Rima: «Bio sam u Rimu 1972. Fra Zlatko Čorić me zamolio da kupim krunicu i donesem u Zürich. Upitao sam ga koliko krunica treba

nabaviti. Reče mi: 'Koliko mogneš nositi'. Kupio sam krunicu i napunio jednu veliku kožnu torbu. Krunice mi je pomogao po Rimu nosati pok. fra Marinko Leko, koji je tada bio na poslijediplomskom studiju. Ubrzo se otkinula jedna ručka. Rekoh fra Marinku: Nije lako krunicu ni nosati, a kamoli moliti ju svaki dan».

Drago je objavio zbirku pjesama *Miris kamena u tuđini*. Prvo izdanje, na hrvatskom i njemačkom, izašlo je u Đakovu 2009., a drugo 2018. Posvetio je zbirku svojoj djeci i unučadi. Fra Lucijanu Kordiću posvetio je pjesmu 'Pjesnik iz kamena'. Između ostalog u njoj pjeva o fra Lucijanu: «Iza kamena nikao čovjek, kamene želje, blagog pogleda, kamena karaktera, plemenitog srca, sluga i pjesnik hrvatskoga naroda».

■ RAZGOVARAO FRA IKO SKOKO

Mons. fra Miro Relota zaređen za vojnog ordinarija u BiH

Mons. fra Miro Relota, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene, zaređen je za vojnog ordinarija u Bosni i Hercegovini tijekom euharistijskoga slavlja u sarajevskoj katedrali Presvetoga Srca Isusova u subotu, 14. veljače 2026. Misno slavlje i obred ređenja predvodio je nadbiskup metropolit vrhbosanski dr. mons. Tomo Vukšić, a suzareditelji su bili vrhbosanski nadbiskup emeritus kardinal Vinko Puljić i zagrebački nadbiskup metropolit dr. mons. Dražen Kutleša.

Mons. fra Miro Relota je drugi vojni ordinarij u BiH od njegova utemeljenja 2011. godine i na tom mjestu je naslijedio sadašnjeg vrhbosanskog nadbiskupa mons. Tomu Vukšića. Na slavlju je sudjelovalo 27 biskupa, provincijali i svećenici iz BiH, Hrvatske, Italije, Austrije, Slovenije, Makedonije, Srbije, Crne Gore, Albanije i Slovačke, redovnice, djelatnici Oružanih snaga i Ministarstva obrane BiH, obitelji i prijatelji biskupa Relote te brojni vjernici.

Novom biskupu mons. fra Miri čestitamo i neka ga Gospodin vodi u biskupskom služenju!

Leonardo Ereš, švicarski gardista u Vatikanu

«Zovem se Leonardo Ereš i dolazim iz kantona Zürich.

Moja obitelj ima korijene u Hrvatskoj te u Bosni i Hercegovini. Od 2025. služim kao pripadnik Švicarske garde u Vatikanu. Tu me posebno dojmilo kako se isprepleću vjera, povijest i svakodnevni život. Vatikan je jedinstveno mjesto, a ujedno i mjesto s jasnim zadaćama, velikom odgovornošću i mnogim susretima. U službi sam mnogo naučio: biti pažljiv, ostati smiren i držati se zajedno s drugim kao tim. Sve više shvaćam da je unutarnji stav jednako važan kao i ono što se vidi izvana. Vjera se za mene ne pokazuje samo riječima, nego ponajviše djelima – kroz poštovanje, strpljenje, vjernost i male odluke u svakodnevici.

Ono što bih volio prenijeti drugima jest: ne mora se uvijek učiniti nešto veliko da bi se učinilo nešto dobro. Često je dovoljno biti pouzdan, ostati ljubazan i živjeti vjeru u praksi – čak i kad nitko ne gleda. Te male stvari jačaju druge i donose nadu.»

Andrićev EX PONTO

Univerzalnost poruka koje Ex Ponto nosi pokazuju koliko je on aktualan i inspirativan danas.

Godine 1918., u Zagrebu, u časopisu Književni jug, objavljen je Andrićev prvijenac Ex Ponto. Nastajao je tijekom i neposredno nakon autorova zatočeništva, u razdoblju od 1914. do 1918. godine. Djelo je podijeljeno u tri dijela sastavljena od kraćih fragmenata koje je sam pisac označio kao lirsku prozu. U tim su zapisima sabrane misli utamničenog subjekta, usredotočene na nekoliko temeljnih motiva: dušu, samoću, nesanicu, ljubav, odnos prema ženi, nemir, tjeskobu. Knjiga završava Epilogom koji, za razliku od prethodnih dijelova, donosi kratak dijalog između subjekta i neimenovanog sugovornika. U njemu se razrješuju unutarnje napetosti, utišava melankolija te otvara prostor optimističnom pogledu na život.

Iz sadržaja kao i načina na koji je djelo oblikovano razvidno je da je krovna tema djela unutarnja drama senzibilnog pojedinca. Zatočeništvo je tek povod, svojevrsni katalizator intimnog razotkrivanja sveprisutnog osjećaja samoće i tjeskobe. Činjenica da je subjekt u tamnici dodatno podcrtava osjećaj nemoći. On nalikuje čovjeku čiji je život, u spletu povijesnih i društvenih sila, moralnih uzusa i očekivanja, čak i mimo svoje volje, vođen «nevidljivom rukom» okolnosti koje, poput kakva redatelja, upravljaju njegovom sudbinom. Drama započinje upravo u toj nemoći da se izađe iz zadanih okvira. Lišen slobode, subjekt pokušava pronaći uporište u vlastitoj nutрини. Jedino ondje može biti slobodan i svoj u punom smislu riječi: samostalno vući konce vlastitoga života i naći odgovore na pitanja koja ga muče. No do pravih se rješenja ne dolazi lako. Ovladati vlastitim bićem često je teže nego podnošenje vanjske prisile. Andrićev junak u trenucima slabosti ostaje u vlasti podsvjesnog dijela svoje osobnosti. Nesanice, tjeskobna stanja i osjećaj malodušnosti trajno su prisutni, jasno pokazujući da ni unutarnji prostor nije sigurno utočište, nego – možda i više nego vanjski svijet – poprište intimnih dvojbi. U nesporazumu s drugima, a potom i sa samim sobom počinje prava napetost. Ona se odvija u svijesti literarne osobnosti rastrgane između težnje da nađe oslonac i stalnog nemira koji ju čini ranjivom. Drama se simbolički prikazuje kroz niz kontrasta: noć – dan, svjetlo – tama, zvuk – tišina. Jake opreke nisu tek dekorativni motivi, nego izrazi subjektive otuđenosti, odnosno rascijepljenosti između samoće i želje da pripada. Dan i svjetlo prizivaju budnost, svijest i racionalni nadzor; noć i tama otvaraju prostor podsvjesnog i sna. Kao na pozornici, pod

dnevnom «rasvjetom» odvijaju se prizori okrenuti javnosti, dok noćuralna stanja omogućuju unutarnje poniranje. Upravo tada na površinu izbija sve potisnuto – negodogoda dosiže najintenzivniju točku.

Sličnu, scensku funkciju imaju i zvukovi. Buka i glasovi znak su vanjske stvarnosti. Nasuprot njima stoje tišina i šutnja, prostor sabranosti i unutarnjeg govora. U tom suprotstavljanju zvuka i tišine oblikuje se ritam egzistencijalnih propitivanja.

U Ex Pontu (uz tek rijetke iznimke) nema klasičnog pripovjedača koji bi s distance opisivao subjekt ili njegova stanja. Fragmenti se stoga mogu čitati kao niz kraćih monoloških dionica u kojim on izravno kazuje o osjećaju usamljenosti, otuđenosti, straha, nepripadanja i strepnje, ali i umjetničke samosvijesti. Iz tih intimnih ispovijedi postupno se razotkriva njegov psihološki i intelektualni profil.

Andrićev je melankolični kazivač u tihom i stalnom nesporazumu s okolinom. Može se usporediti s usamljenim individualcima kakve susrećemo u prozi Antuna Gustava Matoša ili Dinka Šimunovića. Iako odvojen od ljudi, jasno je da priželjkuje sugovornika. Dijeleći svoje zapise, on zapravo poziva na razumijevanje, traži «srodne duše», duhovne istomišljenike. Već u prvim fragmentima svoju intimnu dramu povjerava odabranima – suosjećajnim čitateljima i budućim naraštajima. Povremeno se njegovi zazivi uzdižu i prema Bogu.

Iako se Ex Ponto na prvi pogled može doimati fragmentiranim i necjelovitim, u njegovu je podtekstu uočljiva sadržajna konzistentnost koja otkriva dinamiku razvoja unutarnje tenzije. Njezin se tijek može pratiti kroz tri cjeline, usporedive s činovima dramskog teksta.

Prvi dio, sastavljen od 26 fragmenata, ima funkciju ekspozicije, tj. uvoda. Zapčinje obraćanjem čitatelju i uspostavom komunikacijskog odnosa. U toj cjelini nalazimo najviše zapisa o detaljima iz «vanjskog» svijeta. Ovaj dio završava motivom izgubljenog prstena, koji se može tumačiti dvostruko: kao simbol gubitka mladosti i naivnosti, odnosno početka procesa sazrijevanja, ali i kao znak prekida veze s ljudima.

Drugi dio, koji obuhvaća 25 fragmenata, označuje snažnije povlačenje u unutarnji svijet. Publika, slikovito rečeno, nestaje sa scene, subjekt ostaje sam. Tenzija kulminira kroz intenzivnije propitivanje

međuljudskih odnosa. Završni fragmenti ove cjeline posvećeni su motivima vrata i vlaka. Vrata simboliziraju prijelaz u novu fazu (samo)spoznaje, dok zvižduk vlaka, kao svojevrsni krik, u sebi sabire bol rastanaka, nadu i bojazan. Metafora putovanja nameće se kao slika unutarnje transformacije.

Treći dio, najopsežniji sa svojih 88 fragmenata, ujedno je i najpoetičniji. Slike pejzaža dolaze u prvi plan, a konkretni se stvarnosni motivi povlače pred onim simbolične i apstraktne provenijencije. Trauma se prerađuje kroz umjetničku sublimaciju, što donosi postupno oslobađanje. Završna rečenica – *I što pogledam sve je pjesma i čega god se taknem sve je bol* – potvrđuje neumitnost preobrazbe osjećaja bola u lirski izraz. Patnja je snažan poticaj za kreaciju i umjetničko stvaranje.

Nakon triju «činova» slijedi Epilog, element karakterističan za dramske tekstove. U njemu dolazi do zaokreta koji radikalno mijenja ton djela. Dotada prevladavajući osjećaji tjeskobe, nemoći i melankolije ustupaju mjesto optimističnoj viziji. Subjekt izlazi iz prostora tame i unutarnje zatvorenosti na svjetlo dana te uspostavlja dijalog s neimenovanim (možda božanskim) sugovornikom. Četiri pitanja i odgovori koji se u njemu nalaze mogu se tumačiti kao jezgrovito predočeni naputci za izlazak iz emocionalnog i stvarnog sužanjstva. Oni otvaraju put razrješnju dotadašnjih unutarnjih previranja. Završetak ove cjeline donosi oslobađajući trenutak u kojem se ostvaruje jedinstvo mjesta, vremena i radnje. Sve se sažima u svijesti subjekta. Za njega i za čitatelja nastupa osjećaj katarze.

Ex Ponto se tako zaokružuje kao «izlomljeni» zapis jedne intimne drame kojoj, očito, ne nedostaju lirski i prozni elementi. No uz njih valja prepoznati i snažan dramski impuls koji djelo suštinski i motivira. Upravo način na koji su ti elementi međusobno povezani i umjetnički oblikovani doprinosi prijemčivosti djela.

Univerzalnost poruka koje Ex Ponto nosi pokazuju koliko je on aktualan i inspirativan danas. Čitatelj suvremenog doba koje je ispunjeno otuđenošću, tjeskobom, samoćom i nesigurnosti, na stranicama ove knjige može naći ne samo rezonancu vlastitih unutarnjih strepnji, nego i umjetničku kreaciju koja oplemenjuje ljudski život čineći ga smislenijim i ljepšim.

**VAŠ ZASLUŽENI ODMOR
U NAJBOLJIM RUKAMA**

Specijalist za Hrvatsku
već 20 godina biramo za Vas
najbolje luksuzne hotele.

Vrhunska usluga & najbolje cijene.

Rezervirajte već danas
043 443 97 22
www.croaticum.ch

Sretan i blagoslovljen. Uskrs želi vam.

croaticum
HCRATISPECIALIST IN ZÜRICH SEIT 2005

zeli creisen **WiFi**
www.zeliceisen.ch **U AUTOBUSU**

DIREKTNIA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Split	četvrtak, nedjelja	07:00 h	uto, sub	13:10 h
Trogir	četvrtak, nedjelja	07:30 h	uto, sub	13:30 h
Sibenik	četvrtak, nedjelja	08:25 h	uto, sub	14:35 h
Zadar	četvrtak, nedjelja	10:00 h	uto, sub	16:10 h
Senj	četvrtak, nedjelja	12:35 h	uto, sub	18:45 h
Novi Vinodolski	četvrtak, nedjelja	13:00 h	uto, sub	19:10 h
Crikvenica	četvrtak, nedjelja	13:15 h	uto, sub	19:25 h
Rijeka	četvrtak, nedjelja	13:15 h	uto, sub	20:00 h

Mobile: + 41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zeliceisen.ch

zeli creisen **WiFi**
www.zeliceisen.ch **U AUTOBUSU**

DIREKTNIA LINIJA BEZ PRESJEDANJA

Polasci iz Švicarske

Bern	utorak, petak	17:40 h
Basel	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:00 h
Zürich	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	18:30 h
St. Gallen	utorak, petak	16:30 h
Luzern	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	19:15 h
Bellinzona	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:00 h
Lugano	utorak, četvrtak, petak, nedjelja	21:30 h

Polasci iz Hrvatske

Vukovar	utorak, subota	12:00 h	četvrtak, nedjelja	05:50 h
Osiijek	utorak, subota	12:35 h	četvrtak, nedjelja	06:25 h
Bakovo	utorak, subota	13:25 h	četvrtak, nedjelja	07:15 h
Vel. Krapanica	utorak, subota	13:45 h	četvrtak, nedjelja	07:35 h
Sl. Brod	utorak, subota	14:15 h	četvrtak, nedjelja	08:05 h
N. Gradiska	utorak, subota	15:05 h	četvrtak, nedjelja	08:55 h
Zagreb	utorak, subota	17:10 h	četvrtak, nedjelja	11:00 h
Karlovac	utorak, subota	18:00 h	četvrtak, nedjelja	11:50 h
Rijeka	utorak, subota	20:00 h	četvrtak, nedjelja	13:50 h

Mobile: + 41 79 445 39 68
Mobile HR: +385 99 335 30 55
E-mail: info@zeliceisen.ch

Hallo Hrvatice.
Hallo Hrvati.

Novi ste u Švicarskoj? Zdravstveno osiguranje je obavezno. Rado ću vas podržati prije registracije sa općinom do potvrde o zdravstvenom osiguranju.

Također nudimo i zdravstveno osiguranje za Hrvatsku, osiguranja za kućanstvo i pravnu zaštitu. Javite mi se, tu sam za vas.

Poklanjamo vaučer od croaticuma za putovanje u vrijednosti do 500 franaka. Skenirajte QR-kod i osvojite nagradu.

Suzana Djedović
Agenturleiterin
058 277 36 79
suzana.djedovic@css.ch

croaticum **CSS**

MAESTRAL
food in good company

Veleprodaja
Giessenstrasse 11, 8953 Dietikon
Tel. 044 743 82 00, Fax 044 743 82 01

Velika ponuda domaće robe i vina vrhunske kvalitete.
Dostava u cijeloj Švicarskoj!

PODRAVKA **BADEL 1862**

Maestral AG
Office & Lager: Giesenstrasse 11
CH-8953 Dietikon
Telefon: +41 (0) 44 743 82 00
Fax: +41 (0) 44 743 82 01
E-mail: info@maestral.ch
www.maestral.ch

Porezno savjetovanje
Računovodstvene usluge
Poslovno savjetovanje

- Više od 10 godina iskustva u poreznim prijavama i računovodstvu
- Porezne prijave za privatne osobe i poduzeća
- Knjigovodstvene usluge
- Poslovno i financijsko savjetovanje

Florian Haban
Betriebswirtschafter HF / Treuhänder
+41 76 221 22 54
florianhaban@hotmail.com

**Vaš vodič kroz svijet
financija i osiguranja**

Sigurnost od prvog koraka. Već više od 20 godina smo tu za sve koji traže pouzdano osiguranje – jednostavno, jasno, povoljno i na jeziku koji razumijete.

GDJE? Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich (iznad konzulata RH), 2. kat.

Veritas Consulting AG
Bellerivestrasse 5, 8008 Zürich
www.veritas.ch • 043 321 93 93

Planirate mirovinu i povratak kući?

Neke odluke donosimo sami, ali kada je riječ o onima od **životne važnosti** – poput odlaska u mirovinu i povratka u domovinu – najbolje je osloniti se na **iskusne stručnjake**.

- izračun vaše buduće **AHV mirovine**
- provjera konta **Pensionkasse**
- savjeti kod isplate Pensionkasse i **3. Säule**

Veritas Consulting AG
Bellerivestrasse 5
8008 Zürich • www.veritas.ch
T 043 321 93 93 • F 043 321 93 94

Augencenter Uitikon
Dr. med. Jelena Farkas

Jeste li u zadnje vrijeme uočili promjene na svojim očima?

Oftalmološka ustanova **Augencenter Uitikon** specijalizirana je za njegu očiju i pružanje oftalmoloških usluga. Dr. Farkas, liječnica s FMH certifikatom i dubokom stručnošću prema zdravlju očiju, pruža preventivne preglede, dijagnostiku i liječenje očnih bolesti.

Dr. med. Jelena Farkas
Geschäftsinhaberin
Augenärztin FMH

dr.farkasjelena@gmail.com
+41 44 400 22 80
www.augencenter-uitikon.ch
Leuengasse 3, 8142 Uitikon

Koja osiguranja Vam nudim?

Osiguranje vaše imovine

- Osiguranje kućanstva
- Osiguranje odgovornosti prema trećima
- Osiguranje za putovanje
- Osiguranje na stan
- Osiguranje motornih vozila
- Osiguranje odgovornosti kod djeteta
- Osiguranje odgovornosti kod ljubimca
- Osiguranje odgovornosti kod ljubimca
- Osiguranje odgovornosti kod ljubimca

Ostale usluge što vam nudimo

- Osiguranje u slučaju nezgode
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja
- Savjeti i usluga konsultiranja

Osobno i mirovinsko osiguranje

- Zdravna, nezdrav i školsko osiguranje
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode
- Osiguranje u slučaju nezgode

Ostali proizvodi

- Financijski i poslovački krediti

Josip Rados
Voditelj poslovanja i savjetnik
Financijski i poslovački krediti
josip.rados@ava.ch
Mobile +41 78 946 12 12

**Napuštate trajno
Švicarsku i trebate
savjet?**

- razdruživanje sa švicarskim institucijama
- prenos mirovine (kapital) u domovinu
- prijava i izračun mirovine u 1. stupu (AHV)
- pomoć pri povratu i oporezivanju iz 2. i 3. stupu
- odjava i ispunjavanje potrebnih formulara

www.vonmark.ch
vonmark CONSULTING
Oberdorfstrasse 11 • 6340 Baar
marko.cvitkusic@vonmark.ch M 079 438 85 94

Centrio
**Tvoja adresa
poslovnog uspjeha
u Švicarskoj**

Tražite profesionalnu poslovnu adresu ili fleksibilan ured u srcu Zuga?

Centrio AG nudi usluge koje vam omogućuju da pokrenete ili proširite svoje poslovanje bez brige oko prostora i administracije.

- Servisirani ured i poslovna adresa** – moderno opremljeni radni prostor s profesionalnim okruženjem.
- Poslovna adresa s c/o ili bez c/o** – registrirajte svoju tvrtku u Švicarskoj uz švicarsku adresu.
- Prijem pošte i digitalno prosljeđivanje** – primamo, skeniramo i šaljemo vašu poštu digitalno.
- Pristup infrastrukturnim sadržajima** – opcija korištenja sastanaka, Wi-Fi i radnih mjesta po povoljnim uvjetima.
- Profesionalna prezentacija tvrtke** – mogućnost postavljanja imena tvrtke na ulazu.
- Osnivanje firme u Švicarskoj** (Einzelirma, GmbH i AG) jednostavno i brzo osnivanje poslovnog subjekta.

Za start-upove, međunarodne poduzetnike i konzultante – sve na jednom mjestu.

+4179 772 22 40 | contact@centrio.ch
Oberdorfstrasse 11, 6340 Baar (Zug)

ADAM Pogrebne usluge

Željka i Adam Marković
Postfach 640
CH-4900 Langenthal

Tel. +41 62 923 32 66
Fax +41 62 923 32 63
Adam +41 79 439 35 67
Željka +41 79 704 10 18
www.adam-pogrebneusluge.ch

Brzo – Diskretno – Povoljne usluge

POGREBNE USLUGE "LEOVAC"
Na usluzi 24h dnevno / Sa svim papirima

Naše usluge

- kompletne sahrane na području kantona Ticino
- pripreme pokojnika i kremiranje u kantonu Ticino
- posjedujemo svu kompletnu opremu
- prijevoz pokojnika iz Švicarske u sve zemlje Europe i obratno
- u slučaju smrti u kući ili stanu odvoz pokojnika (bolnica, krematorija, patologija)
- sređujemo svu potrebnu dokumentaciju za pogrebne usluge ako dolaze u CH iz drugih zemalja

Ivo Leovac
0041 (0)79 221 45 73
0041 (0)91 791 61 79

Via Primore 7, 6618 Losone
www.pogrebne-leovac.ch

ohana care

Profesionalna njega za vas i vaše najbliže

Ne morate sami preuzimati njegu! Ohana Care Ag pruža profesionalnu podršku svima koji preuzimaju svakodnevnu njegu kod kronično bolesnih osoba u svojoj obitelji. Obratite se nama i mi ćemo vam pomoći da ono što ste do sada radili besplatno iz ljubavi prema svojim bližnjima naplatite 35 CHF po satu uz plaćene socijalne doprinose.

Za sve informacije
Ružica Samardžić
Ohana Care AG
Thurgauerstrasse 40
8050 Zürich

Tel. +41 79 330 27 00 info@ohanacare.ch www.ohanacare.ch

Drusberg Reisen AG
Paracelsuspark 5 | Fam. Schelbert | Tel. 055 412 80 40
CH-8840 Einsiedeln | Pilgerreisebüro | info@drusberg.ch

Pilgern, herzlich willkommen, dobrodošli...
An schönste Wallfahrtsorte Europas:

Lourdes, Fatima, Ars, Medjugorje, Rom, Zagreb, San Giov. Rotondo, England/Irland, Cascia, Paris, Krakau, Lisieux, Padua, Marseille, Prag, Turin, ...

Wir empfehlen uns auch für Hochzeitsfahrten, Team-Ausflüge, Pfarreireisen, **Ministranten- und Firmreise** z.B. nach **Rust, Assisi** usw.

Verlangen Sie unser Reiseheft «Pilgern & Kultur».

novu
!

FRA JOZO VASILJ

«SVETI ŠEJTAN» –FRATAR KOJI JE HODAO NA RUKAMA (1943.-2007.)

Slušao sam kako pričaju, zatim promišljao o hrpi riječi što su pripovijedila braća koja su s njim jela, molila i starila, i jedna mi stvar ne da mira. U svijetu koji nas uči da se penjemo i da se čambamo za titule, ovi zapisi iscrtavaju mapu puta u suprotnom smjeru. Danas je uspjeh postao sinonim za vidljivost i moć, a nevidljivost za poraz. No, dok sam slušao svjedočanstva, shvatio sam da pred sobom nemam priču o karijeri, nego o poniranju, što na prvu loptu zvuči dosadno. Ali pitam se je li moguće da je prava snaga zapravo u onome čega smo se spremni odreći?

A onda preda mnom izranja lik fra Joze Vasilja. Čovjeka koji je imao sve predispozicije da bude na vrhu naše provincije, a odlučio je biti svijeća koja gori u mraku, dok ne nestane voska. Što tjera čovjeka koji može vladati, a da umjesto toga nakon pastoralnog rada u Švicarskoj, ode prati suđe u restoranu kako bi zarađenu dnevnicu slao u afričke misije? Da se kao sveučilišni profesor zbog pretrpanog auta vozi 20 km u gepeku? Da kao ugledni hercegovački fratar dobije etiketu najvećeg prosjaka zbog taktičkog prikupljanja sredstava za Afriku po austrijskim misijama?

Postoji jedan detalj iz njegova života koji me kao mladog fratra najviše iznenadio. Svi znamo da je bio provincijal. Ali malo tko govori o drami koja se odvijala kada je otišao. Braća su mi sve ispričala kako je Hercegovačka provincija u vremenu kada nije bilo nimalo lako, u vremenu nesuglasica i prijevora, odjednom postala jedno. Pokrenula se peticija. Papiri su kolali od ruke do ruke, od samostana do samostana. Braća, gotovo jednoglasno, stavljaju svoj potpis.

Nije to bio popis za smjenu, bila je to molba, gotovo vapaj: Vрати se! Htjeli su ga natrag za provincijala. Ali što je Jozo uradio? Ostao je u Africi, među svojim crnim biserima. Odbio je vlast i odlučio graditi teologiju vlastitog života u džungli. Umjesto poglavara u Mostaru, odlučio je biti otac u Kongu.

Kopajući dublje po sjećanjima subraće, otkrivam još jednu sliku koja razbija stereotipni prikaz «svaca sklopljenih ruku i pogнутe glave». Fra Jozo je bio (ni manje ni više), nego snagator! Fra Goran spominje kako je bio sportski tip, čovjek koji je čak znao i hodati na rukama. U mladosti su ga uspoređivali s legendarnim golmanom Bearom.

Zašto mi je to važno? Zato što nam to otkriva njegov karakter. Nije on bio blag jer je bio slab. Bio je blag jer je svoju snagu, tu sirovu energiju, ukrotio Evanđeljem. Lako je biti pacifist kad nemaš snage za rat.

Ali Jozo je imao snagu. Imao je intelekt školovan u Rimu. Bio je i profesor sociologije. Vrstan poznavatelj komunikologije, a i filozofija mu nije bila strana.

Ali i to je, kao i snagu, usmjerio. Kao i uvijek: da bi nosio terete drugih. Da bi, kako reče fra Stanko Vasilj, bio sveti šejtan- vragolast u rušenju barijera, a svet u ljubavi prema čovjeku. Onaj, tko hoda na rukama, svijet gleda naopako. Možda je baš zato Jozo vidio stvari koje drugi nisu. U te dvije riječi stalo je sve. Bio je svet jer je bio sav Božji, predan molitvi, koji je volio ljude bez razlike i granica (muslimani i nevjernici su dolazili na susrete u župi). Njegova svetost nije bila upitna, ona je bilo žarište iz kojeg je sve proisticalo. Ali bio je i «šejtan» jer je imao hrabrost prkositi strahu. Bio je neuhvatljiv za Udbine scheme. Dok su drugi kalkulirali, on se igrao s opasnošću, ne iz ludosti, nego iz uvjerenja da Ljubav ne poznaje policijski sat.

Često čujemo o misijskom djelovanju, i to nam zvuči famozno i junački, s koje god strane da se pogleda. Tako je i kod Joze. Njegovo djelovanje je bilo pod stalnim teretom betona i armature. On nije ljude samo tapšao po ramenu i govorio o Kristu, nego je shvatio da za to treba stvoriti okolnosti. Zato je danonoćno gradio. Fakultet, teologija, zgrade, škole.... sve u kratkom roku.

Fascinira me ta njegova praktičnost. Tim mi je srušio još jedan stereotip o svecima kao ljudima koji ne znaju baratati ničim osim krunicom u ruci i jednostavnim dobrim djelima. On nije bio ništa od toga, nije bio zanesenjak koji ne zna s ljudim i novcem. Znao je točno što treba.

Kad je trebalo nabaviti auto za misije, nije se libio, «šarmirati» vlasnike auto kuće da ga plate. Ali još je zanimljivije što je povezao u tom autu kada se uputio iz Austrije. Napunio ga je s 400.000 krunica.

Gradio je zgrade da ljudi imaju gdje spavati, a nosio krunice da ljudi imaju za što živjeti. Spajao je nebo i zemlju. Nije bio menadžer, bio je otac. I kad je vidio da djeca mogu hodati sama, povukao se. Vratio se kući, tiho, bez pompe, u svoju Hercegovinu, spreman raditi kao običan kapelan, kao ispovjednik u bolnici.

I dok slažem ovaj mozaik, tražeći onu jednu riječ, onu jednu sliku koja bi objedinila sve ove kontradikcije: provincijala i prosjaka, intelektualca i radnika, snagatora i nježnog oca, pronalazim ju u riječima fra Šimuna Oreča. On kaže: «da pišem knjigu o njemu, naslov bi bio Pelikan».

Prekrasna slika! Pelikan je drevni kršćanski simbol. Legenda kaže da, kad nema hrane, pelikan kljunom razdire vlastita prsa da bi krvlju nahranio mlade. Takvu sliku ne daje samo Šimun, nego i drugi koji su mi pričali o njemu. Tko ga je god poznavao, dao mi je slične slike: Izgorio je, potrošio se... Jednostavno nije štedio «sebe za sebe». Kad je u 64. godini umro, mnogi su rekli da je to prerano, da je ostalo puno nedovršenog. Ali fra Goran mi je tu važnost dugoročnosti presjekao pričom o dva profesora ne stavljajući naglasak na «količinu gradiva», nego na nešto posve drugo. Njegov zaključak sve je objasnio: «Možda gore, kod Isusa, pitanja više nisu važna. Možda je važan samo odgovor koji smo bili jedni drugima.»

Jozo je svoju krv dao. Često na sporiji i bolniji način. Davao je kroz svakodnevne geste. Primjerice kroz sat koji je na ruci držao okrenut naopako, da ne bi slučajno pogledao u njega, a sugovornik pomislio da mu krade vrijeme. Dao ju je kroz onaj svoj jedini kaput, koji je (bez dugog razmišljanja) na debelom minusu poklonio siromahu. Dao ju je kroz svaku noćnu ispovijed u bolnici.

Dok sam zatvarao pretipkane intervjue, obuzela me čudna tjeskoba, ali prožeta dubokom nadom. Tjeskoba, jer se pitam: gdje su danas takvi pelikani? Gdje smo mi? Jesmo li spremni, kao on, odbiti potpise podrške da bismo ostali vjerni poslanju? Jesmo li spremni, mi «pametni» i «školovani», ući u gepek života da bismo bili blizu ljudima?

Fra Jozo Vasilj nije bio sveti Franjo i sigurno bi se prvi nasmijao na takvu usporedbu onim svojim gromkim smijehom. Da se sad, dok ovo pišem, pojavi u sobi, ne bi bio oduševljen ovim tekstom.

Vjerojatno bi me prekinuo, lupio po rame i rekao: «**Franjo, pusti to, hajmo se mi pomoliti. To se više isplati.**»

■ FRA FRANJO VASILJ